POLIROM

Delphine de Vigan

Legămintele

BIBLIOTECA POLIROM

„O mărturie emoţionantă despre puterea salvatoare a iubirii." (*The Guardian*)

Théo şi Mathis, doi puşti de doisprezece ani, se pitesc sub scara de la cantina şcolii ca să bea pe ascuns. Théo trăieşte în tutelă alternativă, când cu tatăl său şomer şi depresiv, când cu mama lui isterică. Mathis e copilul unei femei traumatizate de copilăria ei sumbră şi al unui bărbat absent şi prietenul nedezminţit al lui Théo. Hélène, profesoara celor doi, ce trăieşte cu povara bătăilor încasate când era mică, bănuieşte că ceva nu e în regulă cu Théo, care îi stârneşte o senzaţie de déjà-vu, şi încearcă să-l salveze. Cécile, mama lui Mathis, după ce descoperă viaţa dublă a soţului ei fermecător, simte că liniştea familiei se năruie de tot când Mathis se întoarce de la şcoală mirosind a alcool. Legămintele, spune Delphine de Vigan, sunt „legăturile invizibile care ne unesc, promisiuni pe care le-am şoptit şi al căror ecou nu-l mai luăm în seamă". Şi tocmai asemenea legăminte guvernează şi otrăvesc viaţa celor patru personaje ale acestui roman polifonic.

Scriitori contemporani, voci şi tendinţe noi
în literatura universală de azi.

Colecţia BIBLIOTECA POLIROM este coordonată
de Bogdan-Alexandru Stănescu.

Delphine de Vigan, *Les loyautés*

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4 ; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A,
sc. 1, et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României:

VIGAN, DELPHINE DE

Legămintele / Delphine de Vigan; trad. din lb. franceză de Alexandra Cozmolici. – Iaşi: Polirom, 2019

ISBN: 978-973-46-7854-9

I. Cozmolici, Alexandra (trad.)

821.133.1

Printed in ROMANIA

Delphine de Vigan

Legămintele

Traducere din limba franceză
de Alexandra Cozmolici

POLIROM
2019

Legămintele.

Sunt legăturile invizibile care ne unesc cu ceilalţi, atât cu cei morţi, cât şi cu cei vii, promisiuni pe care le-am şoptit şi al căror ecou nu-l mai luăm în seamă, fidelităţi tăcute, înţelegeri pe care de cele mai multe ori le facem cu noi înşine, dispoziţii acceptate înainte să le auzim obiectul, datorii pe care le păstrăm în pliurile memoriei.

Sunt legile copilăriei care dormitează înlăuntrul nostru, valorile în numele cărora reuşim să rămânem verticali, ideile care ne ajută să răzbim, principiile de neînţeles care ne mistuie şi ne înstăpânesc. Aripile şi carcanele noastre.

Sunt trambulinele pe care ni se desfăşoară forţele şi tranşeele în care ne îngropăm visurile.

Hélène

M-am gândit că puştiul era bătut acasă, am bănuit asta poate nu chiar în primele zile, dar nu la prea mult timp de la începutul anului şcolar. Era ceva în purtarea lui, în felul de se eschiva, cunosc atitudinea asta, o cunosc chiar foarte bine, un mod de nu se face remarcat, de a trece neobservat. Însă cu mine nu ţine figura. Am fost şi eu lovită când eram puştoaică şi am ascuns urmele până la capăt, aşa că n-am fost prinsă. Spun că e puşti pentru că, sincer, ar trebui să-i vezi, la vârsta asta, cu părul fin ca al fetelor, cu vocea piţigăiată, cu nesiguranţa care li se lipeşte de orice mişcare, ar trebui să-i vezi cum fac ochii mari de mirare sau cum îşi frământă mâinile la spate şi le tremură buzele când sunt certaţi, şi-o să-nţelegi că sunt nişte îngeri nevinovaţi. Totuşi nu e nici o îndoială că la vârsta asta începe totul, că acum încep să facă marile tâmpenii.

La câteva săptămâni de la începutul anului şcolar, am cerut o întrevedere cu directorul, ca să stăm de vorbă despre Théo Lubin. A trebuit să-i explic de mai multe ori. Nu, nu văzusem urme şi nici nu-mi povestise el, era însă ceva în purtarea elevului, un fel de dorinţă de izolare, un mod anume de a se sustrage atenţiei. La început domnul Nemours a râs: păi, nu toţi fac asta, nu toţi se sustrag atenţiei? Da, desigur, ştiam la ce se referă: la obiceiul de a se face mici în scaunul lor, ca să nu fie ascultaţi, de a se afunda în rucsac sau de a-şi contempla dintr-odată cu cel mai mare interes banca, de parcă soarta întregului arondisment ar depinde de asta. Pe-ăştia îi citesc chiar fără să ridic ochii. Dar nu despre asta era vorba, în cazul de faţă. Am întrebat ce ştim despre elev, despre familia lui. Sigur trebuie să fie ceva în dosarul lui, nişte observaţii, nişte antecedente. Directorul a trecut în revistă, cu răbdare, observaţiile notate în rapoarte, mai mulţi profesori remarcaseră anul trecut mutismul lui, dar nimic altceva. Mi le-a citit cu voce tare: „elev foarte introvertit“, „ar trebui să fie mai activ la ore“, „are rezultate bune, dar este prea tăcut“ şi aşa mai departe. Părinţii sunt divorţaţi, custodie comună, ceva cât se poate de banal. Directorul m-a întrebat dacă Théo are vreun prieten în clasă. N-aş fi putut să spun nu, îi

văd mereu cum se ţin scai unul de altul, s-au găsit, aceeaşi figură angelică, aceeaşi culoare a părului, aceeaşi piele străvezie, zici că-s gemeni. Îi urmăresc de la fereastră când sunt în curte, alcătuiesc un singur corp, sperios, ca o meduză care se retrage brusc dacă te apropii de ea şi se deschide din nou când pericolul a trecut. Rarele momente în care-l văd pe Théo zâmbind sunt cele în care e cu Mathis Guillaume şi nu se află nici un adult în zona lor de siguranţă.

Singurul lucru care i-a atras atenţia directorului a fost un raport întocmit de asistenta medicală, la sfârşitul anului şcolar trecut. Raportul nu era în dosarul secretariatului şi Frédéric mi-a sugerat să verific la cabinetul medical, pentru orice eventualitate. La sfârşitul lui mai, Théo a cerut voie să iasă din clasă. Asistenta a notat că are un comportament evitant şi simptome neclare. A mai notat că are ochii roşii. Théo i-a spus că adormea greu şi că i se întâmpla deseori să rămână treaz aproape toată noaptea. În josul fişei, a trecut cu roşu „elev fragil“ şi a subliniat observaţia cu trei linii. Pe urmă, cel mai probabil a închis dosarul şi l-a băgat înapoi în dulap. Nu puteam s-o întreb mai multe pentru că nu mai lucrează aici.

Fără documentul ăsta n-aş fi putut obţine ca Théo să fie convocat la cabinet de noua asistentă.

Am vorbit cu Frédéric şi mi s-a părut alarmat. Mi-a zis că nu trebuia să mă implic atât de tare în povestea asta. Că i se pare că sunt obosită, de ceva timp, *pe muchie de cuţit*, a folosit chiar cuvintele astea, iar eu m-am gândit la cuţitul pe care tatăl meu îl ţinea în sertarul din bucătărie şi care era la îndemâna oricui, un briceag cu buton pe care apăsa întruna, mecanic, la infinit, ca să-şi calmeze nervii.

Théo

E ca un val de căldură pe care nu ştie exact cum să-l descrie, care arde şi te învăluie, durere şi alinare în acelaşi timp, una din stările alea atât de rare că le poţi număra pe degetele de la o mână şi care trebuie să aibă un nume pe care el nu-l ştie, un nume din chimie, din fiziologie, unul apt să-i descrie forţa şi intensitatea, unul care să sugereze combustia, explozia, deflagraţia. Are doisprezece ani şi jumătate şi dac-ar fi să răspundă sincer la întrebările pe care i le pun adulţii – „ce profesie ţi-ar plăcea să ai?“, „ce pasiuni ai?“, „ce-ai vrea să faci în viaţă?“ –, fără teamă că i-ar dispărea şi ultimele puncte de sprijin care par să mai existe în jur, ar răspunde: mi-ar plăcea să simt alcoolul în corp. Întâi în gură, clipa aia în care gâtul întâmpină lichidul, apoi cele câteva zecimi de secundă în care căldura îi coboară în stomac, atât de clar, că ar putea să-i urmărească

parcursul cu degetul. Îi place la nebunie valul acesta care-i mângâie ceafa şi i se răspândeşte în membre ca un anestezic.

Bea direct din sticlă şi tuşeşte de mai multe ori. Mathis, aşezat în faţa lui, îl priveşte şi râde. Théo se gândeşte la dragonul din cartea de poveşti ilustrată, din care-i citea mama lui când era mic, corp uriaş, ochi cu pupile ca două crestături de briceag, un bot deschis ce lasă la vedere nişte colţi mai ascuţiţi decât ai unui câine fioros. I-ar plăcea să fie bestia aceea imensă, cu degetele palmate, în stare să pârjolească tot. Trage adânc aer în piept şi duce din nou sticla la buze. Când se lasă ameţit de alcool, când încearcă să-i vadă parcursul, îşi proiectează în minte una dintre schiţele pe care doamna Destrée le împarte la oră şi pe care trebuie să identifice fiecare componentă: *Arată traseul mărului şi numeşte organele implicate în digestie.* Zâmbeşte cu gândul la imaginea asta, se amuză s-o reinterpreteze: *Arată traseul vodcii; colorează-i parcursul; calculează de cât timp e nevoie ca primele trei înghiţituri să ajungă în sânge*... Râde singur şi Mathis râde de râsul lui.

După câteva minute, ceva îi explodează în creier, ca o uşă deschisă cu şutul, un curent puternic de aer şi un vârtej de praf, şi-i vine în minte imaginea unui saloon din Vestul Sălbatic în care uşile batante

se deschid cu un ţipăt. Pentru o clipă e cowboy-ul ăsta încălţat cu ciocate, care înaintează în întuneric spre bar, şi pintenii lui râcâie pardoseala cu zgomot surd. Când îşi sprijină coatele de tejghea să-şi comande un whisky, i se pare că totul s-a dizolvat, şi frica, şi amintirile. Ghearele de huhurez încleştate în permanenţă în pieptul lui îşi slăbesc, în sfârşit, strânsoarea. Închide ochii, totul s-a şters, da, şi poate s-o ia de la capăt.

Mathis îi ia sticla din mână şi o duce la gură. Beau pe rând. Vodca se prelinge, un firicel transparent i se scurge pe bărbie. Théo protestează: dacă scuipă, nu se pune. Aşa că Mathis înghite dintr-odată, îi dau lacrimile, tuşeşte, îşi duce mâna la gură, Théo se întreabă pentru o clipă dacă n-o să vomite, dar după câteva secunde Mathis nu se mai poate stăpâni să râdă încă şi mai tare. Théo îi astupă imediat gura cu palma ca să-l facă să tacă. Mathis se opreşte.

Îşi ţin amândoi răsuflarea, neclintiţi, ascultă cu încordare fiecare zgomot din jur. În depărtare se aude vocea unui profesor pe care nu reuşesc să-l identifice, un monolog monoton din care nu se desluşeşte nici un cuvânt.

Sunt în ascunzătoarea lor, refugiul lor. Aici e teritoriul lor. Au descoperit locul ăsta liber sub scara

care duce spre cantină, un spaţiu de vreun metru pătrat, unde de-abia pot să stea în picioare. În faţa lui a fost pus un dulap mare ca să blocheze trecerea, dar cu un pic de îndemânare se pot strecura. Totul ţine de moment. Trebuie să se ascundă la toaletă până se întoarce toată lumea în clase. Să mai aştepte câteva minute, ca să-l lase se-ndepărteze pe paznicul care verifică din oră în oră să nu piardă vremea nici un elev pe holuri.

De fiecare dată când reuşesc să se fofileze în spatele dulapului, constată că e o chestie de centimetri. În câteva luni, n-o să mai încapă.

Mathis îi întinde sticla.

După o ultimă înghiţitură, Théo îşi trece limba peste buze. Îi place gustul ăsta de sare şi de metal care-i rămâne mult timp în gură, uneori câteva ore.

Îşi dau seama cât au băut măsurând pe sticlă cu arătătorul şi degetul mare. Verifică de mai multe ori, fără să reuşească nici unul, nici celălalt să ţină suficient timp degetele în poziţie şi îi pufneşte râsul.

Au băut mai mult decât data trecută.

Și data viitoare o să bea şi mai mult.

E pactul lor, secretul lor.

Mathis ia din nou sticla, o înveleşte în hârtie şi o bagă în rucsac.

Iau, fiecare, câte două drajeuri de gumă Airwaves cu gust de mentol şi de lemn-dulce. Clefăie conştiincioşi până se degajă aroma, îşi plimbă guma prin gură, e singurul lucru care-i poate scăpa de miros. Aşteaptă momentul potrivit să iasă din ascunzătoare.

Odată în picioare, senzaţia nu mai e aceeaşi. Capul lui Théo se leagănă înainte şi-napoi, dar din afară se vede.

Calcă pe un covor lichid cu motive geometrice, în vârful picioarelor, se simte în afara trupului, chiar lângă el, ca şi cum l-ar fi părăsit şi-l ţine totuşi de mână.

Gălăgia din şcoală mai ajunge la el doar ca prin vis, parcă înăbuşită de o ţesătură hidrofilă, invizibilă, care-l protejează.

I-ar plăcea ca într-o zi să-şi piardă cu totul cunoştinţa.

Să se afunde în pânza asta groasă a beţiei, să se lase acoperit, îngropat, pentru câteva ore sau pentru totdeauna, ştie că e posibil.

Hélène

Îl urmăresc fără să vreau. Îmi dau seama că atenţia mea revine mereu asupra lui. Mă forţez să mă uit la ceilalţi, pe rând, atunci când eu vorbesc şi ei ascultă sau când stau aplecaţi peste lucrarea lor de control de luni dimineaţa. Luni, tocmai, l-am văzut intrând în clasă încă şi mai palid decât de obicei. Părea că n-a închis un ochi tot weekendul. Făcea aceleaşi lucruri ca ceilalţi – scos geaca, tras scaunul, pus rucsacul Eastpak pe bancă, tras fermoarul, scos caietul de notițe –, nu mi s-a părut nici mai apatic, nici mai agitat decât de obicei, totuşi am văzut că e la capătul puterilor. La începutul orei, am crezut c-o să ațipească, pentru că i s-a mai întâmplat o dată sau de două ori de la începutul anului şcolar.

Mai târziu, când am vorbit despre Théo în cancelarie, Frédéric mi-a atras atenţia, fără ironie, că nu e singurul în situația asta. La cât stau ei cu ochii în

ecran, dacă ne-am face griji pentru toţi elevii care par obosiţi, ne-am petrece toată viaţa scriind rapoarte. Aşadar, cearcănele nu dovedesc nimic.

N-are nici un sens, ştiu.

Nu am nimic. Absolut nimic. Nici o faptă, nici o dovadă.

Frédéric încearcă să-mi domolească grijile. Şi agitaţia. Asistenta mi-a spus c-o să-l cheme la cabinet. A fost de acord să-l cheme.

Seara trecută am încercat să explic starea asta de iminenţă care mă apasă de câteva zile, ca şi cum un cronometru fusese pornit fără ştirea noastră şi un timp preţios se scurgea fără să-l putem auzi, conducându-ne într-un cortegiu tăcut spre ceva absurd, al cărui efect nu suntem capabili să ni-l imaginăm.

Frédéric mi-a repetat că par obosită.

Mi-a spus: tu eşti cea care ar trebui să se odihnească.

În dimineaţa aceea am reluat lecţia despre funcţiile sistemului digestiv. Théo s-a îndreptat brusc de spate şi a ascultat mult mai atent decât de obicei. Am desenat pe tablă schema absorbţiei intestinale, iar el şi-a copiat-o în caiet cu o meticulozitate neobişnuită.

La sfârşitul orei, când trecea prin faţa mea să iasă din clasă, nu m-am putut împiedica să-l reţin. Nu

ştiu ce m-a apucat, i-am pus o mână pe umăr ca să-i atrag atenţia şi i-am zis: Théo, te rog să mai rămâi puţin. S-a stârnit imediat un murmur de revoltă în grupul de elevi: cu ce drept reţineam fără motiv un elev, când pe parcursul orei nu avusese loc nici un incident care să-mi justifice? Am aşteptat să iasă toată lumea din clasă. Théo îşi ţinea capul plecat. Nu ştiam ce să zic, dar nu mai puteam da înapoi, trebuia să găsesc un pretext, o întrebare, orice. Ce m-o fi apucat? Când s-a închis uşa după ultimul elev (Mathis Guillaume, desigur), tot nu găsisem nimic de zis. Tăcerea s-a prelungit câteva secunde, Théo îşi pironise privirea pe adidaşii Nike. Apoi a ridicat capul, cred că era prima dată când se uita cu adevărat la mine fără să se sustragă. M-a fixat fără un cuvânt. Nu cred să fi văzut un băiat de vârsta lui cu o privire atât de pătrunzătoare. Nu părea nici surprins, nici agitat. Se uita la mine fără nedumerire, ca şi cum era absolut normal să fi ajuns la asta, ca şi cum totul fusese scris dinainte, de la sine înţeles. Și la fel era impasul în care ne găseam, neputinţa de a trece la următorul pas, de a face o încercare oarecare într-o direcţie sau alta. Mă privea de parcă înţelesese ce impuls mă împinsese să-l reţin şi de parcă înţelegea la fel de bine că nu puteam face mai mult. Știa exact ce simt.

Ştia că ştiu şi că nu pot face nimic pentru el.

Iată la ce m-am gândit. Și dintr-odată cuvintele mi s-au blocat în gât.

Nu pot să-mi dau seama cât a durat asta, în capul meu cuvintele se ciocneau – părinţi, casă, oboseală, tristeţe, e totul în regulă? –, dar nici unul nu ducea la formularea unei întrebări pe care să-mi fi îngăduit să i-o adresez.

Într-un final am zâmbit, cred, şi, cu o voce care părea străină, o voce nesigură pe care nu mi-o cunoşteam, m-am auzit întrebându-l:

— Săptămâna asta stai la tata sau la mama?

A ezitat puţin înainte să răspundă.

— La tata. Mă rog, până diseară.

Şi-a luat rucsacul şi l-a aruncat pe umăr, dând astfel semnalul de plecare pe care ar fi trebuit să i-l dau eu de mult. S-a îndreptat spre uşă.

Și, chiar înainte să iasă din clasă, s-a întors spre mine şi mi-a zis:

— Dar, dacă vreţi să staţi de vorbă cu părinţii, o să vină mama.

Théo

După ore, s-a mai fâţâit vreo zece minute prin faţa şcolii, pe urmă a trecut pe la tatăl lui să-şi ia lucrurile. Draperiile nu fuseseră deschise, aşa că s-a mulţumit să aprindă lumina din bucătărie ca să ajungă până în camera lui. Când trecea prin sufragerie a auzit un zgomot ciudat, un ţârâit înfundat, intermitent, vreo insectă care rămăsese prinsă pe undeva. Prin întuneric, a încercat să-şi dea seama de unde vine zgomotul, ca mai apoi să înţeleagă că radioul rămăsese pornit de dimineaţă, cu volumul dat atât de încet, că nu se mai înţelegeau cuvintele.

În fiecare vineri, acelaşi ritual: să adune totul, hainele, baschetţii, toate cărţile, bibliorafturile şi caietele, paleta de ping-pong, rigla, hârtia de calc, cariocile, mapa cu desene. Şi mai ales să nu uite nimic. În fiecare vineri, împovărat ca un măgar, se mută dintr-un loc într-altul.

În vagonul de metrou, oamenii se uită lung la el, e clar că le e teamă să nu cadă sau să nu fie strivit, micuţul trup care se împleticeşte sub povara genţilor. Se cocoşează, dar nu se lasă. Refuză să se aşeze.

În lift, înainte să treacă graniţa de partea cealaltă, îşi lasă povara jos, îşi îngăduie în sfârşit un răgaz să-şi tragă sufletul.

Asta are de făcut în fiecare vineri, cam pe la aceeaşi oră: mutarea asta dintr-o lume într-alta, fără punte şi fără şerpaş. Două sisteme compacte, fără nici o zonă de intersecţie.

La opt staţii de metrou: altă cultură, alte obiceiuri, altă limbă. Are numai câteva minute să se adapteze.

E şase şi jumătate seara când deschide uşa, şi mama lui e deja acolo.

Stă pe un scaun în bucătărie, taie în fâşii legume a căror formă îl intrigă, i-ar plăcea s-o întrebe ce sunt, dar nu e momentul potrivit.

Se uită la el, îl măsoară cu privirea din cap până-n picioare, îl scanează în tăcere cu un ochi ca de radar, fără să se poată stăpâni. Îl adulmecă. O săptămână fără să-l vadă, dar nu-l îmbrăţişează, ce caută ea şi deopotrivă se teme să găsească e amprenta celuilalt, urma inamicului. Nu suportă asta, să vină din partea celalaltă.

Théo a înţeles-o imediat, atitudinea asta suspicioasă pe care-o scoate la înaintare când vine de la tatăl lui, şi gestul ăsta de respingere pe care aproape că nu-l ascunde.

De altfel, de cele mai multe ori, chiar înainte să-l salute, îi zice: „Du-te să faci duş!“.

N-o să vină vorba despre zilele petrecute la tatăl său. E o falie spaţio-temporală complet opacă, a cărei însăşi existenţă va fi negată. Ea n-o să întrebe nimic, ştie prea bine. N-o să-l întrebe dacă a avut o săptămână bună, nici cum îi mai merge. N-o să-l întrebe dacă a mâncat bine, dacă a dormit bine, ce a făcut sau cu cine s-a întâlnit. O să reia cursul lucrurilor de unde l-au lăsat cu o săptămână în urmă, ca şi cum absolut nimic nu s-a întâmplat, ca şi cum nimic nu putea să se întâmple. O săptămână din viaţa lui ştearsă din calendar. Dacă nu ar fi agenda lui Quo Vadis – din care, după fiecare zi trecută, decupează cu grijă colţul paginii perforate –, ar putea să se îndoiască până şi el că a trăit-o.

O să pună în coşul de rufe hainele de pe el, pe toate, fără excepţie, separate într-o pungă de plastic, fiindcă ea refuză ca acestea să se atingă de celelalte. Sub duş apa călduţă va îndepărta mirosul pe care ea nu-l suportă.

Timp de câteva ore după venirea lui ea o să se uite la el cu răceala aia de care nici măcar nu e conştientă, dar pe care el o cunoaşte atât de bine, privirea aia aspră. Căci ea hăituieşte fără răgaz, în fiul ei, care n-a împlinit încă treisprezece ani, gesturile, intonaţia, atitudinea bărbatului căruia nu-i mai spune pe nume. Orice asemănare reală sau presupusă o dă peste cap şi o face să atace imediat, o boală care trebuie stârpită numaidecât. Ia uite cum stai, nu mai ţine mâinile aşa, aşază-te cum trebuie pe scaun, nu te mai bâţâi, îndreaptă spatele şi aşa mai departe.

Du-te în camera ta.

Când vorbeşte despre tatăl lui, când e forţată de împrejurări să-l pomenească pe bărbatul care i-a fost soţ şi la care el tocmai şi-a petrecut o săptămână întreagă, când nu are încotro, nu-i pomeneşte niciodată numele.

Îi spune „celălalt", „nenorocitul", „jigodia".

„Cretinul ăla" sau „tâmpitul ăla jegos", când vorbeşte la telefon cu prietenele ei.

Théo tace şi înghite, trup pipernicit, ciuruit de cuvinte, dar ea nu vede. Cuvintele îl termină, ca o undă de ultrasunete insuportabilă, un efect Larsen pe care numai el pare să-l audă, o frecvenţă imperceptibilă care-i sfâşie creierul.

În noaptea în care s-a întors la mama lui e trezit de un sunet ascuţit din depărtare. O notă înaltă, un şuierat ca un bruiaj care vine dinlăuntrul lui. Dacă-şi astupă urechile cu palmele, zgomotul se amplifică, apoi se potoleşte. Chestia asta se numeşte acufenă. A citit pe Internet, pe un site de sănătate. Zgomotul apare din ce în ce mai des, în creierii nopţii. La început, credea că vine de-afară. Se ridica. Se apropia de bucătărie, de electrocasnice, de ţevile din baie, deschidea uşa spre casa scărilor. Apoi a înţeles.

Zgomotul e în capul lui. Când încetează, nu mai poate adormi.

Nu are decât o amintire cu părinţii lui împreună.

Mama lui stă pe o canapea tare, acoperită cu o cuvertură pufoasă de culoarea muştarului (de fapt, nu e sigur că-şi aminteşte cu adevărat canapeaua, se poate să fi reconstituit imaginea dintr-o fotografie, doamna Destrée le-a explicat, la începutul anului şcolar, cum funcţionează memoria, că există lucruri pe care le reţinem, altele pe care le denaturăm sau le născocim şi altele pe care ni le însuşim). Mama lui e aşezată, ţeapănă, încordată, nu se sprijină de spătar. Tatăl lui dă ture în faţa ei, nu spune nimic, e ca un animal care dă ocol cuştii. Théo stă pe jos sau poate

lângă maică-sa care nu-l atinge. Trebuie să-şi ridice capul ca să-i vadă. E un copil de patru ani şi câteva luni, spectator vigilent al unui război ce mocneşte şi va izbucni curând.

Apoi mama pronunţă cuvintele astea, cuvinte ce-l izbesc imediat, îl lasă fără aer, cuvinte stocate pe hard diskul lui, cuvinte de oameni mari încărcate de ceva al cărui sens îi scapă, dar al cărui impact îl simte. Mama priveşte în jos, dar îi vorbeşte tatălui:

— Îmi provoci scârbă.

Au uitat că e şi el acolo sau poate-şi spun că e prea mic să înţeleagă, să-şi amintească, dar tocmai pentru că vorbele astea conţin ceva ce-i scapă, ceva dur şi cumva vâscos, o să şi le amintească.

În clipa asta, nici ea, nici el nu-şi pot imagina că băiatul lor de patru ani şi câteva luni nu va păstra decât o singură amintire cu ei doi împreună şi că o să fie asta.

Théo iese de la duş, îmbrăcat cu haine curate. Se gândeşte la doamna Destrée care voia să ştie la care dintre părinţi stă săptămâna asta. Se uita la el cam ciudat. Când a dat peste Mathis, la ieşire, i-a spus: femeia asta e nebună. Dar acum, când se gândeşte din nou, simte cum fruntea îi e înfierbântată de un

val de ruşine care-i ajunge până-n gât. Îi pare rău c-a zis aşa.

Maică-sa e tot în bucătărie, ascultă absentă o emisiune la radio, în timp ce pregăteşte cina. O întreabă dacă se poate uita la nişte filmuleţe pe Youtube.

Nu.

N-are decât să-şi facă temele. Sigur a rămas în urmă.

Timp de câteva ore, poate până mâine, o să-l facă să plătească pentru c-a păşit pe teritoriul inamic, că s-a sustras regulilor şi controlului ei, că s-a distrat.

Pentru că e sigură c-a profitat din plin, c-a frecat menta toată săptămâna, c-a stat numai cu ochii în ecran, că s-a îndopat cu chipsuri şi cola, că s-a culcat când l-a tăiat capul.

Iată ce-şi imaginează ea.

Dar cui îi pasă?

În orice caz, el n-are de gând s-o contrazică.

Hélène

Săptămâna asta asistenta l-a chemat pe Théo la cabinet.

A doua zi după vizita lui, mi-a propus să stăm de vorbă la o cafea. A venit în cancelarie, în pauza de prânz. Mi-a povestit în amănunt ce-a discutat cu el. Îmi vorbea de parcă eram bolnavă, de parcă cineva o prevenise că trebuie să mă menajeze, să se poarte cu mănuşi.

A început prin a-i explica lui Théo că mai mulţi profesori îşi fac griji în legătură cu oboseala lui. Că i s-a spus c-a adormit de câteva ori la oră. Că li s-a părut că nu se poate concentra.

Ea voia să ştie ce se întâmplă, cum se simte.

Puştiul a întrebat dacă eu îl denunţasem.

Ea i-a răspuns că nu-l *denunţase* nimeni, i-a repetat că mai mulţi profesori îşi făceau griji văzându-l

atât de obosit şi voiau să se asigure că totul e în regulă. Nimic altceva.

S-a mai liniştit puţin.

A recunoscut că îi e foarte greu să adoarmă sau, mai degrabă, că se trezeşte după o bucată de noapte. A spus de mai multe ori că nu se joacă, nici pe tabletă, nici pe consolă, oricum nu prea mult. Ea a încercat să-l descoasă despre familia lui, dar n-a scos nimic de la el. Mama lucrează într-un laborator farmaceutic, iar tatăl e informatician. Custodia comună a fost stabilită la divorţ, care s-a întâmplat cu mulţi ani în urmă. L-a întrebat cum decurg lucrurile între părinţii lui în privinţa asta, iar el a răspuns fără entuziasm, dar şi fără să ezite că decurg bine.

Recunoaşte că i s-a părut agitat, puţin defensiv. Dar nimic special pentru cineva în situaţia lui, având în vedere că e singurul din toată clasa chemat la cabinet. L-a întrebat dacă poate să-l ausculte, justificând prin faptul că lipsa somnului poate să producă întârzieri în creştere şi dezvoltare, iar el nu s-a opus.

Nu avea nici un semn pe corp. Piele netedă, neatinsă, intactă. Nici cea mai mică zgârietură, nici cea mai mică cicatrice. Greutate şi înălţime ceva mai mici decât media pentru vârsta lui, dar nimic îngrijorător.

A scris o scrisoare pentru mama lui, pe care i-a transmis-o prin Théo.

A menţionat în ea somnolenţa la ore şi i-a recomandat să consulte un medic generalist în vederea rezolvării acestei probleme cu insomnia.

I-a spus lui Théo că poate să vină să-l consulte când vrea şi chiar să se odihnească în pauzele mari, dacă se simte obosit.

Femeia şi-a făcut datoria, nu pot spune nu. A urmat regulile instituţiei. Mi-a promis c-o să stea cu ochii pe el. S-a întors în cabinetul ei aseptic, cu pardoseala strălucitoare, spaţiu protejat, la adăpost. Rămăsesem în cancelarie, nu reuşeam să mă ridic. Stăteam cu spatele la uşă, în faţa unui teanc de fotocopii şi a unui pahar de plastic gol, pe fundul căruia se răcea cafeaua pe care eram incapabilă s-o înghit. Mi-am spus: ridică-te, du-te acasă. Terminasem orele şi simţeam cum creşte valul, refluxul de mocirlă, ape sălcii, împuţite. Mareea neagră a amintirilor începea să iasă din nou la suprafaţă, mai întâi zgomotele, jaful de frigider, hârâit astmatic, *jingle*-uri de la televizorul dat tare, râsete, încurajări, aplauze, iar apoi imaginile: perdele îngălbenite de la fumul de ţigară, scaune într-o rână, bibelouri ciobite.

Nimic nu pare tocmai întreg în camera asta, dar la televizor e Roata Norocului, care se învârte şi e distracţie mare, *prima ghicitoare, cumpăr un A,*

propun un N, Roata se mai învârte o dată, mâna norocului, *vă urez succes*.

Avem şi noi jocul nostru, tatăl meu şi cu mine, la aceeaşi oră cu cel transmis pe TF1[1], începe aşa, fără avertisment, fără motiv, când eu desenez sau îmi fac temele, prima întrebare vine în zbor şi anunţă tortura: Hélène, tu, care le ştii pe toate, ia zi, când a fost inventată ghilotina?

Am opt ani, am unsprezece, am treisprezece, sunt mereu în acelaşi loc, aşezată la masa din bucătărie, cu mâinile pe blatul ei lucios. Tata s-a întors mai devreme acasă, se screme să inventeze chestionare pentru fiică-sa care are rezultate bune la şcoală, ce mare chestie o mai fi asta. Ea citeşte cărţi, zice că vrea să devină profesoară şi e ca şi cum l-ar scuipa în obraz, când pe el l-au exmatriculat. Ei, fiindcă face pe deşteapta, o să-i pună el nişte întrebări să vadă cam ce ştie.

Un răspuns greşit: o palmă peste ceafă.

Două răspunsuri greşite: o palmă peste faţă.

Trei răspunsuri greşite: mă îmbrânceşte din scaun şi eu cad pe jos.

Patru răspunsuri greşite: rămân la pământ şi el îmi dă un picior.

---

1. Post de televiziune francez.

Când a fost canonizată Ioana d'Arc?

În ce an a câştigat Carol Martel bătălia de la Poitiers?

Uneori, întrebările sunt aceleaşi ca la emisiunea de la televizor, alteori nu. Regulile se schimbă mereu.

Mă concentrez, dar nu e uşor cu gălăgia de la Roata Norocului pe fundal, muzica e atât de tare, *mai încercaţi o dată, doamnă Roselyne, bravo, nu v-aţi pierdut capul, ha-ha-ha, mai trebuie doar să găsiţi o expresie, da, ascultaţi cu atenţie, doamnă Roselyne*, stau lungită pe jos, la podea, ca de fiecare dată, n-am voie să mă ridic, nu mai încerc să răspund, ci doar să anticipez următoarea lovitură, *era „să visezi cai verzi pe pereţi", păcat, doamnă Roselyne*. Nu plâng niciodată.

Întrebările nu mai au nici un sens şi îmi cară şuturi cu nemiluita, îmi apăr capul, mă fac ghem pe gresie şi încerc să le evit, loviturile în burtă mă lasă fără suflare, ghete cu bombeu, zdravene, tatăl meu poartă încălţăminte de protecţie chiar şi atunci când stă de cealaltă parte a geamului, *şi aţi ales acest inel cu safire şi diamante, doamnă Roselyne, vă este oferit împreună cu certificatul ge-mo-lo-gic in-ter-na-ţio-nal şi valorează 9900 de franci, chiar dacă nu aţi luat premiul cel mare, plecaţi totuşi acasă cu nişte cadouri foarte frumoase.*

Am paisprezece ani, zac pe jos, când mama se-ntoarce acasă, mi-am pierdut cunoştinţa, poate câteva secunde sau câteva minute. Când mă ridic, îmi curge sânge dintre picioare, un şarpe stacojiu mi se strecoară de-a lungul gambelor până în şosete. Mama mă întreabă dacă sunt la ciclu, spun că nu.

Câteva săptămâni mai târziu, sunt la ora de matematică, durerea îmi sfâşie burta, mi se taie răsuflare şi nu pot nici să gem, profesorul îşi dă seama că nu-l urmăresc. Mă pune să repet ce-a zis, nu pot să-i răspund. Pereţii se învârt mai repede decât Roata Norocului, pământul mă atrage vertiginos. Nu mai ştiu nici la ce oră sunt. Exasperat, profesorul mă dă afară. Pe culoar, leşin.

La spital, se descoperă că am infecţie uterină. Nu e cea mai frumoasă privelişte.

Le spun că am căzut de pe portbagaj pe o bordură de beton, încă nu ştiu că n-o să pot avea niciodată copii.

Am şaptesprezece ani, dau bacul şi plec. Tatăl meu tocmai a murit de cancer, declinul a durat doi ani, doi ani de armistiţiu, fără joc şi fără bătăi, numai câteva scatoalce când treceam prin preajma lui.

A fost rândul tatei să fie la pământ. Mama a avut grijă de el până la capăt.

Am şaptesprezece ani, o să plec la studii, o să devin profesoară, n-o să uit nimic.

Cécile

Vorbesc singură. Acasă, când sunt numai eu, şi pe stradă, când sunt sigură că nu mă vede nimeni. Vorbesc cu mine însămi, e adevărat, dar ar fi corect să spun că o parte din mine i se adresează celeilalte. Îmi spun: „o să reuşeşti“, „ai scos-o cu bine la capăt“ sau „nu mai poţi s-o ţii mult aşa“. Doar nişte exemple. Tocmai asta am încercat să-i explic doctorului Felsenberg, acum câteva săptămâni, când m-am întâlnit cu el, treaba asta cu cele două părţi ale eului meu. A fost prima dată. Lui i s-a părut important să detaliez. Mă rog, de fapt o parte a eului meu, care e spontană şi de un umor pe care l-aş numi optimist, se adresează celeilalte părţi. Părţii vulnerabile. Să zicem, ca să fie mai uşor, celei cu probleme.

Nici soţul, nici copiii mei nu ştiu că merg la doctorul Felsenberg, e mult mai bine aşa. În ora aia de întrevedere săptămânală ei ştiu că sunt înscrisă la un

curs de yoga care nu există decât pe afişierul nostru din bucătărie.

Vorbesc singură, da, ca să mă liniştesc, ca să mă împac cu mine însămi, ca să mă încurajez. Mă tutuiesc, căci, la urma urmei, cele două părţi ale eului meu se cunosc de mult. Îmi dau seama că poate părea ridicol. Sau îngrijorător. Însă adevărul e că partea aceasta a eului meu care îi vorbeşte celeilalte e mereu încrezătoare şi consolatoare. Vede ce-i mai bun din toate, priveşte partea bună a lucrurilor şi e cea care are de cele mai multe ori ultimul cuvânt. Nu este genul care să intre în panică.

Iar seara, la culcare, nu de puţine ori mă felicită.

Cele două părţi ale eului meu au existat dintotdeauna. Forţe de prezenţă, într-un fel, dar până acum nu comunicau între ele, în orice caz nu prin intermediul vocii mele. Asta se întâmplă de curând.

De altfel, doctorul Felsenberg m-a întrebat dacă vreun eveniment, vreo întâmplare, a creat sau trezit vocea asta. Cum tăceam, încercând să-mi dau seama, a repetat întrebarea.

Voia să ştie dacă mi se întâmplase să vorbesc singură când eram mică, de exemplu, când învăţam pentru şcoală. Sau la începutul căsniciei. Sau când n-am mai lucrat. Sunt sigură că nu.

„Nu e o problemă în sine, ştiţi, sunt mulţi oameni care vorbesc singuri, mi-a zis doctorul Felsenberg. Dar pentru dumneavoastră e, din moment ce-o pomeniţi.“ Voia să mă mai gândesc la asta. A propus să ne gândim împreună la funcţiile acestor discuţii între mine şi mine.

Mi-a luat câteva şedinţe să conştientizez (şi să recunosc) că vocea a apărut cu puţin timp înainte de a face descoperirea aceea pe calculatorul soţului meu. Şi alte câteva şedinţe ca să pot vorbi explicit, în cabinetul doctorului Felsenberg, despre ce am descoperit.

Ce-am văzut în ziua aia şi ce-am văzut în zilele următoare, când am început să caut, nu pot să spun decât pe ocolite, cu jumătate de gură, nu sunt capabilă s-o scriu negru pe alb.

Căci cuvintele sunt dezgustătoare şi marcate de groază.

Ieri-seară, când m-am întors acasă, i-am găsit pe Mathis şi pe prietenul lui. În mod normal, la ora aia ar fi trebuit să fie la şcoală. Fiul meu mi-a spus că profesorul de muzică lipsea, dar mi-am dat seama pe loc că minte.

Se purtau ciudat. Amândoi. Lui Mathis nu-i place să intru în camera lui, aşa c-am rămas în prag, am aşteptat, încercând să-mi dau seama ce e putred acolo. Stăteau pe jos, era ordine în cameră, nu-şi scoseseră nici un joc, nici o carte, şi m-am întrebat ce pun la cale. Théo îşi plecase ochii. Fixa cu privirea un punct din covor de parcă urmărea o colonie de insecte microscopice pe care numai el putea să le vadă.

Am o problemă cu băiatul ăsta. Ca să spun drept, nu-mi place deloc. Ştiu că e groaznic să gândeşti aşa, că nu-i decât un băiat de doisprezece ani, destul de politicos, dar e ceva ce nu-mi dă pace în legătură cu el. M-am abţinut cât am putut să-i spun ceva lui Mathis, care-l venerează ca pe un supererou, dar, nu, pe mine nu mă păcăleşte. Chiar nu-mi dau seama ce vede la el. Când era în şcoala primară, Mathis avea un prieten care-mi plăcea mult. Se înţelegeau perfect, nu se certau niciodată. Dar puştiul s-a mutat când a terminat a cincea.

Mathis l-a cunoscut pe Théo anul trecut, când a intrat într-a şasea, iar de atunci sunt de nedespărţit. S-a ataşat de el imediat, a început să stea numai cu el şi sare ca ars dacă îmi exprim cea mai mică îndoială sau pun cea mică întrebare despre el.

I-am întrebat dacă mâncaseră, fiul meu mi-a spus că nu le e foame. I-am lăsat în pace.

Totuşi nu mă pot împiedica să mă gândesc că Théo îl trage pe Mathis în jos, că are o influenţă proastă asupra lui. E mai călit decât băiatul nostru, mai puţin emoţional, ceea ce fără îndoială este tocmai motivul pentru care Mathis îl admiră atât. Ieri-seară, după cină, am încercat să vorbesc cu soţul meu despre asta. După ce-am înţeles cum îşi petrece, de fapt, soţul meu serile – în afară de discuţiile banale care ne permit să păstrăm convieţuirea –, n-am mai încercat să stau de vorbă cu el. Sinceră să fiu, de săptămâni întregi îi observam de departe micile prefăcătorii şi minciuni.

Ca în fiecare seară, după cină, s-a retras la el în birou.

Am bătut la uşă. Am fost tentată să intru fără să aştept un răspuns, era o ocazie nesperată să-l surprind în plină acţiune. După câteva clipe mi-a zis să intru. Ecranul calculatorului era stins, îşi scosese sacoul şi înşirase câteva hârtii pe birou. M-am aşezat pe fotoliu şi am început să-i vorbesc despre Mathis, despre influenţa asta negativă pe care-o simt din partea prietenului său. I-am explicat de ce cred că relaţia asta îl dă peste cap pe fiul nostru, dându-i câteva exemple la-ntâmplare. William părea să asculte cu atenţie, răbdător. După ce mi-am încheiat mica

pledoarie, mi-a răsărit în minte fraza asta: *iată-te dând ochii cu Diavolul chiar în vizuina lui*. Era ridicol şi cu totul exagerat. Dacă m-ar fi auzit spunând-o, William ar fi făcut haz, încă o dată, de cuvintele mele de spirit împrumutate, dar din momentul acela n-am mai putut să-mi scot fraza din cap, cu ecoul ei asurzitor. William cerea dovezi concrete. Semne de regresie, derapaje, lucruri care puteau fi măsurate. Ce capete de acuzare aveam eu de pus la dosar? Mathis obţinea note bune la şcoală, nu vedea unde e problema. Erau doar închipuirile mele. Problema e că William crede mereu că-mi închipui lucruri. Cu privire la orice. Asta a devenit de-atunci o metodă destul de eficace de a-mi tăia scurt şi cu blândeţe vorba. conversaţiei. *E doar în închipuirea ta.*

Ca să fiu sinceră, pe soţul meu îl interesează prea puţin cam orice îi spun. E unul dintre motivele pentru care nu prea-i mai povestesc nimic. N-a fost întotdeauna aşa. Când ne-am cunoscut, petreceam nopţi întregi stând de vorbă. De la William am învăţat aproape totul. Cuvintele, gesturile, atitudinea, râsul, purtarea. El avea şi cifrul, şi cheia.

Nu ştiu când am încetat să mai vorbim. Dar s-a întâmplat de mult, asta-i clar. Mai grav e că nu mi-am dat seama.

În dimineaţa asta, Mathis s-a trezit înaintea mea. Când am intrat în bucătărie tocmai îşi pregătea micul dejun.

M-am aşezat şi l-am studiat pentru câteva minute: dezinvoltura asta ostentativă în felul de-a pune stăpânire pe obiecte, de-a lăsa uşile dulapurilor să se închidă singure, modul ăsta de-a se enerva atât de uşor când îi spun sau îl întreb ceva. Atunci mi-am dat seama că e în prag de pubertate, fix în prag. Iată că deja clocoteşte, mocneşte în el ca un virus, e în desfăşurare în fiecare celulă din corpul lui, chiar dacă nu se vede nimic pe dinafară. Mathis nu e încă adolescent sau, mai degrabă, încă nu e vizibil. E o chestie de câteva săptămâni sau poate doar de zile.

Băieţelul meu o să se transforme sub ochii noştri, cum a făcut-o şi sora lui, şi nimic n-o să poată opri asta.

Mathis

În ziua în care a început clasa a şasea, a ales să se aşeze pe rândul din mijloc. Apoi şi-a ales banca: la mijlocul rândului din mijloc. Nici prea aproape, nici prea departe de tablă. Nici în faţă, nici în spate. Acolo unde s-a gândit c-ar atrage cel mai puţin atenţia. Uitându-se, mai devreme, pe lista afişată în curtea şcolii, şi-a dat seama că nu cunoştea pe nimeni din clasă. Cei din şcoala primară fuseseră repartizaţi în alte clase.

Când s-a închis uşa, nimeni nu s-a aşezat lângă el. N-a îndrăznit să se uite la ceilalţi, aşezaţi doi câte doi, cot la cot, puşi pe şuşoteală. În toate cele patru colţuri ale clasei începuse deja flecăreala, un murmur neîntrerupt, vesel, pe care profesorul reuşea, pe moment, să-l înfrâneze. Nu se mai simţise niciodată atât de singur. Atât de vulnerabil. Fetele din faţa lui se întorseseră deja de două ori să-l măsoare din ochi.

După zece minute, cineva a bătut la uşă. A intrat consiliera educativă, însoţită de un elev pe care el nu-l mai văzuse până atunci. Théo Lubin se rătăcise pe holuri şi nu-şi găsise clasa. Un zumzet de băşcălie a traversat rândurile de bănci. Profesorul i-a spus să se aşeze pe locul liber de lângă Mathis. Théo s-a aşezat. Mathis şi-a împins lucrurile ca să-i facă loc, deşi nu-l încurcau cu nimic, un mod de a-l întâmpina pe cel întârziat, de a-i da de înţeles că e binevenit. I-a căutat privirea să-i zâmbească, dar Théo ţinea ochii în jos. Și-a scos trusa de lucru, caietul de notiţe şi, fără să ridice nasul, a şoptit mulţumesc.

La ora următoare, s-au aşezat din nou unul lângă celălalt.

Zilele ce au venit au căutat împreună sala de sport, biroul consilierului, cantina şi sălile de clasă unde aveau ore, a căror numerotare le depăşea cu totul logica. S-au familiarizat împreună cu spaţiul ăsta nou, care li se părea nesfârşit, dar căruia îi cunosc acum toate cotloanele.

N-a fost nevoie să-şi vorbească pentru a-şi da seama că se înţeleg. Era suficient să se privească; o întovărăşire tăcută – socială, afectivă, emoţională –, semne abstracte, făcute în treacăt, de recunoaştere reciprocă, pe care totuşi n-ar şti să le numească. De atunci au devenit de nedespărţit.

Mathis ştie cât de ciudată li se pare celorlalţi muţenia lui Théo. Atât fetelor, cât şi băieţilor. Théo vorbeşte puţin, dar nici nu e genul să se lase păcălit. Se tem de el. Îl respectă. N-a fost niciodată luat la bătaie, nici măcar ameninţat. E ceva în el, ceva ce mocneşte, care te face să nu-l ataci, să nu te iei de el. Lângă Théo, Mathis se simte protejat, nu i se poate întâmpla nimic.

Anul ăsta, în prima zi de şcoală, când Mathis a văzut pe panoul de afişaj că sunt din nou în aceeaşi clasă, a răsuflat uşurat. Dacă l-ar fi întrebat cineva de ce, n-ar fi putut să spună dacă se simte uşurat pentru el sau pentru Théo. Astăzi, la câteva luni de la începutul anului şcolar, i se pare că prietenul lui e şi mai abătut. Are mereu impresia că Théo joacă un rol, că se preface. E acolo, lângă el, trece dintr-o sală de clasă într-alta, stă la coadă la cantină, îşi strânge lucrurile, cutia cu pacheţelul, farfuria, dar, de fapt, e departe de toate astea. Și uneori, când se despart în faţa magazinului Monoprix, de unde Théo o ia spre metrou, o teamă de neînţeles i se răspândeşte în tot pieptul şi-l sufocă.

Mathis fură bani de la maică-sa. Ea nu-l bănuieşte. Îşi lasă geanta pe unde-apucă, nu verifică niciodată

mărunţişul. El ia numai monede, niciodată bancnote. Şterpeleşte cu precauţie, câte una sau două odată, nu mai mult. E destul pentru o sticlă mică. Romul La Martiniquaise e cinci euro, vodca Poliakov, şase. Se duc la băcănia din capul străzii, e mai scump decât în alte părţi, dar aici nu-i întreabă nimeni nimic. Pentru sticlele mari, e mai bine să-l roage pe Baptiste, fratele lui Hugo, să-i ajute. El e într-a unşpea, la liceul din apropiere. Nu e nici el major, dar pare mai mare. Poate să se ducă la supermarket fără să i se ceară buletinul. Îşi cere şi el *cota*. În zilele cu pricina se târguieşte.

Mathis ascunde monedele într-o cutie din lemn de abanos pe care-a primit-o de la sora lui. Pentru că e căptuşită cu o pânză cu floricele, i se pare că e o chestie de fete, dar are avantajul că se închide cu cheie şi acum îi ţine la adăpost avutul.

Mâine, după ce trec pe la cantină, au o pauză de o oră. Dacă nu e nimeni pe holuri, o să se strecoare în ascunzătoarea lor ca să bea romul pe care l-au cumpărat ieri. Théo a zis că-i *spulberă* minţile mai ceva ca vodca. A mimat cu două degete un pistol imaginar pe care şi l-a dus la tâmplă şi a tras.

Théo

Şi-a uitat la tatăl său puloverul gros pe care l-a primit de Crăciun şi pe care mama lui l-a rugat să nu-l ducă acolo. Ea nu şi-a dat seama imediat, dar astăzi, că e puţin mai frig, s-a mirat că nu şi l-a pus. Se vede că e din cale-afară de furioasă, aproape că nu-şi ascunde semnele de enervare pe care Théo le cunoaşte atât de bine. Repetă de câteva ori: „Poţi să fii sigur că n-o să-l mai vedem". Puloverul e în pericol, aspirat de hăul neantului. Se referă la teritoriul inamic, pe care nu-l numeşte. Un loc guvernat de reguli necunoscute, în care hainele nu sunt spălate cu săptămânile şi unde lucrurile se rătăcesc, fără să mai fie găsite vreodată.

Théo promite să-l aducă săptămâna viitoare.

Da, da, vedem noi.

Îşi dă seama că ea că nu poate să treacă peste asta.

Când era mai mic, până într-a cincea, ea îi pregătea bagajul când pleca la tatăl lui. Alegea hainele cele mai urâte, cele mai ponosite, pe motiv că n-avea să le mai vadă prea curând înapoi, uneori niciodată. Vineri-seara îl însoţea *până acolo*, cu metroul, şi-l lăsa în faţa blocului. La început, când Théo era prea mic să ia singur liftul, tatăl lui cobora şi-l aştepta după uşile de sticlă. Părinţii nu se întâlneau, nu se priveau, rămânea fiecare de partea lui a frontierei de sticlă. Ca un ostatic dat la schimb pe o marfă necunoscută, Théo înainta spre intrarea blocului, traversând zona neutră, abia îndrăznind să apese butonul interfonului. O săptămână mai târziu, tot vinerea, la aceeaşi oră, pe alt bulevard, tatăl lui oprea maşina şi îl aştepta pe Théo să intre în imobil, înainte să pornească din nou la drum. Într-o altă casă a scărilor, mama lui îl strângea tare în braţe. Între două sărutări, îi mângâia faţa, părul, îl examina de sus în jos şi de jos în sus, uşurată, de parcă tocmai scăpase cu viaţă dintr-un dezastru cumplit.

Îşi aminteşte de o zi de demult – el trebuie să fi fost într-a doua sau într-a treia –, când mama i-a verificat conţinutul rucsacului la întoarcerea de la tatăl lui şi n-a găsit pantalonii cumpăraţi cu câteva săptămâni înainte. Se apucase să scoată toate hainele,

una câte una, aruncându-le cât colo, de parcă era o chestiune de viață și de moarte. Apoi, după ce înțelesese că haina cu pricina chiar nu era acolo, izbucnise în plâns. Théo o privise năucit, mama lui căzuse în genunchi în fața unui rucsac, cu trupul scuturat de hohote disperate, îi simțea durerea, se propaga în valuri spre el, dar îi scăpa ceva în toată povestea: de ce era atât de grav?

Mama lui a început să bocească amar că taică-său e incapabil să adune câteva lucruri într-un bagaj (de fiecare dată când ea zicea ceva de rău despre tatăl lui, o senzație de disconfort, de sfâșiere îi răscolea măruntaiele și un zgomot ascuțit îi făcea urechile să-i vâjâie), iar el a fost nevoit să recunoască până la urmă că și-l făcuse singur. Se străduise cât putuse să adune toate hainele, dar nu văzuse pantalonii, probabil erau în coșul de rufe. Atunci, dintr-odată, maică-sa începu să zbiere: „Dar parașuta aia nu știe să bage la spălat?".

După divorț, tatăl lui s-a mutat în alt apartament, unde locuiește și acum. Într-un capăt al sufrageriei, a montat un perete fals, ca Théo să aibă camera lui. În lunile de după divorț, tatăl lui se întâlnea cu altă femeie, pe care mama lui o numea „nerorocita" sau „parașuta". Parașuta venea la taică-său în unele seri,

dar nu rămânea niciodată peste noapte. Lucrau la aceeaşi firmă, probabil o cunoscuse în lift sau în sala de mese, aşa se gândise Théo că se cunoscuseră, o scenă pe care încercase de mai multe ori să şi-o imagineze, cu toate că-i era greu să-şi proiecteze decorul: nu reuşea să-şi închipuie cam cum arătă *biroul*, locul ăla unde taică-său se ducea în fiecare zi, în partea cealaltă a periferiei.

Îşi aminteşte de o zi de primăvară petrecută în parcul de distracţii Jardin d'Acclimatation, cu tatăl lui şi cu femeia aia, trebuie să fi avut vreo şase sau şapte ani. A sărit pe trambulină, a condus o maşinuţă pe pista de carting, s-a jucat Dărâmă-cutiile. Mai târziu în după-amiaza aceea, s-au rătăcit toţi trei în labirintul oglinzilor, pe urmă au urcat într-o barcă şi, pentru un timp care lui i s-a părut încântător de lung, s-au lăsat purtaţi de curent pe râul fermecat. Apoi au mâncat vată de zahăr. Paraşuta era drăguţă. Mulţumită ei au descoperit lumea aceea nemaipomenită, protejată de bariere şi garduri, lumea în care copiii erau regi. Femeia avea, fără nici o îndoială, o legătură cu locul acela căruia îi cunoştea şi cele mai ascunse unghere. Ea îi condusese pe alei şi tot ea le împărţise biletele, iar tatăl lui o privea cu o asemenea veneraţie, încât Théo dedusese că ei îi aparţine întregul parc.

Însă, a doua zi, când s-a întors la mama lui, i s-a strâns stomacul. Se simţea trist. Vinovat. Râsese cu femeia aia, îi acceptase cadourile.

Ceva dulceag, cleios, îi rămăsese lipit de mâini.

La început, când se întorcea de la tatăl lui, maică-sa îl descosea. Încerca să-l tragă de limbă, prefăcându-se că nu urmăreşte vreun scop, de parcă el ar fi fost incapabil să-i detecteze şiretlicurile, cu ocolişuri şi cu întoarceri a căror intenţie el o intuia perfect.

Ca să dea cât mai puţine informaţii, Théo se făcea că nu înţelege întrebările sau răspundea vag.

În perioada aia, mama lui izbucnea în plâns din senin, ba din cauză că nu putea să deschidă capacul unui borcan cu dulceaţă, ba că nu mai găsea vreun lucru ce dispăruse, că televizorul nu mai funcţiona, că era obosită. Și, de fiecare dată când se întâmpla asta, i se părea că suferinţa mamei lui îi cuprinde propriul corp. Câteodată o simţea ca pe o descărcare electrică, alteori ca pe o tăietură sau ca pe lovitură de pumn, dar întotdeauna trupul lui era o prelungire a durerii, ca pentru a absorbi partea lui.

La început, de fiecare dată când se întorcea de la tatăl lui, ea îl întreba: Te-ai distrat? N-ai plâns? Te-ai gândit la mami? N-ar putea spune de ce, dar imediat simţea că i se întinde o cursă. Nu ştia dacă trebuie

să-şi liniştească mama spunându-i că totul a fost bine sau, dimpotrivă, să se prefacă supărat şi să-i dea de-nţeles că i-a dus dorul. Într-o zi, când Théo i se păruse fără îndoială prea vesel după săptămâna petrecută *în partea cealaltă,* chipul mamei lui luase o expresie de cruntă tristeţe. Tăcuse, temându-se că iar o să înceapă să plângă. Însă, după câteva minute, ea a zis dintr-o suflare:

— Tot ce contează e să fii tu fericit. Dacă n-ai nevoie de mine, o să plec, să ştii. O să plec într-o călătorie, poate. Să mă odihnesc.

Foarte repede, Théo a învăţat să joace rolul pe care se aştepta ea să-l joace. Cuvinte rostite cu măsură, expresie neutră, privire plecată. Să nu dea nimic în vileag. De ambele părţi ale frontierei, tăcerea s-a impus ca fiind cea mai bună atitudine, cea mai puţin periculoasă.

După o perioadă pe care n-ar şti s-o precizeze, *paraşuta* a dispărut. Din câte-a putut înţelege atunci, din frânturi de conversaţii telefonice surprinse de o parte şi de alta, femeia avea copii cărora nu le-ar fi plăcut ca ea să se distreze fără ei la Jardin d'Acclimatation şi un soţ pe care n-ar fi vrut să-l părăsească.

Încetul cu încetul, mama lui n-a mai plâns. A vândut mobila ca să cumpere alta, mai drăguţă, apoi a zugrăvit apartamentul. Théo a ales culoarea pentru camera lui şi pe aceea de la bucătărie.

Când se întorcea la sfârşitul săptămânii de la tatăl lui, ea nu-l mai descosea. Nu-l mai întreba ce-a făcut, nici cu cine. Dacă s-a distrat. Dimpotrivă, începuse să evite subiectul. Nu mai voia să ştie nimic.

Acum, timpul pe care îl petrece el în afara apartamentului ei a încetat să mai existe. Într-o seară, i-a explicat lui Théo că pusese cruce peste *toată treaba* şi că nu mai voia să audă vreodată de asta.

Tatăl lui nu mai exista. Ea a încetat să-i mai pomenească numele.

Hélène

Voiam să supun atenţiei cazul lui Théo în cadrul următoarei întruniri a echipei de supraveghere a elevilor. Frédéric m-a convins să mai aştept puţin. După părerea lui nu dispuneam de suficiente probe ca să pot cere asta. Şi apoi, înaintarea unui caz lasă mereu urme la dosar şi ar fi putut să-i dăuneze ulterior lui Théo sau familiei sale, nu era o chestiune pe care s-o abordezi cu superficialitate.

Dădeam eu impresia c-o tratez cu superficialitate? Mă trezesc în fiecare noapte cu răsuflarea tăiată de îngrijorare şi am nevoie de câteva ore bune să adorm la loc. Nu mai am chef să ies cu prietenii, să mă duc la cinema, refuz să mă distrez. Oricum, nici măcar nu am un *caz*, nu am nici o probă de adăugat la dosar şi ar trebui să trec peste avizul asistentei medicale, care nu considerase necesar să-i chemăm părinţii la

şcoală, deşi nu primise nici un răspuns la scrisoarea pe care i-o trimisese mamei.

Am acceptat să mai aştept puţin. Frédéric mi-a promis să fie mai atent la Théo, cu toate că nu are ore la clasa a şaptea decât o dată pe săptămână.

Ieri după-amiază, când l-am văzut pe Théo intrând în clasă, imediat după Mathis, mi s-a strâns inima. Am regretat c-am cedat. Mi s-a părut imediat bizar, instabil, păşea cu grijă, de parcă s-ar fi temut să nu i se surpe pământul sub picioare. Trebuia să-l vedeţi pe băiat cum se sprijină de bănci spre a lui, pe mine m-a sfâşiat priveliştea, arăta de parcă e beat. M-am gândit că se lovise la picior sau la spate, realmente făcea mari eforturi să înainteze. Apoi s-a prăbuşit în bancă, părând uşurat c-a reuşit să ajungă până acolo. Cu ochii pironiţi în podea, ca să-mi evite privirea.

Când s-au aşezat toţi elevii, când chicoteala s-a potolit şi am văzut că el tot nu se clinteşte, l-am întrebat de ce nu-şi scoate caietul de notiţe. Fără să ridice ochii, cu un firicel de voce, mi-a răspuns că l-a uitat acasă.

Am simţit că mă cuprinde panica. Eram bombardată de imagini fără să pot să le opresc. Nu reuşeam să mă calmez, să-mi recapăt suflul, nu mă puteam

împiedica să mă uit la el încercând să înţeleg ce se întâmplă.

Atunci am văzut rănile de pe corpul lui, le-am văzut atât de clar de parcă hainele i-ar fi fost sfâşiate exact în punctele acelea ca să lase la vedere vânătăile şi sângele. Mă sufocam, mă uitam la ceilalţi elevi, pândeam pe chipul lor momentul în care îşi vor da seama ce se întâmplă, speram ca măcar unul dintre ei, unul singur, să vadă ce vedeam eu, dar ei stăteau cu toţii neclintiţi, aşteptând sentinţa pe care aveam s-o pronunţ sau începutul orei. Mi-am spus de mai multe ori: *numai eu îi văd rănile, numai eu văd că sângerează*, am închis ochii, am încercat să gândesc raţional, să-mi calmez respiraţia, să-mi aduc aminte, cu intonaţia ei fermă şi liniştitoare, cuvintele asistentei care îl examinase: „N-avea nimic, nici un semn, nici o urmă, nici o cicatrice“.

N-avea nimic.

Numai că am fost şi eu lovită şi cu mine nu merge aşa.

Hugo, din prima bancă, m-a întrebat cu blândeţe:

— Doamna profesoară, vă simţiţi bine?

Imaginile persistau.

Am tras aer adânc în piept, i-am rugat pe elevi să scoată o coală de hârtie şi le-am dictat întrebările

pentru test fără să mă mai obosesc să le scriu şi pe tablă.

La ce folosesc alimentele pe care le consumăm în fiecare zi?

Numiţi grupele de alimente pe care le cunoaşteţi.

Care este unitatea de măsură utilizată pentru a măsura cantitatea de energie adusă de alimente?

Una dintre fetele din primul rând (Rose Jacquin, mai mult ca sigur, care nu ratează niciodată ocazia să intervină) m-a întrerupt:

— Doamna profesoară, dictaţi prea repede!

Nu mai dădusem niciodată lucrare de control neanunţată, aşa că un murmur de nemulţumire străbătea clasa. Théo stătea în continuare cu capul plecat, ţinând o mână pe frunte, în aşa fel încât să nu-i văd ochii. I-am propus să se ducă la cabinetul medical, însă a refuzat.

Deşi la început o luaseră ca pe o glumă, elevii au făcut linişte şi s-au pus pe treabă. Sub pretextul că îi supravegheam să nu vorbească între ei, acum puteam să-l privesc în voie. Stătea uşor aplecat în faţă, cu stiloul imobil deasupra foii. Și-a pus mâna liberă pe foaie, ca pentru a se sprijini de ea. Părea că nu reuşeşte să-şi concentreze atenţia la lucrare,

ochii lui căutau un punct de susţinere pe care nu-l găseau.

După câteva minute, am început să mă plimb printre rânduri. Trecând pe lângă banca lui, am văzut că nu scrisese nimic şi că fruntea îi era acoperită de o boare de transpiraţie. Aş fi vrut să-l mângâi pe păr. Aş fi vrut să mă aşez lângă el şi să-l iau în braţe.

Am trecut prin faţa băncii lui de mai multe ori, dar niciodată n-a ridicat capul să mă privească. Nu mă mai putea privi.

Poate îmi purta pică, din cauza poveştii cu asistenta medicală. Îmi dădea de înţeles că-l trădasem, că nu-i mai meritam încrederea.

M-am întors la catedră. În tăcerea care se lăsase, am reuşit să mă calmez şi m-am prefăcut că mă uit peste lucrările deja predate.

Când s-a auzit sunând de pauză, am rugat-o pe Rose să strângă restul lucrărilor. Când le-a luat pe ale lui Théo şi Mathis, s-a oprit. A scos un hohot de râs ascuţit, de surprindere sau de complicitate, nu puteam să-mi dau seama.

M-am uitat cum ies elevii din clasă, Théo se ţinea puţin mai bine pe picioare, dar ceva tot nu era în regulă, eram sigură că îmi scapă ceva.

Când s-a golit sala, am scotocit prin teancul de foi până am dat de lucrarea lui. În colţul de sus îşi

scrisese prenumele, atât. Nu-şi notase întrebările şi nici nu încercase să răspundă la ele.

În schimb, încercase să reproducă o schemă pe care le-o împărțisem tuturor la clasă în urmă cu câteva zile şi care reprezenta sistemul digestiv. În desenul lui – simplu, dar riguros – trasase conturul corpului uman de la cap până la bazin. În interiorul acestei siluete, desenase, cu creionul negru, gura, esofagul, stomacul şi intestinul subțire, încolăcit ca un şarpe. În scobitura stomacului desenase ceva, inițial am crezut că e o legumă sau o floare, desenul era neclar, a trebuit să apropii foaia de ochi şi apoi s-o depărtez puțin ca să înțeleg că era un cap de mort.

Cécile

Ieri, Mathis s-a întors beat de la şcoală.

Am văzut licărul ăla strălucitor în ochii lui şi uşoara lipsă de coordonare a gesturilor, i-am cerut să se apropie şi să sufle.

Nu încăpea nici o îndoială.

Nu băuse cidru sau bere, nu. Băuse tărie.

Sunt fiică de alcoolic, cu propoziţia asta am început şedinţa, în loc de introducere, a doua zi, la doctorul Felsenberg. Nici nu apucasem să m-aşez. Ca să fie foarte clar. Tatăl meu bea în fiecare zi, de când se întorcea de la muncă, până târziu în noapte. Repeta până la absurd aceleaşi fraze, în faţa unei sticle de vin ieftin, de preferinţă roşu. Bombănea împotriva întregului pământ, împotriva şoferilor, a crainicilor, a cântăreţilor, a vecinilor, a politicienilor, a farmaciştilor, a responsabililor de raion, a

angajaţilor, a subalternilor, a şefilor de sindicat şi a nici nu mai ştiu cui. N-a fost niciodată violent cu noi, nici cu mama. L-am văzut toată copilăria aşezat în faţa unui televizor la care nu se uita mai deloc, repetând la infinit monologul ăsta, pe care noi nu-l mai ascultam. Ca să spun aşa, el însuşi devenise parte din decor, era ca o piesă de mobilier. Cred că am simţit mereu pentru el un fel de afecţiune indulgentă, chiar dacă pătată de ruşine. Nu mi-am invitat niciodată colegele acasă. Era un bărbat sfârşit, care îşi îneca în alcool o sensibilitate copleşitoare, inadecvată pentru mediul în care trăia. Pe mama n-am auzit-o niciodată să se plângă. Lua totul pe umerii ei, nu doar ce ţinea de sarcinile domestice, dar şi actele, treburile administrative, medicale, şcoala, impozitele. Se spunea despre ea că e o sfântă. N-am înţeles de ce, pentru că ea nu credea în nici un Dumnezeu. Totuşi îl suporta pe omul ăsta care prefera de mult alcoolul oricărei alte forme de mângâiere. Când el şi-a pierdut locul de muncă, credeam c-o să se ducă la fund. Dar programul lui a rămas acelaşi, cu excepţia faptului că începea mai devreme. S-a ţinut la suprafaţă, fără să facă valuri, deşi i se mai vedea doar capul deasupra apei. Aproape că nu se clintea. Făcea numai strictul necesar să supravieţuiască. Se aşeza în acelaşi loc, menţinea acelaşi

ritm (între trei şi cinci pahare pe oră) şi mergea la culcare după ce verifica dacă toate luminile sunt stinse. Îşi punea capăt zilelor în tăcere. Mama nu i-a făcut nici cea mai mică observaţie, nici cel mai mic protest. Fratele meu mai mare lucra de câţiva ani ca paznic de noapte la un depozit de componente electronice. De când se despărţise de iubită, îşi petrecea zilele în camera lui, ascultând discuri. Mă uitam la culoarea pielii lui şi mă întrebam cât timp poate trăi cineva fără să vadă lumina zilei.

Într-o seară, au difuzat la ştiri un reportaj despre o maree neagră provocată de un accident petrolier. Stăteam la masă. M-am uitat la păsările alea năclăite de păcură şi m-am gândit imediat la noi, la noi toţi, imaginile alea ne reprezentau mai bine decât orice fotografie de familie. Noi eram acolo, alea erau trupurile noastre negre şi uleioase, private de mişcare, paralizate şi otrăvite.

A doua zi, am plecat toţi patru cu maşina la nunta unui văr. Conducea fratele meu. Ploua întruna, de dimineaţă. Ploaia răpăia pe parbriz cu zgomot metalic. Cerul era foarte aproape de pământ şi aştepta să ajungem la orizont ca să se închidă peste noi ca o falcă. Șiroaie lungi de apă se agitau pe geamurile laterale, vântul împiedicându-le să se scurgă. În habitaclu răsuna zgomotul ştergătoarelor de parbriz, un

frecuş umed, obsedant, un refren hipnotizator care te trăgea la somn. Tata stătea pe scaunul din dreapta. Mama, lângă mine, îşi ţinea geanta între genunchi, ca şi cum un semnal neprevăzut avea s-o oblige, dintr-un moment într-altul, să sară din maşină. Îmi dădeam seama că stă cu ochii pe vitezometru. Asta pentru că Thierry conducea cu viteză, cu viteză foarte mare. Cu toate că nu puteai să vezi la mai mult de câţiva metri în faţă. I-am cerut o dată să încetinească. S-a prefăcut că nu mă aude. După câteva minute, când conducea încă şi mai repede, i-am cerut-o pe un ton mai ferm. Fratele meu a bâiguit cum că are totul sub control, apoi s-a apropiat insistent de maşina din faţă, ca să forţeze depăşirea. Tata privea într-un punct fix, drept în faţă, cu expresia aia de abandon pe care i-o ştiam dintotdeauna, iar mama era chircită peste geanta ei. Însă eu vedeam apa spulberată în lateral de maşinile pe care le depăşeam una după alta, apoi farurile roşii ale celor dinainte au început să-mi joace prin faţa ochilor, până când s-au învălmăşit.

În maşină s-a lăsat o tăcere mormântală.

Atunci m-am gândit la expresia asta, „să te îndrepţi spre moarte sigură“. Starea asta de sfârşit iminent care mă cuprinsese nu era numai cea din maşină, era

starea în care trăiam noi de ani de zile. Am început să urlu:

— Opreşte-te! Opreşte-te imediat! Vreau să să mă dau jos din maşina asta!

Uimit, fratele meu a încetinit.

— Vreau să mă dau jos din maşina asta! Opreşte-te! Lasă-mă să cobor! Vreau să cobor! Vreau să cobor!

Strigam ca apucata.

După câteva sute de metri, Thierry a tras pe dreapta în primul refugiu. A oprit motorul, iar eu continuam să repet cuvintele astea, vreau să cobor, înţelegeţi, vreau să cobor, când de fapt urlam vreau să trăiesc şi ei îşi dădeau seama cât se poate de bine.

Am ieşit din maşină. Fără un cuvânt, tata a deschis portiera de pe partea lui, a dat ocol maşinii şi a deschis-o pe a lui Thierry. Fratele meu a trecut în locul lui, ca să-l lase pe el la volan. Tata mi-a făcut semn să urc şi am dat din cap că nu, tremuram din toate încheieturile.

A stat o clipă pe gânduri, apoi a pornit maşina.

Când mă gândesc la întâmplarea asta, la ultima privire pe care mi-a aruncat-o înainte să iasă din refugiu, ştiu că tata a înţeles în ziua aia că aveam să-i părăsesc. Că aveam să-mi iau zborul către alte lumi, către alte feluri de a fi, şi că într-o zi sigur n-o să mai vorbim aceeaşi limbă.

M-am uitat cum se îndepărta maşina. Eram pe marginea unei şosele naţionale, în zare vedeam conturul unui oraş sau al unui cătun. Am pornit la drum. După câteva minute, a oprit o femeie. Mi-a propus să mă ducă ea la destinaţie.

Vin dintr-o familie unde se zice „casa *lu'* văru-meu", „valiza *lu'* soră-mea". Unde se zice „*tuşa* Nadine" şi „*nenea* Jacques". Uite *la* ce fac. Se merge *pân'* Paris sau *pân'* Chalon. Se *mănâncă* de seară, la aceeaşi oră, în faţa televizorului pornit pe canalul de ştiri. Asta ca lucrurile să fie clare.

Când l-am întâlnit pe William, am descoperit o lume ale cărei uzanţe nu le cunoşteam, de parcă-mi fuseseră interzise. El mă corecta cu blândeţe când făceam greşeli. Mai târziu, m-a felicitat pentru progresul făcut, citeam zeci de cărţi şi învăţam repede. Era mândru de mine. Când s-a născut Sonia sau, mai bine zis, când a început să lege primele cuvinte, mi-a declarat că e cu totul exclus ca fetiţa să-i spună mamei mele „*mamaie*" sau fratelui meu, „*nenea* Thierry". Regulile erau stabilite. Aveam să ne creştem copiii pe limba lui. Ai lui spun „bunica" şi „bunicul", merg *la* Paris, *la* coafor, *dejunează* sau *cinează*, dar nu *mănâncă* niciodată.

Iată ce am povestit, turuind întruna (ca un om care nu mai deschisese gura de-o grămadă de ani), ca să-l fac pe doctorul Felsenberg să înţeleagă de ce reacţionasem atât de violent când descoperisem că Mathis băuse.

Da, desigur, m-am gândit imediat că i se trage de la mine, că se întâmplă din cauza mea. N-are nici treisprezece ani şi bea, nu e asta o dovadă clară că mocneşte ceva în el care abia aşteaptă să iasă la suprafaţă, să bubuie, ceva moştenit de la mine, desigur, din *partea mea*? Căci eram convinsă că, dacă i-aş povesti, William m-ar întreba exact aşa: Pe cine moşteneşte?

Dar n-aveam nici un chef să-i povestesc lui William.

Evident a meritat să consum atâta energie şi să petrec atâta timp ca să mă integrez în decor, să şterg cu buretele tot ce făcea parte din mine, dar le zgâria urechile soţului meu şi familiei lui, să încerc să le transmit copiilor mei un stil elegant şi maniere fără reproş.

Evident a meritat să spun „camionul *lui* Mathis“ şi „păpuşa *Soniei*“, dacă până la urmă am ajuns aici.

Théo

Când a ieşit din şcoală, a simţit nevoia să stea puţin la aer, să se plimbe, nu se putea duce acasă imediat, era prea riscant.

După vreo douăzeci de minute, ameţeala a trecut, în aerul rece răsuflarea lui forma mici norişori, alcoolul se evapora.

Pe la şapte seara, a deschis uşa apartamentului şi s-a asigurat că nu e nimeni. De câteva luni, mama lui merge la un curs de gimnastică vinerea, la sfârşitul programului. Aşa evită amândoi momentul ăla tensionat al despărţirii, plin până la refuz de lucruri nerostite şi sfaturi inexprimabile. De obicei, îi trimite un mesaj ceva mai târziu, ca să-i spună c-a sosit cu bine. Ea se mulţumeşte să-i răspundă cu un „OK".

Legătura se întrerupe pentru o săptămână. Transmisiunea a luat sfârşit.

Şi-a căutat treningul peste tot, fără succes. S-a dus să se uite în coşul de rufe, a verificat şi dacă nu cumva e pus la uscat.

Şi-a strâns în câteva minute celelalte lucruri de care are nevoie săptămâna următoare. A stins toate luminile şi a încuiat uşa în urma lui.

A luat metroul de suprafaţă până la Place d'Italie.

A ajuns la parterul blocului.

Ce bine ar fi fost dac-ar fi păstrat într-un cotlon ascuns al creierului său, în care să pătrundă acum, o vagă senzaţie de beţie. Caută în el urmele ebrietăţii. I-ar plăcea să simtă în mişcările sale efectul alcoolului, o încetineală, o moleşeală oricât de mică, dar n-a mai rămas nimic. E lipsit de apărare. Aerul iernii a consumat tot. E din nou copilul ăla pe care nu-l suportă, care apasă pe butonul liftului cu un gol în stomac. Frica se trezeşte din amorţirea al cărei gust de ambră a dispărut, i se răspândeşte în tot corpul şi-i face inima s-o ia la goană.

Când sună la uşă, tatălui său îi ia mai multe minute până să-i răspundă. Data trecută a aşteptat aproape jumătate de oră, îl auzea înăuntru sau, mai degrabă, îşi dădea seama că e acolo, după vreun oftat sau un fojgăit, dar tatăl lui nu era pregătit să-i deschidă, să-l

primească, ca şi cum intervalul ăsta, din ce în ce mai lung, până se apropia de uşa de la intrare îi permitea să redevină o ființă umană. Iată ce înțelege acum, când aşteaptă pe palier, că tatăl său are nevoie de tot timpul ăsta ca să poată da ochii cu el. Are cheia de jos, dar nu şi pe cea de la yală, pe care tatăl lui o încuie când vrea să fie sigur că n-o să-l deranjeze nimeni. Aşa că Théo se aşază până la urmă pe prima treaptă a scării şi aşteaptă. Şi, o dată la două minute, se ridică să sune din nou.

Când tatăl lui îşi face în sfârşit apariția, deşi Théo s-a pregătit toată ziua pentru imaginea asta, deşi a invocat-o în minte de zeci de ori ca să se obişnuiască, deşi de mai multe luni ştie că o să-l găsească în starea asta, abia poate să disimuleze mişcarea de recul pe care corpul lui o face involuntar, de recul şi de dezgust, pentru că e de fiecare dată mai rău, mai rău ca săptămâna precedentă, de parcă de fiecare dată era posibil să meargă şi mai departe cu abandonul de sine. Théo înregistrează într-o fracțiune de secundă pijamaua, pata de ou sau de urină din dreptul sexului, barba, mirosul, picioarele goale în şlapi, unghiile prea lungi, pupilele care se dilată şi caută să se adapteze cu prezența altei ființe omeneşti.

Apoi tatăl lui îi zâmbeşte, mai degrabă o grimasă care aduce a tristețe.

Înainte, tatăl lui îl îmbrăţişa, dar acum nu mai îndrăzneşte. Miroase urât şi o ştie.

După asta, se întoarce în patul lui sau se aşază la birou, în faţa calculatorului, şi face un efort supraomenesc să-l întrebe câte ceva. Théo ar putea descrie în cele mai mici amănunte evoluţia lentă, mecanismele şi desfăşurarea efortului ăstuia, căruia are impresia că-i poate auzi scrâşnetul ruginit, insuportabil. Timpul ăsta de care are tatăl lui nevoie să conceapă întrebările, apoi să le dea glas. Ca într-un fel de ritual defectuos, îl întreabă cum merge cu şcoala, cum e la handbal (Théo nu mai e la handbal de aproape un an), dar nu reuşeşte să se concentreze la răspunsuri. Și întotdeauna Théo sfârşeşte prin a se enerva pentru că tatăl lui îi pune aceeaşi întrebare de două ori sau pentru că se preface că-l ascultă. Uneori încearcă să-l pună în încurcătură, să-l prindă cu mâţa în sac când nu e atent, îl pune să repete ce i-a spus adineauri, apoi îl lasă se împotmolească în cele câteva cuvinte pe care creierul lui le-a reţinut superficial, în încercarea de-a repeta. Tatăl lui nu se descurcă prea rău, de fapt. Atunci Théo nu se poate abţine să-i zâmbească, îi spune că nu e mare lucru, nu-ţi bate capul, îţi zic altă dată.

Mai târziu o să facă ordine în frigider, să arunce tot ce-i stricat sau mucegăit şi să verifice datele de expirare pentru ce-a mai rămas. O să-i facă patul tatălui său, o să deschidă geamurile să aerisească. Dacă mai e detergent, o să dea drumul maşinii de spălat. Şi o să pornească şi maşina de spălat vase. Sau o să pună mai întâi vasele la înmuiat, din cauza resturilor de pe ele, uneori atât de uscate, de zici că-s incrustate.

Apoi o să coboare la bancomat cu cardul tatălui său. O să-ncerce mai întâi să scoată cincizeci de euro. Dacă tranzacţia e refuzată, o să-ncerce din nou pentru douăzeci. Dacă nu, măcar zece.

O să se ducă la Franprix să facă nişte cumpărături.

La întoarcere, o să-ncerce să-l convingă pe tatăl lui să se ridice, să se spele, să se îmbrace. O să ridice ruloul electric şi-o să se ducă în camera lui să stea de vorbă cu el. O să încerce să-l scoată pe afară, să facă măcar câţiva paşi. O să-l cheme în sufragerie, de mai multe ori, să se uite împreună la un film sau la vreo emisiune de la televizor.

Sau poate n-o să facă nimic din toate astea.

Poate că, de data asta, n-o să mai aibă atâta putere.

Poate o să lase totul baltă, aşa, pur şi simplu, fără să încerce să repare, să facă ordine. Poate o să se mulţumească să se aşeze undeva în întuneric, să-şi

lase picioarele să se legene sub scaun, pentru că nu ştie ce să mai zică, ce să mai facă, pentru că ştie că e prea greu pentru el, că nu e atât de puternic.

De cât timp nu mai lucrează tatăl lui? Nu-şi mai aminteşte. Doi ani. Sau trei. Știe că i-a promis să-şi ţină gura, într-o seară. Căci dacă mama lui află că nu mai munceşte, o să intenteze proces ca să obţină custodia exclusivă. Aşa i-a spus tatăl lui.

A promis să păstreze tăcerea, de asta nu i-a zis nimic nici bunicii lui, nici surorii tatălui care mai suna, câteodată.

Înainte, tatăl lui muncea prea mult. Se întorcea târziu de la birou, îşi petrecea serile în faţa calculatorului, făcea nopţi albe. Într-o zi, a fost *pus pe liber* de firma la care lucra. Lui Théo nu i-a mai ieşit din minte expresia asta. *Pus pe liber*. Și l-a imaginat imediat pe tatăl lui luat pe sus de un superior şi plasat pe un pătrat pe care scria *liber*. De fapt, asta însemna că tatăl lui nu mai avea voie să se întoarcă la muncă, că nu mai avea acces la fişierele lui şi nici la calculator. Făcuse oare vreo greşeală? O greşeală gravă? Théo era prea mic ca tatăl lui să-i explice ce se întâmplase, dar a ţinut minte imaginea asta a umilinţei crunte care l-a zdrobit.

Timp de câteva luni, tatăl lui își căutase de lucru. Urmase niște cursuri care îl ajutau să-și lărgească aria de competență, își reluase cursurile de engleză. Stabilea întâlniri cu angajatorii, mergea la interviuri de angajare.

Și apoi, încetul cu încetul, tatăl lui a păstrat din ce în ce mai puține contacte cu exteriorul. Și apoi, tot ce-l ținea în legătură cu ceilalți, orice speranță că într-o zi ar putea să se apuce iarăși de lucru, tot ce-l determina să iasă din casă s-a topit. Théo nu și-a dat seama imediat, căci ruptura asta – spre deosebire de cea dintre părinții lui, care s-a produs de-a lungul mai multor luni, prin intermediul avocaților, într-o luptă care nu se mai sfârșea și în care el era martorul redus la tăcere – s-a produs fără dramă, fără scandal. Mai întâi, tatăl lui a început să piardă mai multă vreme pe-acasă, dimineața, după-amiaza. Lui Théo îi plăcea la nebunie să stea cu el. Făceau plimbări cu mașina, tatăl lui conducea numai cu o mână pe volan, relaxat, și-l întreba: nu-i așa că suntem fericiți împreună? Făcea planuri să-l ducă la Londra, la Berlin, când avea să se pună pe picioare. Dar pe urmă n-a mai condus, pentru că nu mai avea benzină. Și pe urmă n-a mai ieșit din casă. Și pe urmă a vândut mașina. Și pe urmă s-a dat jos din pat sau de pe canapeaua din sufragerie din ce în ce mai puțin.

Acum, pentru o sută de euro pe lună, îl lasă pe vecinul lui să-şi parcheze maşina pe locul lui, şi banii ăştia sunt mare parte din veniturile sale.

Théo nici nu mai ştie de când au încetat *să dea o tură pe afară*, să joace cărţi sau Nu te supăra frate, de când tatăl lui n-a mai gătit ceva, n-a mai aprins cuptorul, de când n-a mai ridicat singur rulourile, n-a mai spălat aşternuturile, n-a mai dus gunoiul.

Cum nu mai ştie nici de când bunica, bunicul, unchiul sau mătuşa lui n-au mai venit în vizită, de când tatăl lui ia medicamente şi moţăie toată ziua, de când efectiv nu se mai spală, de când trebuie, uneori, să se hrănească amândoi o săptămână întreagă cu douăzeci de euro.

Mathis

În weekend n-are voie să iasă cu prietenii, fiindcă mama lui l-a prins că băuse. L-a supus unui interogatoriu amănunţit. Cum n-au voie să iasă din şcoală în pauze, ea a vrut să ştie prin ce şmecherie putuse el să bea în incinta şcolii. Terminase cumva cu o oră mai devreme? Ieşise pe afară fără acordul ei? În câteva minute, Mathis inventase o poveste în toată regula: o colegă de clasă adusese o sticluţă de rom ca să facă o prăjitură la atelierul de gospodărie, şi au băut împreună ce mai rămăsese după aceea. Era dulce la gust, aromat, şi nu şi-au dat seama cât beau. Ea e genul de mamă în stare să creadă că ei mai fac încă prăjituri la şcoală, la vârsta lor. A vrut să ştie dacă era şi Théo cu ei (e convinsă că Théo e capul răutăţilor). Cu o fermitate care l-a surprins până şi pe el, i-a răspuns că nu. Théo a lipsit azi de la şcoală.

Până la urmă, a lăsat-o baltă. De data asta, n-are să-l spună tatălui său. Dar l-a avertizat: dacă o să se mai întâmple, dacă o să descopere că a consumat din nou alcool, în şcoală sau în afara ei, n-o să ezite să-i spună.

N-a avut voie nici să se joace pe consolă. N-a putut să comunice cu nimeni, fiindcă i-a confiscat telefonul mobil. Dar, oricum, când Théo e la taică-său, nu se întâlnesc niciodată.

Sâmbătă după-amiază, Mathis s-a dus cu ea să-i cumpere adidaşi, pentru că ai lui i-au rămas mici. Când au ieşit de la magazin, au trecut împreună pe la sora lui mai mare, care stă în chirie cu o prietenă, undeva pe lângă Cimitirul Montparnasse, ca să-i lase nişte cumpărături pe care maică-sa a ţinut să le facă pentru ea. Au băut un ceai la Sonia, apoi s-au întors acasă pe jos. La întoarcere s-au uitat la afişele cu filme şi au zis la care ar vrea să meargă.

Toată după-amiaza a observat la mama lui o stare de tristeţe vagă, care-l enervează pentru că nu se poate gândi decât că el e de vină. E un ton anume în vocea ei pe care i se pare că numai el îl aude şi un mod de a se uita la el ca şi cum ar fi devenit adult peste noapte şi s-ar pregăti să plece în celălalt capăt

al lumii. Sau de parcă ar fi comis o greşeală de care nu e deloc conştient.

Luni-dimineaţă, s-a întâlnit cu Théo la intrarea în şcoală. Prietenul lui făcuse cercetări în weekend şi abia aştepta să-i povestească planurile sale.

Când domnul Châle a strâns banii pe care i-a cerut de la părinţi pentru spectacolul de la Opera Garnier, Théo i-a spus că mama lui nu-i dădea voie să meargă din cauza atentatelor. Domnul Châle a ezitat câteva secunde, probabil vrând să-l mai întrebe ceva, dar până la urmă s-a resemnat.

Mathis ştie că nu e adevărat. Maică-sa n-ar zice aşa ceva. Théo nu vine pentru că n-are bani. Și nu e prima dată când se întâmplă asta.

Hélène

Mi-am dat seama că nu avem adresa tatălui, care e trecută de obicei pe fişa personală completată de elevi la începutul anului şcolar. N-avem nici măcar numărul de telefon ca să-l anunţăm dacă lui Théo i se întâmplă ceva. M-am hotărât să o chem pe mama lui la şcoală, fără vreun motiv anume. De data asta nu i-am mai transmis invitaţia prin Théo, nici nu m-am folosit de site-ul şcolii, ci i-am trimis prin poştă un bileţel laconic cu numărul meu de telefon, cerându-i să mă sune cât mai curând posibil. M-a sunat în aceeaşi zi, iar vocea îi trăda îngrijorarea. Théo nu-i dăduse biletul de la asistenta medicală, de aceea nu răspunsese. Nu-mi dau seama de ce, dar din prima secundă mi-a fost antipatică. Mi-a zis că Théo e la tatăl lui până vinerea următoare şi că ea poate să vină în orice seară, după şase. Am stabilit să ne întâlnim chiar a doua zi.

În curte, i-am urmărit silueta firavă apropiindu-se, strânsă într-un impermeabil bej, nu avea nici eşarfă, nici bijuterii. Culoarea hainelor ei, felul de-a merge, de a-şi ţine geanta – totul arăta cât de mult îşi dorea să corespundă cu ceea ce se aştepta din partea ei, să aibă atitudinea potrivită. I-am ieşit în întâmpinare în curtea interioară şi am urcat împreună în laborator. Nu semăna deloc cu femeia pe care mi-o imaginasem.

Am început să-i vorbesc despre Théo. I-am spus că mi se pare obosit, prea obosit. Că îi era din ce în ce mai greu să ţină pasul la ore. Că fusese de mai multe ori la cabinetul medical şi că nu răspunsese la nici o întrebare la ultima lucrare de control. Întâi s-a prefăcut că nu pricepe, notele băiatului ei erau bune, nu înţelege unde e problema.

I-am spus: problema, doamnă, e că fiul dumneavoastră nu e bine. Nu-i pun la îndoială inteligenţa, vă vorbesc despre el, despre dificultăţile lui din ce în ce mai mari de a se concentra.

S-a uitat la mine câteva secunde. Încerca să-şi dea seama cât sunt de periculoasă, sunt sigură de asta, evalua riscul pe care l-ar fi avut încercarea ei de mă expedia scurt: de ce vă amestecaţi?

A adoptat un ton calm şi ferm, care probabil că îşi atinge scopul în cadrul ei profesional.

— Băiatul meu se simte foarte bine. E doar un adolescent care nu doarme cât trebuie pentru că fără îndoială stă prea mult cu ochii în ecrane, ca toţi cei de vârsta lui.

Nu sunt genul care să se dea bătută atât de uşor.

— Are doisprezece ani, e un pic cam mic.

— Împlineşte treisprezece în câteva zile.

— Ştiţi cumva ce se întâmplă cu el, ce fel de viaţă duce când e cu tatăl lui? Are un program stabil?

A tras aer adânc în piept înainte să-mi răspundă.

— Soţul meu m-a părăsit acum şase ani şi nu ţinem deloc legătura.

— Nici măcar în ce-l priveşte de Théo?

— Nu. Théo e mare. Custodia e comună.

— Şi lui îi convine?

— Soţul meu a cerut-o, ca să reducă pensia alimentară, pe care oricum n-o mai plăteşte.

Simţeam cum clocoteşte în mine o furie oarbă împotriva femeii ăsteia, mă cuprindea ceva întunecat şi sălbatic şi nu puteam să mă stăpânesc. Intuiam scheletul dur de sub faţada ei fragilă, şi dintr-odată am avut chef s-o fac să se refugieze în zona ei de siguranţă, s-o simt cedând.

— Nu-i daţi voie lui Théo să participe la ieşirile organizate de şcoală. E păcat, pentru că ieşirile sunt importante pentru coeziunea clasei.

Surpriza ei a fost atât de mare, încât ar fi fost greu să fie jucată.

— Vreţi să spuneţi că nu participă la ieşiri?

— Exact. N-a participat la nici una.

Voiam să merg mai departe, s-o fac să cedeze.

— Dacă este vorba despre o problemă financiară, puteţi să cereţi ajutor biroului...

A ridicat vocea să mă întrerupă.

— Nu e vorba de bani, doamnă Destrée. Dar atunci când stă la tatăl lui, tatăl lui este cel care trebuie să plătească.

Am lăsat ecoul cuvintelor să mai răsune câteva clipe.

— Directorul se miră, de asemenea, că nu veniţi niciodată la şedinţele cu părinţii.

— Nu vin pentru că nu vreau să risc să mă întâlnesc cu fostul meu soţ... N-aş... Nu aş putea să-l suport.

— Nici pe fostul dumneavoastră soţ nu l-am văzut vreodată şi nu sunt sigură că e informat despre aceste şedinţe, întrucât dumneavoastră n-aţi considerat util să ne comunicaţi datele sale de contact.

S-a blocat pentru un moment. Încerca să înţeleagă.

— Théo a completat formularele. La începutul anului, când m-a pus să semnez fişa cu informaţii, am

văzut că nu trecuse adresa tatălui lui, e adevărat, dar mi-a spus că o va face.

Am simţit că se clatină. O îndoială îi fisura sistemul de apărare.

Ardeam de poftă s-o jignesc, îmi treceau prin minte cuvinte tăioase, pline de sarcasm, şi abia mă abţineam să rezist tentaţiei, nu mai simţisem asta de ani buni.

Femeia asta nu-şi proteja copilul şi asta mă scotea din minţi.

— Fostul dumneavoastră soţ era violent?

— Nu, deloc. De ce mă întrebaţi asta?

Depăşisem limitele. Linia roşie era cu mult în spatele meu.

— Ştiţi, doamnă, când îi găsim pe copii în fundul unui puţ sau la capătul unei frânghii, e prea târziu.

S-a uitat la mine de parcă eram posedată. A întors capul ca pentru a căuta un aliat sau un martor. Dar eram singure în laboratorul alb, acoperit cu plăci de faianţă, printre bancurile de lucru şi microscoape, cu mirosul de dezinfectant care plutea în aer amintind de cel de spital. În spatele sălii, robinetul picura în chiuvetă ca un metronom.

Atunci, fără nici un semn prevestitor, şi-a acoperit faţa cu mâinile şi a izbucnit în plâns. Luată pe

nepregătite, am încercat cu stângăcie să remediez situaţia.

— Ştiţi, suntem mai mulţi profesori care şi-au dat seama că lui Théo nu îi e bine. Se izolează. Riscă să-şi piardă interesul pentru şcoală.

Plângea în continuare şi tot scotocea după ceva în geantă, a repetat în mai multe rânduri nu înţeleg, nu înţeleg, fără nici o urmă de aroganţă, fără nici o prefăcătorie. Am văzut pe gâtul ei urme de fond de ten pe care nu-l întinsese bine şi pe obraji pete roşii pe care machiajul nu le mai acoperea. Gulerul cămăşii era puţin tocit, iar mâinile mi s-au părut prea bătrâne pentru vârsta ei. Era o femeie pe care viaţa n-o cruţase. O femeie al cărei vis fusese călcat în picioare şi care încerca să facă impresie bună.

Mi s-a făcut dintr-odată ruşine că am chemat-o şi am scuturat-o aşa. Fără nici o justificare.

Trebuia să închei întrevederea, s-o dau la pace cu ea, să redau momentului, măcar în aparenţă, o notă de firesc.

— Cred că trebuie să-l duceţi pe Théo la un medic generalist. Să verificaţi dacă e totul în regulă, dacă nu are... carenţe... Ne îngrijorează starea lui de oboseală. Asta e şi părerea asistentei medicale.

S-a potolit la fel de repede cum cedase. A promis să facă o programare chiar a doua zi şi să stea de vorbă cu Théo despre la ieşirile cu clasa.

Ne-am despărţit la capătul scărilor.

Am privit-o îndepărtându-se în curtea interioară. S-a mai întors o dată, înainte să iasă pe poartă, ca pentru a se convinge că nu mă luasem după ea.

Mi-am scos telefonul din geantă să-l sun pe Frédéric.

A răspuns de la primul ţârâit şi i-am zis: am comis-o. Am comis-o rău de tot.

Théo

A intrat ultimul în sala de sport. Colegii erau aşezaţi în cerc pe saltelele de spumă, doamna Berthelot stătea în picioare, lângă uşă, aşteptându-i pe întârziaţi, pentru obişnuita verificare a ţinutei.

Doamna Berthelot înţelege prin *ţinută sport* echipamentul complet: pantaloni şi bluză de trening, bascheţi adevăraţi – a nu se confunda cu adidaşii cu tălpi exagerat de groase sau cine ştie ce alte modele trăsnite.

În urmă cu câteva săptămâni, Théo a primit o pedeapsă: să scrie de cincizeci de ori: *trebuie să-mi aduc echipamentul pentru ora de educaţie fizică şi sport de marţi, la ora două.*

Astăzi, când trecea prin dreptul ei, l-a oprit făcându-i semn.

— N-ai pantaloni de trening?

I-a explicat că săptămâna asta stă la tatăl său şi că, înainte să plece, îi căutase peste tot la mama lui acasă, dar nu-i găsise.

— Nu ai un trening la tatăl tău?

A clătinat din cap, dar ea nu voia să-l lase să scape atât de ieftin.

— Şi tatăl tău nu-ţi poate cumpăra un trening?

Nu, tatăl lui nu putea să-i cumpere un trening. Tatăl lui era şomer, nu mai ieşea din casă şi mergea cu paşi mici, târşâiţi, ca un zombi.

Ar fi putut să-i scuipe totul, pur şi simplu, i-ar fi dat impresia trecătoare că s-a scos. Dar ştie că doamna Berthelot e încăpăţânată şi că-i place să aibă ultimul cuvânt. Plus că ar risca să fie luat în serios.

Ea a continuat să se plângă. S-a săturat, chiar s-a să-tu-rat, cu elevi din ăştia care cred că li se permite orice şi vin la oră în ţinută de stradă, de parcă ar fi vorba de o partidă de domino într-un salon. Cine se cred?

Încă îi blochează drumul şi, până la urmă, dă sentinţa:

— Te duci şi iei o pereche de pantaloni din cutia cu lucruri pierdute şi te schimbi.

E un ordin, dar Théo nu se clinteşte.

— Fugi!

Ea ştie foarte bine că nu e decât o pereche de pantaloni în cutia cu lucruri pierdute, care mucegăiesc acolo de zece ani. Mai mult, sunt roz şi minusculi.

Théo mai protestează o dată înainte să scoată pantalonii din cutie, arătându-i, ca ea să înţeleagă, ţinându-i cu două degete, sperând ca ea să renunţe.

— Aşa, te schimbi şi dai patru ture de sală!

Théo bombăne că pantalonii miros urât.

— Asta o să te înveţe minte să-ţi uiţi tot timpul echipamentul.

Nu are de gând să cedeze. Oricum, e exclus să înceapă ora până când el nu-şi pune pantalonii şi nu-şi dă cele patru ture.

Théo se duce în vestiar şi se întoarce după câteva minute. Pantalonii roz îi ajung până la jumătatea gambei. Se aşteaptă să fie primit cu chicoteli şi miştouri, dar nu râde nimeni. Mathis zice de mai multe ori e naşpa, doamnă. Doamna Berthelot răcneşte la el să tacă, altfel o să fie şi el pedepsit.

Clasa amuţeşte. N-a mai fost niciodată atât de linişte în sala de sport.

Théo o ia din loc. Încet, cu paşi măsuraţi, aleargă cele patru ture într-o linişte de mormânt.

Simte cum un val fierbinte îi încinge obrajii, nu-şi aminteşte să mai fi îndurat vreodată o asemenea ruşine.

Oare de unde stau ceilalţi se vede că pantalonii au un imprimeu cu Barbie pe elastic?

La sfârşitul celor patru ture, nici un râs, nici o zeflemea.

S-a oprit în faţa ei, iar ea i-a făcut semn să se alăture celorlalţi, aşezaţi turceşte pe saltele.

Profesoara i-a spus: foarte bine.

Théo s-a instalat lângă Mathis. Când Mathis a ridicat capul să-i zâmbească, a văzut că lui Théo îi curge sânge din nas. Un şuvoi abundent, care i-a murdărit imediat tricoul, pantalonii şi locul de sub el pe salteaua de spumă. Fetele încep să ţipe. Théo nu se clinteşte. Mathis se oferă să meargă cu el la cabinetul medical, dar doamna Berthelot o trimite pe Rose.

Sub privirile speriate, Théo iese din sala de sport, cu capul pe spate şi un şerveţel sub nas.

După plecarea lor, doamnei Berthelot i-a luat zece minute să cureţe sângele de pe jos.

Seara, când s-a întors acasă, tatăl lui era în bucătărie. A scos pesmeţi şi dulceaţă, a pus lapte în cratiţă şi pudră de ciocolată în boluri.

Pentru un om în starea lui, toate acestea reprezintă suma mai multor eforturi pe care Théo le apreciază la adevărata lor valoare. O voinţă de a se menţine pe marginea prăpastiei pe care a observat-o de mai multe ori la tatăl lui, un fel de ultimă barieră sau de plasă de siguranţă invizibilă, de care nu se apropie şi care până acum i-a păzit de ce e mai rău.

Théo s-a aşezat de cealaltă parte a mesei, în faţa lui. A păstrat tamponul de vată răsucit care-i înfundă nara, un gogoloi alb pe care asistenta i l-a schimbat înainte să plece de la şcoală. Tatăl lui nu pare să fi băgat de seamă.

Cum s-a lăsat tăcerea, Théo zice că şi-a petrecut după-amiaza la cabinetul medical. După o clipă, văzând că nu schiţează nici o reacţie, adaugă că a fost pedepsit pentru că nu avea pantaloni de trening. Îi povesteşte despre pantalonii roz şi despre cele patru ture date sub ochii celorlalţi.

Ochii tatălui său devin lucioşi, pe gât şi pe frunte îi apar mici pete roşiatice, buzele îi tremură puţin.

Théo ar vrea ca tatăl lui să se ridice şi să bată cu pumnul în masă. Să răstoarne totul, să urle ei, lasă că mă ocup eu de cretina asta, să-şi înşface geaca din mers şi să iasă din apartament trântind uşa.

În schimb, lacrimile încep să îi curgă pe obraji şi mâinile îi înţepenesc pe genunchi.

Théo urăşte când tatăl lui plânge.

E ca şi cum zumzetul din capul lui se amplifică brusc, atingând o frecvenţă mortală. Și atunci îi vine să-i spună că e urât şi murdar, să fie răutăcios cu el.

Théo închide ochii şi-şi umple plămânii cu aer ca să-şi descleşteze gâtul – o tehnică pe care o stăpâneşte foarte bine când vrea să păcălească plânsul –, apoi îi întinde tatălui său un capăt de prosop de hârtie aruncat pe masă.

— Nu e mare lucru, tati, nu-ţi face griji.

Hélène

Marţi-seară, am dat peste fetele dintr-a şaptea B pe hol. Aveau feţele alea lungi, care îţi spun că tocmai s-a petrecut o dramă. Şuşoteau conspirativ, dar emoţia care le agita nu le-a lăsat să păstreze vocile scăzute prea mult timp. Din crâmpeiele care au ajuns la mine, am desluşit de mai multe ori numele lui Théo. M-am apropiat. Au amuţit când am ajuns lângă ele, Emma şi Soline s-au întors spre Rose Jacquin, ea fiind căpetenia de trib. Era datoria ei să-mi spună ce le zgândăreşte, ea spunea povestea sau n-o spunea nimeni.

Le-am întrebat unde se duc, nu a fost cea mai bună întrebare de deschidere, dar n-am găsit alta mai bună.

Ieşiseră de la ora de educaţie fizică şi trebuia să se ducă la cea a lui Frédéric.

Am mers cu ele spre aripa B a şcolii, căutam un mod de-a redeschide discuţia, dar n-a mai fost nevoie, erau prea scandalizate ca să ţină pentru ele. Întâi, Rose m-a anunţat cu tupeu că Théo Lubin e la cabinetul medical.

— S-a întâmplat ceva în timpul orei de sport, a adăugat ea dintr-o suflare.

A aşteptat câteva clipe, savurând efectul produs, înainte să continue.

— A alergat de unul singur în faţa tuturor şi apoi i-a curs sânge din nas. Foarte mult. Era peste tot numai sânge, doamnă.

N-am mai stat să ascult şi restul. I-am mulţumit şi am plecat. M-am străduit să nu alerg, dar când n-am mai fost în raza lor, am iuţit pasul.

Am ciocănit înainte să intru. Draperiile erau trase, încăperea era cufundată în semiîntuneric.

Am văzut că Théo era lungit pe unul dintre paturile pentru elevi, cred că dormea.

Asistenta a tras paravanul şi mi-a făcut semn s-o urmez în birou, o încăpere mică, de alături, lăsând uşa deschisă. Am purtat toată discuţia în şoaptă. Mi-a explicat că nu i-a fost uşor să oprească sângerarea, a fost chiar cât pe ce să o sune pe mama băiatului. Nu, nu căzuse, nu făcuse mişcări bruşte. Când

a început să-i curgă sânge din nas tocmai alergase puţin, în sala de sport. În pas lejer, aparent fără să se forţeze prea tare. N-are nimic altceva. Tensiunea e mică, ei i s-a părut foarte obosit. A avut toate motivele să-l consulte din nou. A căutat. Dar n-a găsit nimic. Nici urmă de răni. În schimb, e mai slab decât data trecută.

Am întrebat-o dacă pot să-l văd. M-a lăsat să mă apropii singură de patul pe care era întins. Când m-a simţit, a deschis ochii. Chipul lui nu trăda nici o emoţie.

L-am întrebat cum se simte. Mi-a spus că e mai bine. L-am întrebat dacă ar vrea să-i sunăm pe părinţii lui şi el s-a ridicat în capul oaselor şi mi-a zis că n-are rost: mama lui s-ar îngrijora degeaba, după-amiaza era pe sfârşite, lipsise de la ora de muzică, ultima pe ziua aceea. La sfârşitul orelor, o să se ducă acasă să se odihnească.

Am rămas lângă el, în tăcere. Nu se învelise cu pătura, se întinsese deasupra ei, de parcă n-ar fi vrut să murdărească sau să deranjeze ceva. Avea tricoul puţin ridicat, i-am zărit pielea, puţin deasupra şoldului, piele albă de copil, de băieţel, piele delicată, tulburătoare, atât de fină, că pare transparentă. Atunci am băgat de seamă că avea pe el pantalonii ăia oribili de trening cu Barbie, pătaţi de sânge.

— Ăştia sunt pantalonii tăi?

— Nu. Sunt din sala de sport. Pe ai mei i-am uitat acasă.

Cu câteva minute mai devreme, reuşisem să-i prind privirea, dar se terminase. Şi-a tras pătura peste picioare.

— Doamna Berthelot ţi-a cerut să te îmbraci cu ei?

A avut o mică ezitare înainte să confirme cu o înclinare a capului.

— Şi te-a pus să alergi în faţa celorlalţi?

N-a răspuns.

— De unul singur?

O durere mută i s-a zugrăvit pe faţă, apoi a închis ochii.

I-am mulţumit asistentei şi am ieşit din cabinet. Pauza se terminase, mai aveam oră cu cei dintr-a noua C, care fără îndoială mă aşteptau de minute bune în laborator.

Fără să mă gândesc, am luat-o spre sala de sport unde sigur aveam să dau de Eliane Berthelot.

Elevii de la ora ei erau împărţiţi, în grupuri mici, în jurul mai multor aparate.

Ea era în picioare, lângă paralelele inegale, îşi mişca braţele ilustrând un exerciţiu şi explicând elevilor cum să-şi mişte picioarele – de la distanţă, mi s-a părut stupid.

Am parcurs distanţa până la ea din câţiva paşi. Abia ce-am ajuns în dreptul ei, c-am început să urlu, cu o furie dezlănţuită, cuvintele îmi ieşeau pe gură în rafale ascuţite. Mi se rupea de faţa ei înmărmurită, de buzele ei tremurânde, mi se rupea de turma care se adunase imediat în jurul nostru, nu mai exista nimic, nu puteam să mă opresc (în orele care au urmat, mi-a fost imposibil să-mi amintesc ce spusesem, nu-mi venea în minte decât sunetul furiei mele. Dar, de ieri, cuvintele şi imaginile m-au ajuns din urmă şi, de asemenea, ruşinea). Cred c-am înşirat, fără să omit vreuna, absolut toate înjurăturile pe care le ştiu. Nu-mi lipseşte vocabularul în privinţa asta. Până la urmă, Eliane Berthlot mi-a tras o palmă. Atunci am auzit „o să se ia la bătaie" şi mi-am dat seama că elevii erau nerăbdători să ia parte la circul bizar pe care-l ofeream noi. Agitaţia creştea şi unii dintre ei fugiseră deja la vestiar să-şi ia telefoanele mobile.

Brusc, ne-am trezit la realitate. Nu era un vis, nici o iluzie, ci un fapt în curs de desfăşurare: îi întrerupsesem ora Elianei Berthelot ca s-o înjur.

Cécile

Acum câteva săptămâni, am intrat în biroul lui William. Nu căutam ceva anume. În fiecare dimineaţă, când rămân singură acasă, iau apartamentul la puricat. Adun ce e aruncat aiurea, ud florile, verific dacă e totul în ordine, dacă totul e aşa cum ar trebui. Bănuiesc că toate casnicele au circuitul lor zilnic, un fel de a-şi da ocol vizuinii, de a reconfirma limita dintre înăuntru şi afară. În dimineaţa aceea, cum spuneam, mi-am făcut rondul ca de obicei.

Nu stau niciodată mult în biroul lui William, din cauza mirosului rânced de ţigară. În general, mă mulţumesc să trag draperiile şi să deschid fereastra şi mă mai întorc la sfârşitul zilei, s-o închid. William îşi petrece majoritatea serilor în biroul ăsta şi, până atunci, credeam că citeşte presa sau îşi pregăteşte documentele pentru muncă. Dar, în dimineaţa aceea, de cum am intrat în încăpere, am zărit un cocoloş

de hârtie în coşul de gunoi. Are mereu hârtii în coş, aşadar nu aveam nici un motiv să mă aplec s-o ridic pe asta, nici s-o netezesc ca s-o pot citi. Totuşi am făcut-o.

Textul era scris de mână, pe o foaie cu antetul firmei la care lucrează. Paragrafele fuseseră redactate, am încercat să-i deschid calculatorul, mă gândeam c-o să găsesc textul sub o formă sau alta şi că, din cine ştie ce motiv, soţul meu copiase aberaţiile unui nebun. Dar calculatorul era parolat. Am ieşit din birou, cu hârtia în mână. Nu mă ţineam prea bine pe picioare. M-am dus în camera mea, mi-am luat laptopul şi m-am aşezat pe canapea. Am făcut toate astea fără să gândesc, ca şi cum o parte din mine cunoştea deja răspunsul, ca şi cum partea aceea din mine prelua în sfârşit controlul, pe când cealaltă refuza evidenţa şi se lupta să rămână neştiutoare. Am scris primele patru fraze ale lui William pe Google şi am dat „enter". Mi-a apărut tot textul. Îl pusese în pagină şi operase corecturile indicate pe ciornă. Era semnat Wilmor75. Mi-a luat câteva minute ca să înţeleg că aveam în faţă un blog, pe care William îl crease sub pseudonim şi pe care posta frecvent reacţii, reflecţii, comentarii cu privire la tot.

Am căutat pseudonimul ăsta şi am găsit zeci de mesaje postate de Wilmor pe site-uri de informare

sau pe forumuri. Comentarii înţepătoare, pline de ură, mizerabile, instigatoare, care i-au adus, se pare, o anumită notorietate pe reţelele sociale. Am stat mai multe ore în faţa calculatorului, siderată, tremurând, deschizând pagină după pagină, în ciuda dezgustului care mă cuprindea. Când am închis laptopul, îmi înţepenise gâtul. Drept să spun, mă durea tot corpul.

Astăzi sunt în stare să descriu scena, adică să povestesc cum am descoperit existenţa dublă a lui William. Dar atunci, timp de câteva zile mi-a fost imposibil să aduc vorba despre ceva din toate astea, pentru că nu puteam să rostesc anumite cuvinte.

Da, mi-era imposibil să-mi închipui că traseistă, curlangiu, borâtură, găoază, spârcâială şi toate celelalte puteau fi scrise de soţul meu – altfel spus, de omul cu care trăiesc de peste douăzeci de ani –, în mijlocul unor enunţuri cărora ar fi greu să le negi conotaţiile rasiste, antisemite, homofobe şi misogine. Proza asta infectă, malignă, dar abilă era, totuşi, a lui. Mi-a luat ceva timp să admit că într-adevăr William era autorul blogului ăstuia de aproape trei ani şi comenta, în termenii ăştia, noutăţile din politică, din media şi, de asemenea, toate focurile de paie care aprind Internetul în fiecare zi. Mi-a luat ceva

timp să pot evoca fără ocolişuri natura frazelor ăstora, adică să le pot scoate pe gură eu însămi, în faţa doctorului Felsenberg, fie şi ca să-i dau câteva exemple.

Refuzam să cred că William poate să conceapă şi să posteze asemenea grozăvii. Și, în acelaşi timp, parcă am ştiut-o dintotdeauna.

E destul de ciudată senzaţia asta de eliberare, când în sfârşit iese la suprafaţă ceea ce refuzai să vezi, dar ştiai că e acolo, îngropat nu foarte adânc, senzaţia asta de uşurare când ți se confirmă ce e mai rău.

Théo

Greaţa difuză devine dintr-odată mai puternică. Îşi lasă capul în palme, ştie că nu trebuie să facă asta, ar trebui să se uite în depărtare, să fixeze cu privirea un punct dinaintea lui, dar stă ghemuit, cu faţa la dulap, nu se mai poate mişca. Sub scara de la cantină, în ascunzătoarea lor, nu e nici un punct de fugă de care să-şi agaţe privirea. Când îşi ridică ochii, lumea se clatină şi mai tare. Respiră încet, regulat, trebuie să nu vomite, asta-i mai lipseşte. În clipa asta, nimic nu mai contează, nici frica de-a fi prins, nici aceea că n-o să se mai poată strecura pe sub dulap ca să iasă. Ar vrea numai să înceteze totul. Şi menghina care-i striveşte ţeasta să-şi slăbească strânsoarea.

În dimineaţa asta, a luat o sticlă veche de Martini de la tatăl lui, în care mai rămăsese băutură cam pe un sfert. Dopul se înţepenise din cauza siropului uscat şi nu i-a fost uşor s-o deschidă. În metrou, a băgat

nasul în rucsac doar să inspire mirosul. I-a plăcut parfumul delicat de alcool şi s-a gândit c-o să fie simplu să bea mai mult decât data trecută.

Ca să simtă imediat şi amplificat senzaţia de beţie, n-a mâncat mai nimic la cantină, să aibă stomacul gol. E singur, pentru că Mathis e la ora de latină. A aşteptat să intre toţi în clase sau în sălile de studiu individual, apoi s-a îndreptat spre scară, s-a asigurat că nu-l vede nimeni şi s-a strecurat în ascunzătoare.

Clopoţelul sună. Dintr-odată un vacarm cumplit invadează liniştea culoarelor. De unde se află, departe de râsetele şi explozia vocilor, asemănătoare unei pânze freatice pe care numai el o distinge, i se pare că percepe sunetele cu o acuitate neobişnuită: grupuri de elevi care se intersectează, hârşâitul încălţărilor pe linoleum, hainele care se freacă unele de altele, curentul de aer provocat de migraţia asta repetată din oră în oră, un balet pe care nu-l vede, dar căruia îi resimte fiecare mişcare. Un val de căldură îi învăluie capul. Ca să iasă de aici, trebuie să mai reziste puţin, fără să vomite, să aştepte până o să se poată întinde pe jos şi să se strecoare pe sub dulap. Dar acum nu poate.

Culoarele se golesc, vacarmul se topeşte încet. O să-ntârzie la engleză. Deja, la ora asta, Mathis îşi face

griji pentru el. Nu i-a spus că se duce în ascunzătoare.

Îi trece prin cap un gând fugar: nimeni nu ştie că-i aici.

În liniştea care s-a reinstaurat, aşa cum stă aşezat, adoarme.

Când se trezeşte, habar n-are cât e ceasul. Telefonul e mort, a rămas fără baterie.

Se poate să fi dormit zece minute sau două ore, nu-şi dă seama.

Și dacă e seară? Și dacă s-a închis şcoala?

Ciuleşte urechile. Din depărtare, aude o voce puternică dintr-o sală de clasă. Răsuflă uşurat.

Acum poate să se întindă fără să aibă impresia că se-nvârte pământul cu el. În poziţia asta, continuă să respire profund şi încet, ca să nu i se facă şi mai greaţă. Se târăşte pe spate, reuşeşte să găsească unghiul potrivit şi se strecoară pe sub dulap. E o chestie de milimetri, nu poate să intre în panică acum, când trupul lui trece pe sub mobilă, pentru că efectiv nu rămâne loc între el şi dulap.

A reuşit să iasă. Lumea se clatină când merge, se chinuieşte să pună un picior în faţa celuilalt, cu

senzaţia asta ciudată că pământul se afundă la fiecare pas. Trebuie să se sprijine de perete ca să înainteze.

Se uită la ceasul de pe hol, ora de engleză tocmai se termină.

Mathis o să iasă imediat şi sigur o să-l caute.

Când intră la baie, greaţa îl loveşte dintr-odată. Împinge uşa unei cabine. O bilă de aluminiu i s-a format sub limbă şi n-o poate înghiţi. Îi ridică inima în gât, apoi îi contractă stomacul. Vomită un lichid maroniu în vasul de toaletă. Un al doilea jet, mai închis la culoare, aproape că-l face să pice în cap.

Se sună de ieşire.

Abia apucă să-şi dea cu apă pe faţă şi să-şi clătească gura. Rumoarea de pauză umple din nou culoarele.

Se agaţă de chiuvetă ca să nu cadă, capul reîncepe să i se învârtă.

Aude râsete şi voci care se apropie.

Intră din nou în cabina de toaletă, nu vrea să dea ochii cu nimeni.

Cu spatele lipit de perete, se lasă să alunece în jos, până ajunge pe ciuci, şi aşa rezistă, nu prea departe de vasul de toaletă.

Când se face din nou linişte, aude vocea lui Mathis. Mathis e aici. Mathis caută. Îl strigă.

Hélène

Am fost cu toţii convocaţi de director – adică noi, profesorii de la a şaptea B –, ca să discutăm despre ce s-a întâmplat. Domnul Nemours s-ar fi mulţumit cu o explicaţie între mine şi Eliane Berthelot, dar, fiindcă altercaţia pornise de la Théo Lubin, care făcuse deja obiectul unei sesizări din partea mea, a preferat să ne cheme pe toţi.

A ţinut să sublinieze în faţa întregii echipe că ieşirea mea întrecuse orice limită. Într-o şcoală ca a noastră, un asemenea derapaj era inadmisibil. Eliane Berthelot, care în primă instanţă ameninţase c-o să depună plângere la inspectorat şi poate chiar la poliţia municipală, se răzgândise. A cerut să-i prezint scuze, pe care le-am rostit din nou, de faţă cu toţi colegii. Merita să-i vezi micul rânjet victorios! Chiar dacă nu-mi disculpa cu nimic purtarea, am cerut să vorbim şi despre pedeapsa la care-l supusese

ea pe Théo: oare e oportun să umileşti un băiat de treisprezece ani, cerându-i să alerge într-un trening roz cu Barbie, prea mic pentru el, în faţa tuturor colegilor? Eliane Berthelot nu vedea deloc unde e problema. Mai exact, nu vedea de ce ar fi umilitor... După ea, faptul că Théo îşi uita mereu echipamentul acasă era pură provocare. Vrea s-o scoată din pepeni, după propria-i expresie. Frédéric a luat cuvântul ca să mă susţină, cu voce fermă, echilibrată, o demonstraţie clară de autoritate naturală: poate existau şi alte explicaţii care meritau să fie luate în considerare. Cum ar fi că, în ultimul timp, Théo părea obosit, de-a dreptul dezorientat, şi se ducea de bunăvoie la cabinetul medical.

Eliane Berthelot a sfârşit prin a declara că ei nu-i place deloc băiatul ăsta, că îi este chiar antipatic. Directorul, vădit contrariat de argumentele ei, i-a atras atenţia că nu i se cere să-şi simpatizeze elevii, ci să le predea şi să dea dovadă de nepărtinire.

Ceilalţi nu au intervenit. Când domnul Nemours le-a cerut părerea, au făcut front comun, spunând că nu au observat nimic special, poate doar că Théo Lubin e un elev retras, căruia cu greu îi poţi capta atenţia. Nimic mai mult. Eric Guibert a semnalat că Théo chiulise de la ora lui, deşi îl văzuse în şcoală, dimineaţă. De altfel, dacă ne uitam mai atent, avea

absențe în repetate rânduri la mijlocul zilei, fără să fie vreodată motivate. Frédéric a încheiat turul mesei spunând că l-a văzut pe Théo plângând, într-o zi când le pusese elevilor fragmente din *Flautul fermecat*. În final, directorul a citit cu voce tare raportul asistentei. În ciuda rezultatelor examinării, îndemna corpul profesoral să rămână vigilent.

Când directorul ne-a întrebat dacă vreunul dintre noi a contactat părinții băiatului, mi s-a strâns inima. Fără să stau pe gânduri, am răspuns ca și ceilalți că nu.

Atunci am simțit privirea lui Frédéric oprindu-se asupra mea, neîncrezător. Și-a întredeschis buzele, dar privirea lui mie mi se adresa direct, parcă întrebând *Hélène, de ce nu spui adevărul*?

Directorul îi găsise fișele personale și a remarcat că pe nici una dintre ele nu era trecută adresa tatălui. I-a cerut lui Nadine Stoquier, consiliera educațională, să facă rost, dacă poate, de datele complete de contact ale ambilor părinți.

Cu acestea, ședința s-a încheiat, nu mai era nimic de spus.

Când am ieșit din birou, Frédéric m-a prins din urmă. A mers câteva clipe alături de mine, în tăcere.

Apoi şi-a pus mâinile pe umerii mei (şocul epidermic, o scurtă descărcare electrică rapid absorbită de corp) ca să mă opresc şi să-l ascult.

— De ce n-ai spus că te-ai întâlnit cu mama lui?

Nu ştiam ce să răspund. Poate doar că toată lumea, cei din jurul mesei de mai devreme, precum şi cei din afara şcolii, toţi cei cu care mă intersectez pe stradă, în metrou, la parterul blocului unde locuiesc au devenit, de vreo câteva săptămâni, inamici. Ceva dinăuntrul meu, amestecul de frică şi mânie care dormitase ani întregi – sub efectul unei anestezii ca o amorţeală plăcută, a cărei doză o stabileam chiar eu şi pe care mi-o administram la intervale regulate –, ceva dinăuntrul meu se trezise.

N-o mai simţisem niciodată atât de brutal, de intruziv, iar furia asta pe care abia mi-o pot stăpâni nu mă lasă să dorm.

Nu, nu am spus că o chemasem pe mamă la şcoală, cu riscul ca directorul să afle curând şi să-mi reproşeze că l-am minţit, cu riscul să tragă concluzia, pe bună dreptate, că sunt mult prea implicată în povestea asta. E adevărat.

Frédéric e îngrijorat. Se teme că mama o să vină să se plângă de abordarea mea. Dacă privim lucrurile

din punctul ei de vedere, am chemat-o fără motiv şi am alarmat-o fără rost.

Mi-ar fi plăcut să mă ia în braţe. Pentru câteva momente să mă reazem cu toată greutatea corpului meu de al lui. Să fiu protejată. Să-i inspir mirosul, să-mi simt muşchii spatelui, ai umerilor cum se relaxează. Desigur, nu pentru mult timp.

La ieşirea din liceu, nu aveam nici un chef să mă întorc acasă. Am luat-o la întâmplare pe străzi, mişcându-mă în virtutea inerţiei, traversând ba ici, ba colo, doar ca să nu mă opresc. Furia nu se potolise, îmi pulsa pe sub piele, în fiecare părticică a corpului. Cât timp nu observam semne de epuizare, nu puteam să mă întorc acasă.

Am ajuns târziu şi m-am prăbuşit în pat îmbrăcată.

Cécile

Deunăzi, Mathis m-a surprins în bucătărie, nu-l auzisem intrând. A venit în spatele meu.

— Vorbeşti singură, mami?

M-a luat pe nepregătite.

— Nu, dragul meu, vorbesc cu vecina de jos, care e aici, dar n-o vezi tu.

A stat o clipă la îndoială, apoi a râs. Mathis are umorul tatălui său, vreau să spun de pe vremea când tatăl lui încă mai avea umor. A deschis dulapurile, căuta ceva de ronţăit, dar nu părea să ştie exact.

Puţin mai târziu, după ce s-a fâţâit de colo-colo, m-a întrebat dacă poate să-l cheme pe Théo să doarmă la noi, în weekend. N-am ştiut ce să-i răspund, pentru că sâmbătă-seara William şi cu mine eram invitaţi la cină, la nişte prieteni, şi nu-mi surâdea deloc să-i las pe ei doi singuri. I-am spus că o să mă gândesc şi o să-l întreb şi pe tatăl lui. Zic

mereu asta, „o să-l întreb pe tatăl tău", dar în ziua aia fraza a răsunat în toată absurditatea ei. Ce concluzie poate trage un băiat de treisprezece ani când aude ceva atât de stupid? Că sunt o soţie supusă înţelepciunii soţului ei? Că masculinul domină femininul? Că William e cel care ia toate deciziile? Că mă ascund în spatele autorităţii lui, reale sau fictive, ca să nu-mi asum propriile decizii? Că eu şi tatăl lui nu avem secrete? M-am simţit jalnic.

Oricine trăieşte sau a trăit într-un cuplu ştie că Celălalt e o enigmă. Și eu o ştiu. Da, da, da, o parte din Celălalt ne scapă, fără îndoială, căci Celălalt e o fiinţă misterioasă, care-şi adăposteşte propriile secrete, şi un suflet întunecat şi fragil, Celălalt îşi ţine numai pentru el copilăria, rănile lui tainice, încearcă să-şi reprime tulburările emoţionale şi sentimentele sumbre. Celălalt trebuie să înveţe, la fel ca fiecare dintre noi, să devină el însuşi şi să întreprindă un soi de optimizare a persoanei lui, Celălalt-necunoscutul îşi cultivă, aşadar, grădina secretă, oh da, bineînţeles, cunosc toate astea de mult, nu m-am născut ieri. Citesc cărţi şi reviste de femei. Vorbe goale, locuri comune fără nuanţe, care nu aduc nici o consolare. Dar n-am citit nicăieri despre situaţia în care Celălalt-necunoscutul, cel cu care

trăieşti, dormi, mănânci, faci dragoste, cel cu care ai impresia că eşti în acord, pe aceeaşi lungime de undă, ba chiar în armonie, se dovedeşte a fi un străin în care sălăşluiesc cele mai abjecte gânduri şi care vorbeşte despre nişte lucruri de-ţi crapă obrazul. Ce faci când descoperi că partea asta din Celălalt, ieşită de niciunde, pare să fi făcut un pact cu diavolul? Ce faci când spatele decorului e îmbibat într-o mlaştină cu duhori?

N-ar fi trebuit să ridic cocoloşul de hârtie. Știu. Ar fi trebuit să rămân în ignoranţa aia călduţă şi oarbă, şi să continui să vorbesc cu mine însămi – în lipsă de ceva mai bun – ca să mă liniştesc, să mă autogratulez, să mă calmez.

Dar până când?

Timpul inocenţei e mort şi îngropat. Nu mă pot abţine să mă duc să văd. În fiecare dimineaţă, imediat ce Mathis pleacă la şcoală şi William la muncă, mă reped la calculator. Încep cu blogul lui, pe care publică texte când şi când, apoi dau o raită pe site-urile şi forumurile pe care, în schimb, postează comentarii în fiecare zi. Ba, câteodată, şi de mai multe ori pe zi, când discuţia se aprinde şi, cu o agresivitate supralicitată şi îngâmfată, le răspunde celorlalţi. Pe net, Wilmor75 îşi seamănă dispreţul

şi-şi scuipă veninul. Ca să nu fie cenzurat, recurge la metafore întortocheate şi aluzii abile. Ştie să-şi adapteze comentariile în funcţie de site-urile pe care se plimbă şi nu pare vreodată îngrijorat.

Nu-l cunosc pe omul care scrie cuvintele astea.

Soţul meu nu e aşa. Soţul meu nu vorbeşte aşa. Soţul meu nu poate să ascundă în el mocirla împuţită pe care o secretă rândurile astea. El este un bărbat bine-crescut. Provine dintr-un mediu înstărit, educat. Soţul meu nu petrece seri întregi vărsând torente de noroi ca să se tăvălească apoi în el. Soţul meu nu e genul care să batjocorească, să huiduie şi să scuipe tot ce-i iese în cale. Soţul meu are lucruri mai bune de făcut. Soţul meu nu e bărbatul ăsta care se izolează aproape în fiecare seară, pentru ca puroiul cel mai infect să poată ieşi din plaga lui.

Soţul meu era amuzant, spiritual şi frumos. Îmi plăceau sângele lui rece şi replicile lui de bun-simţ. Vorbea frumos. Soţul meu era un bărbat remarcabil şi generos. Soţul meu îmi povestea o grămadă de lucruri, şi mărunte, şi foarte importante. Soţului meu îi păsa de ceilalţi. Şi de mine.

Încerc să-i explic doctorului Felsenberg sentimentul ăsta de trădare care mă ia cu asalt în mijlocul nopţii. Da, William m-a trădat. William mi-a ascuns

faţa asta a lui dornică să se ia la trântă, gata să distrugă totul, care scrie contrariul a ceea ce crede sau ceea ce pretinde că ar crede.

Doctorul Felsenberg mă împinge înapoi în tranşeele mele. Mă întreabă dacă William ştie totul despre viaţa mea, dacă îmi cunoaşte zonele de umbră.

Bineînţeles că nu. Dar nu e acelaşi lucru.

— A, da? s-a prefăcut el surprins.

— Eu nu vă vorbesc despre vreo fantezie nemărturisită sau despre vreo grădină secretă. Eu vorbesc despre pubelele cu gunoi deversate în spaţiul public.

— Da, dar dacă le ascunde de dumneavoastră, poate că-i este ruşine cu ele?

— Sau poate mă crede prea proastă să înţeleg. Până acum, William nu s-a jenat niciodată să mă facă părtaşă.

— La ce?

— La micile ajustări ale realităţii.

— Care anume?

— Cele care pecetluiesc orice cuplu, presupun.

— De exemplu?

Mă scoate din sărite cu falsele lui întrebări. Îi răspund totuşi.

— Toate cuplurile se conformează la reguli şi uzanţe, în general implicite. Nu-i aşa? E un fel de contract tacit care leagă cele două fiinţe, indiferent

cât ţine legătura asta. Vorbesc despre tertipurile mai mult sau mai puţin grosolane pe care le punem la cale în doi, fără să le exprimăm. Îmbunătăţiri ale realităţii, da, de exemplu, ale adevărului însuşi.

— Adică?

— Ei bine, de exemplu la o petrecere. Soţul povesteşte o anecdotă, ceva ce li s-a întâmplat lor, cuplului, sau familiei: întâmplarea nemaipomenită datorită căreia s-au întâlnit, greva de la aeroport din ajunul plecării lor în luna de miere, furtuna din 1999, când erau pe un drum naţional, în nordul ţării, şi tocmai îşi inaugurau noua maşină, sau ziua aia când s-au trezit într-o casă care nu era conectată la reţeaua de apă şi care nu corespundea deloc cu aceea pe care o închiriaseră pe site-ul unei agenţii de turism, sau ziua în care fiica lor a căzut de pe toboganul mare din parcul Villette. Pe scurt, soţul povesteşte ceva ce au trăit împreună. Cum îi place să facă impresie, înfrumuseţează puţin, de fapt, puţin mai mult, adaugă nişte detalii senzaţionale ca povestea să fie mai amuzantă, mai surprinzătoare. Exagerează. Denaturează. Făcând asta, presupune că soţia îşi va însuşi minciunile lui. Presupune, pe bună dreptate, că ea o să tacă şi-o să-i devină complice. Și ea chiar asta face.

— A, da?

— Dumneavoastră, nu? Vă contraziceţi soţia când sunteţi în public şi ea spune gogoşi?

(Ştiu că doctorul Felsenberg e însurat, pentru că poartă verighetă.)

Zâmbeşte. Eu îi dau înainte.

— Eu cred că acest contract tacit există în toate cuplurile. În diverse grade. Altfel zis, clauzele de confidenţialitate sunt de durată mai scurtă sau mai lungă. Şi isprăvile astea, repovestite, mai rar sau mai des, ajung să constituie un fel de roman de familie. O epopee. Căci, de la un punct încolo, începem să le credem.

Doctorul Felsenber a rămas tăcut.

Atunci, am adăugat o frază pe care nu-mi dau seama dacă am spus-o ca pe o concluzie a celor dinainte sau ca pe o introducere a unei demonstraţii pe care urma s-o susţin.

— De fapt, cuplul este o cârdăşie de răufăcători.

Doctorul aşteptat câteva secunde înainte să vorbească.

— Problema este că, de data asta, nu sunteţi în cârdăşie. Şi că, de altfel, nici nu vă doriţi. Căci povestea asta e în afara contractului. Deci, de data asta, am putea spune că soţul dumneavoastră n-a vrut să vă compromită. Nu v-a căutat complicitatea.

— E-adevărat. Dar problema e că l-am surprins.

El a hotărât să încheiem şedinţa cu aceste ultime cuvinte.

Încep să mă familiarizez cu întreruperile lui de expert şi cu strategiile lui camuflate. Îşi spune c-o să mă descurc singură cu aforismele mele mediocre şi cu sensurile lor ascunse. C-o să mă mă prind, în cele din urmă.

Da, suntem nişte răufăcători. Asta-i clar. Dacă judecăm aşa. Negociem fără încetare, facem concesii, compromisuri, ne protejăm progeniturile, ne supunem legilor clanului, bâjbâim, pregătim pe îndelete micul nostru meniu. Dar până unde? Până unde putem fi complicele celuilalt? Până unde trebuie să-l urmăm, să-l protejăm, să-l acoperim, adică să-i oferim un alibi?

Asta e întrebarea pe care doctorul Felsenberg nu mi-a pus-o. Era cea din spatele propriilor mele cuvinte şi de care el era sigur c-o să mi se înfăţişeze singură înaintea ochilor.

Da, îmi iubesc soţul. Mă rog, cred.

Chiar aşa mult se pot schimba oamenii? Oare fiecare dintre noi adăposteşte în el ceva de nerostit care iese la iveală într-o zi, la fel cum o cerneală necurată, *antipatică*, ar ieşi la iveală sub căldura flăcării? Oare fiecare dintre noi ascunde înlăuntrul lui demonul

ăsta tăcut, în stare să ducă, ani la rând, o existenţă de măscărici?

Mă uit la soţul meu cum stă la masă, la cină, şi mă întreb: să fie posibil ca monstrul ce sălăşluieşte în el să-şi fi făcut simţite mirosul, purtările şi răsunetul furiei şi să nu-mi fi dat eu seama?

Eu să-l fi schimbat? Eu să fi fost cea care l-a transformat în fiinţa asta acră şi plină de venin?

Mathis

Nu mai e aşa de sigur că i se pare amuzant.

La început, era frisonul ăla care-i străbătea şira spinării, pulsul care i se accelera, doza aia de adrenalină pe o simţea răspândindu-se în tot corpul când el şi Théo reuşeau să se ascundă. În spatele dulapului, aveau întâlnire cu beţia. O euforie comparabilă cu aceea pe care o simţea când era mic şi maică-sa îl ducea în carusel, iar el se ţinea strâns de elicopterul care urca şi cobora întruna, până ameţea.

Dar acum nu mai are chef. Îi e frică să nu fie văzut, să nu rămână blocat în spatele dulapului, să nu vomite ca Théo şi să nu-şi dea maică-sa seama că a reînceput. Nu îndrăzneşte să-i zică prietenului său că se teme. Că ar prefera să se oprească. Pentru că Théo nu mai are decât un singur gând, să găsească momentele în care să poată bea, să scape de atenţia celorlalţi, să se izoleze. Să crească dozele, să bea mai

repede. Celelalte jocuri pe care le jucaseră sau le inventaseră când se cunoscuseră au fost înlocuite de partida asta pe care Théo o joacă singur împotriva lui însuşi. Lui Mathis îi e dor de vremurile alea când făceau schimb de cartonaşe, când îşi împrumutau reviste, când îşi povesteau ce filme şi clipuri le-au plăcut. Nu-şi mai aminteşte prea bine cum a început asta, cum a apărut alcoolul, poate prin Hugo, prima şi prima dată. El descoperise o sticlă cu băutură rămasă pe fund, uitată de frate-său, şi o ascunsese în rucsac. Băuseră pe rând şi râseseră mult.

Să bei era un joc. La început. Un joc secret pe care-l jucau împreună.

Dar acum Théo nu se mai gândeşte decât la asta. Mathis nici nu intră bine în şcoală, că trebuie să răspundă la întrebările sâcâitoare ale prietenului său: a găsit bani? a făcut rost de vreo sticlă? cât mai e în ea?

Acum două săptămâni, Théo a primit de la bunică-sa o bancnotă de douăzeci de euro. Au comandat de la Baptiste, fratele lui Hugo, o sticlă mare de whisky pe care încă n-au primit-o.

Astăzi, doamna Destrée a organizat o ieşire la Jardin des Plantes. Vrea să-i ducă la Marea Galerie

a Evoluţiei, ca să participe la atelierul „Clasificarea vieţuitoarelor".

În dimineaţa asta, înainte să plece, a strigat catalogul şi apoi a cerut de la fiecare elev numărul de mobil, în caz că vreunul dintre ei se rătăcea. Au ieşit împreună din şcoală. Au mers pe jos până la metrou.

Théo n-a venit. Mathis era dezamăgit, dar până la urmă i-a plăcut mult atelierul. După ce el şi colegii lui au văzut mai multe specii de animale, au descoperit ce au în comun şi au înţeles metoda pe care o folosesc cercetătorii ca să le clasifice.

I-ar plăcea să se facă veterinar.

Pe drum înapoi, când clasa se-ndrepta spre şcoală (exclus să se piardă în natură, căci elevii trebuie număraţi la întoarcerea din vizită), doamna Destrée îl ia la întrebări. Vrea să ştie de ce Théo nu ia niciodată parte la ieşirile cu clasa.

Îi e frică de ceva? I-a interzis cineva să participe?

Mathis răspunde politicos că nu ştie.

Cum ea nu mai spune nimic, se simte obligat să adauge: poate nu vine din cauză că n-are bani.

I-ar plăcea să se alăture grupului de fete care merg un pic mai în faţă, dar doamna Destrée n-are de gând să-l lase să scape. Mai are nişte întrebări. Zice că

Théo i se pare trist, obosit. Timp de câteva minute, Mathis se întreabă dacă nu i-o fi văzut sau dacă nu bănuieşte ceva, dar, de fapt, ea vrea să ştie dacă a fost pe la Théo pe-acasă, dacă i-a cunoscut părinţii. Mathis se străduieşte să răspundă cât mai laconic cu putinţă, dar îşi dă seama că doamna Destrée e îngrijorată.

Când mai au puţin până la şcoală şi ea încă merge lângă el, pierdută în gânduri acum, ca un om ce caută cheia unui mister pe care nu reuşeşte să-l dezlege, nu mai lipseşte mult să-i spună, pur şi simplu, fără vreo altă explicaţie: „Théo bea de parcă ar vrea să moară". Fraza asta i se învârte în cap de câteva minute, gravă, solemnă, imposibil de rostit.

Rose îi prinde din urmă şi, de cum ajunge în dreptul lor, întreabă dacă următoarea lucrare de control va fi despre cele învăţate în vizita asta.

Doamna Destrée oftează. Nu, n-o să le dea lucrare.

Mathis tace în continuare.

E prea târziu.

Ar fi trebuit să-i povestească ce-a văzut în ziua aia când l-a condus pe Théo acasă la tatăl lui.

Era prima dată când intra în apartament. Până atunci, Théo nu-l invitase niciodată să urce şi, de

fiecare dată când venea să-l ia, rămânea în fața blocului.

În ziua aia, Théo se strecurase singur în spatele dulapului. Băuse rom până i se făcuse rău. Într-un final a ieşit de acolo şi a vomitat în baia şcolii. Acolo l-a găsit Mathis, incapabil să stea în picioare. I-a propus să se sprijine de el, l-a ajutat să-şi adune lucrurile şi l-a condus pe scări. Au luat metroul împreună, s-au oprit în mai multe staţii pe parcurs, din cauză că i se făcea greaţă, apoi au mers, încet, până la blocul lui. Jos, la intrare, Théo a încercat să-l convingă pe Mathis să nu urce, dar nu reuşea să meargă singur. N-a avut de ales şi-a trebuit să-i spună codul de la intrare, etajul şi numărul apartamentului.

Tot Mathis a băgat cheia în uşă. Apartamentul era cufundat în întuneric, draperiile erau trase. Imediat, mirosul l-a sufocat. Aerul era stătut, greu. Ferestrele nu fuseseră deschise de mult.

Théo a strigat:

— Tata, eu sunt. Am venit cu un prieten.

Încetul cu încetul, ochii lui Mathis s-au obişnuit cu întunericul şi a început să desluşească lucrurile din jur. Nu văzuse în viaţa lui o asemenea dezordine. Pe jos era plin de tot felul de lucruri, mai peste tot, de parcă fuseseră abandonate acolo, în mijlocul camerei, de parcă timpul se oprise în loc. Masa era

plină de firimituri, de pahare goale de iaurt, de tacâmuri murdare, de teancuri de farfurii, de boluri pe fundul cărora lichide de diverse culori se uscaseră. Lângă canapea, o bucată de pizza se uscase într-o farfurie.

Théo a dat să pună ordine în lucrurile aruncate, dar gesturile lui erau stângace, puţin a lipsit să spargă un pahar, aşa că s-a oprit.

N-avea nici un rost.

Tatăl lui Théo a apărut în sufragerie, în picioarele goale, a mijit ochii de parcă trebuia să se obişnuiască la o lumină puternică, deşi singura rază venea prin dreschizătura dintre draperii. Purta un fel de pantaloni lălâi, despre care Mathis nu putea să spună dacă erau de pijama sau de trening, care-i atârnau pe şolduri. Ziceai că e omul grotelor din benzile desenate despre istoria omului primite de la bunica lui.

Mathis s-a prezentat politicos, cum îl învăţase mama lui, apoi a tăcut. Tatăl lui Théo îl speria. S-a aşezat la masă, s-a uitat la ei, când la unul, când la celălalt, fără să observe în ce stare e fiul lui. Mamei lui Mathis, cu radarul ei, nu i-ar fi scăpat niciodată asta.

— Ei, băieţi, toate bune?

Théo s-a întors spre Mathis şi i-a spus că poate să plece.

I-a mulţumit, de mai multe ori, că a urcat, că a bătut drumul până acolo, şi era clar c-o spune automat, fără să gândească. I-ar fi plăcut ca Mathis să dispară, să nu fi venit niciodată. Îi era ruşine şi Mathis simţea ruşinea asta de parcă ar fi fost a lui.

Cu ochii plecaţi, tatăl lui Théo nu spunea nimic, înţepenit într-o poziţie ciudată, de contemplare şi de capitulare.

Ăla a fost momentul în care Mathis a văzut aragazul. Unul dintre ochiuri era aprins, dar pe el nu era nici o oală sau cratiţă. De unde se afla, putea să audă cum arde gazul.

Înainte să plece, Mathis s-a uitat câteva clipe la tatăl lui Théo, i-a observat culoarea ciudată a pielii, tremurul mâinilor. Nu trebuia să uite nici un detaliu. Dar de ce i-o fi trecut asta prin cap? Poate din cauza flăcării aceleia care dansa, inutil, la câţiva metri de ei, pe care nimeni nu părea s-o vadă.

Mathis s-a ridicat şi a zis:

— Aragazul, ştiţi, e aprins...

Théo s-a întors atunci către tatăl lui şi i-a vorbit ca unui copil pe care l-ar muştrului.

— Haide, tată, iar?... Ai vrut să-ţi faci ceva de mâncare?

Tatăl lui Théo n-a răspuns. Privirea lui era pierdută într-un spaţiu întins, inaccesibil, iar saliva i se uscase în colţul buzelor.

Théo s-a apropiat de aragaz ca să-l stingă. Tatăl lui a zis, pe un ton de scuze:

— Mi-era frig.

Mathis a întrebat dacă poate să bea un pahar cu apă şi asta l-a obligat pe prietenul lui să aprindă lumina. A venit înapoi şi i-a întins paharul, stropind cu apă pe jos. L-a privit de parcă ar fi încheiat un pact de tăcere.

Théo l-a împins pe Mathis spre ieşire. Uşa s-a închis cu un ultim mulţumesc. Mathis rămăsese cu paharul în mână. Nu ştia dacă să sune sau nu, dar până la urmă a hotărât să lase paharul la uşă, lângă covoraş.

A luat-o înapoi spre metrou.

Mergând, şi-a amintit că, atunci când era mic şi aduna pietre cu Sonia, în pădurea de la Vincennes, zicea că sunt, de fapt, vrăbii rănite. Le ţinea cu grijă, le mângâia cu vârful degetelor, ba chiar le vorbea ca să le aline. Le promitea c-o să se facă bine, c-o să

crească mari, le spunea c-o să poată zbura din nou în curând. Şi când fiecare pietricică absorbise căldura palmei lui, când părea liniştită, o băga în buzunar, lângă celelalte pietricele pe care tocmai le salvase.

Théo

Oare mama lui a fost dintotdeauna femeia asta irascibilă, în stare să-şi schimbe dispoziţia cât ai clipi, de care el se ţine la distanţă? Nu ştie. A încetat să se mai ghemuiască lângă ea pe canapea, în faţa televizorului, să-şi mai petreacă braţele pe după gâtul ei ca să-i spună noapte bună, să caute mângâierea mâinii ei pe obraz. A încetat s-o mai îmbrăţişeze. A crescut şi s-a depărtat de trupul ei.

De când nu mai plânge, are mereu chipul încordat, buzele strânse, ochii în patru. E în expectativă, gata să se apere, să riposteze, să sfâşie. Nu se relaxează niciodată. Rar o vede râzând, iar când se mai întâmplă – cum a fost cu o săptămână în urmă, când una dintre prietenele ei a venit la cină –, îl uimeşte faţa ei, dintr-odată mai tânără, mai blândă.

Ce simte el mereu e cheagul ăsta de ură pe care maică-sa l-a păstrat în ea, care nu s-a dizolvat

niciodată. Ştie că există cheagul ăsta, că sunt de ajuns câteva cuvinte ca să se rupă în două şi sângele negru pe care-l conţine să se răspândească. Ştie că ura asta e fructul putrezit al unei răni.

Când se întoarce la ea, după săptămâna petrecută la tatăl său, odată ce-şi pune lucrurile în coşul de rufe şi face duş, odată ce a eliminat de pe el orice urmă a adversarului, poate să dea ochii cu ea. Şi, de fiecare dată, exact în momentul ăla, ar vrea să se apropie de ea şi, cu voce scăzută, să-i mărturisească totul. Ar vrea să-i spună cât de frică îi e pentru tatăl lui, cât de puternică i se pare forţa asta întunecată care-l striveşte şi-l ţine la pământ. Ştie că tatăl lui se apropie, zi după zi, de o zonă periculoasă, de unde nu mai e cale de întoarcere.

Ar vrea să se refugieze în braţele mamei lui. Să se liniştească învăluit în mireasma parfumului ei. Dar se loveşte mereu de rigiditatea spatelui ei întors, de braţele lăsate pe lângă corp, de umerii încordaţi, de gesturile ei lipsite de afecţiune, repezite; ea nu poate să-l ia în braţe, îi vine greu să-l privească, preocupată de un singur lucru: să-l accepte pe domeniul ei pe fiul revenit de pe tărâmul blestemat.

Aşa că el renunţă şi de data asta.

N-o să spună nimic.

Nu e mare lucru. O să se rezolve cumva. Taică-său o să fie mai bine. O să-l ajute el.

Săptămâna viitoare n-o să se mai lase intimidat. N-o să mai lase hârtiile mototolite aruncate peste tot şi vrafurile de boluri, o să şteargă masa cu un burete şi-o să arunce paharele goale de iaurt.

Apoi o să deschidă calculatorul, o să caute pentru tatăl lui oferte de muncă pe site-urile de profil, o să bifeze criteriile sale de selecţie şi-o să-l strige să vină să vadă.

Uneori, se întreabă dacă merită cu adevărat efortul să devii adult. *Dacă nu dai pe mere ce iei pe pere*, cum ar zice bunică-sa, care-şi scrie argumentele „pro" şi „contra" pe două coloane, separate de o linie trasă cu rigla, atunci când trebuie să ia o decizie importantă. Când e vorba de a deveni adult, oare cele două coloane sunt egale?

Spre deosebire de cele mai multe alimente, alcoolul nu e digerat. Trece direct din tubul digestiv în vasele de sânge. Numai o minusculă fracţiune din moleculele de alcool e metabolizată de enzimele intestinului, adică descompus în fragmente mai mici. Restul pătrunde prin peretele stomacului sau al intestinului subţire şi circulă imediat prin sânge. În câteva

minute, sângele transportă alcoolul în toate părţile corpului. Au văzut asta la ora doamnei Destrée.

Cel mai rapid efect se simte asupra creierului. Nelinişte şi frica scad, ba uneori dispar de-a binelea. Sunt înlocuite de un fel de ameţeală sau o agitaţie care poate dura mai multe ore.

Dar Théo ar vrea altceva.

Ar vrea să atingă stadiul ăla în care creierul intră în stand-by. Stadiul ăla de inconştienţă. Să se oprească în sfârşit ţiuitul ăla pe care numai el îl aude, care apare noaptea şi câteodată şi în mijlocul zilei.

Pentru asta are nevoie de patru grame de alcool pe litru în sânge. La vârsta lui, poate chiar mai puţin. Din câte a citit pe Internet, depinde şi de ce ai mâncat, de cât de repede bei.

Asta se numeşte comă alcoolică.

Îi plac cuvintele astea, sonoritatea lor, promisiunea lor: un moment de dispariţie, de ştergere, în care nu mai datorăm nimic nimănui.

Dar, de fiecare dată când s-a apropiat de ţel, a vomitat înainte să reuşească.

Hélène

Zilele trecute, a fost ditamai tărăboiul la şcoală, se pare că nişte elevi îşi luaseră obiceiul să se strecoare în spatele dulapului care închidea spaţiul de sub scara cantinei, o femeie de serviciu a găsit acolo nişte hârtii cu nu ştiu ce, care nu erau acolo cu o săptămână în urmă şi care, insistă ea, nu puteau fi aruncate de pe scări. Din spusele ei, nu e prima dată. Directorul a luat imediat măsuri să blocheze accesul. Doi saci cu ciment au fost băgaţi sub dulap. Pe de-o parte, elevii n-ar trebui să ne scape din vedere, pe de altă parte, dacă, din întâmplare, unul dintre ei ar rămâne înţepenit, ar putea fi periculos. Când mi-au arătat locul crimei, accesul fusese deja blocat. Mi-am zis că trebuie să fii slab şi abil să te strecori acolo, dedesubt, şi să vrei cu adevărat să te ascunzi.

E genul de eveniment care tulbură pentru câteva zile micul nostru univers, fiecare o să-l analizeze şi

o să-şi dea cu părerea. Trebuie să-ţi ocupi mintea cu ceva.

În ziua aceea, Frédéric m-a aşteptat la ieşirea de la ore. Voia să-mi vorbească. Marţi, când amândoi terminăm la aceeaşi oră. Mi-a spus că arăt foarte încordată, obosită. Că nu ştie dacă povestea asta m-a adus în starea în care mă aflu sau dacă e altceva la mijloc, ceva declanşat de obsesia mea sau care mi-a declanşat obsesia. Cuvântul îi aparţine, obsesie. Și-l cunosc destul de bine pe Frédéric ca să-mi dau seama că foloseşte cuvintele cu bună ştiinţă.

În urmă cu câţiva ani, Frédéric m-a luat în braţe. Ieşiserăm de la o şedinţă de consiliere şcolară extenuantă, în care fuseseră mai multe dezacorduri între tabăra noastră, el şi cu mine, şi tabăra celorlalţi profesori care predau la a noua E. Eram epuizată. Epuizată să văd elevi orientaţi pe un drum despre care noi ştim cu certitudine că va fi nefavorabil pentru ei, acolo unde mai sunt locuri, acolo unde e mai puţin costisitor, pentru că nimeni nu vrea să-şi asume riscul ca părinţii să debarce în şcoala noastră şi să facă scandal. În timpul şedinţei, intervenisem în mai multe rânduri. Fusesem uimită, indignată, revoltată, mă luasem la ceartă, iar Frédéric mă susţinuse.

Obţinuserăm câştig de cauză pentru trei elevi, evitând astfel să li se propună una dintre orientările acelea din lipsă de ceva mai bun, din lene sau din delăsare, pe care oricum n-ar fi ales-o. La ieşire, Frédéric m-a întrebat dacă vreau să bem ceva. Am acceptat. Îmi plăcea de mult, dar ştiam că e însurat. Soţia lui suferă de o boală gravă după naşterea celui de-al doilea copil. Iată ce se vorbeşte şi azi – pe ocolite – în cancelarie, când el nu e de faţă. Şi se mai zice că nu e genul de tip care să-şi lase baltă soţia bolnavă.

Am băut câteva pahare ca să ne sărbătorim infimele victorii şi, după ce am reprodus discuţiile de la şedinţă, maimuţărindu-i pe ceilalţi, am stat la poveşti despre vieţile noastre.

Mai târziu în seara aceea, pe strada care ducea spre metrou, Frédéric m-a îmbrăţişat. Am rămas aşa mult timp. Îmi amintesc că-mi mângâia şoldurile, fundul, părul. Prin ţesătura subţire a fustei mele înflorate, îi simţeam sexul împungându-mi coapsa. Nu m-a sărutat.

Acela ar fi putut să fie începutul unei idile. Prea periculoasă pentru amândoi. Asta mi-a zis el, câteva zile mai târziu. Că nu voia să se îndrăgostească.

Când le-am povestit prietenelor mele, au râs. Pretexte de bărbaţi. Retragerea tipică a bărbatului

însurat. Ar fi avut cu siguranţă dreptate, dacă ne-am fi culcat împreună. Dar nu era cazul.

Am devenit colegi solidari şi complici. Împărtăşim aceleaşi convingeri, aceleaşi lupte. Facem front comun, dacă altceva mai bun nu putem face. E şi asta ceva.

Frédéric mă cunoaşte, e-adevărat, chiar dacă n-am făcut schimb de salivă. Dar se înşală. Nu pentru mine trebuie să-şi facă griji.

Cécile

Ținând cont de circumstanțe, am ezitat mult înainte să mă hotărăsc să-l însoțesc pe William la petrecerea asta. Ideea de a sta alături de el, în public, de a oferi observației celorlalți cuplul nostru sau ce a mai rămas din el, de a fi complice la comedia asta mă înfricoșa. Dar nu găseam nici un pretext valabil ca să mă sustrag. Ieșim atât de rar. Și asta, de asemenea, s-a întâmplat în timp. Suntem invitați la petreceri din ce în ce mai rar, nu mai mergem la cinema, nu mai ieșim să luăm cina la restaurant. Nu știu exact când a început sfârșitul vieții noastre sociale. Ca în multe alte privințe, nu sunt în stare să spun când a început – să se distanțeze, să se deterioreze, să lâncezească –, și nici când s-a sfârșit. Totul se întâmplă de parcă mă cufund într-o somnolență stranie. Într-o anestezie generală. Și o întrebare mă bântuie chinuitor: cum de nu mi-am dat seama mai devreme?

În ultima perioadă, vreau să spun când încă mai ieşeam, William găsea mereu ceva de criticat: că oamenii vorbeau prea mult, că se luau prea în serios, că nu-şi puneau întrebări. Lucruri în legătură cu care nu greşea totdeauna. Ce-i drept, întorceam foarte rar invitaţiile. Căci lui William nu-i place când trebuie să vină oamenii la noi. Cred că, lăsându-i pe alţii să vadă unde trăim, dându-le acces la intimitatea noastră, se teme că impostura ne va fi descoperită. Sau, mai exact, a mea. Se teme de detaliul, de gafa care ar scăpa vigilenţei lui şi care ar putea trăda mediul din care provin. Căci acolo de unde vin eu se fac nu doar greşeli de exprimare, dar şi gafe de gust. Care, după părerea unora, lui i-au scăpat fără îndoială. Nu din cauză (tocmai) că nu şi-a impus ideile. Și că nu mi-a cerut să duc în boxă anumite obiecte care lui nu i se păreau demne de apartamentul nostru. Pur şi simplu lui William nu i-a plăcut niciodată să primească musafiri. Nici măcar la început. S-a opus mereu.

De data asta, era vorba despre o petrecere semiprofesională şi soţul meu mi-a dat de înțeles că e important pentru el să participăm. Charles, gazda noastră, lucrează pentru aceeaşi companie, dar într-o altă filială. Anaïs, soţia lui, e avocat specialist

în jurisprudenţa companiilor. Ne-am mai întâlnit cu ei de două sau trei ori, dar nu sunt prietenii noştri. S-au mutat, cu câteva luni în urmă, şi ţineau să ne primească în noul lor apartament. Am pornit către ei pe la opt seara, lăsându-i pe Mathis şi pe Théo acasă. Până la urmă, fiului nostru i-a fost destul de uşor să ne convingă, întrucât noi ieşeam, mai bine invita un prieten, decât să stea singur.

Anaïs şi Charles mai invitaseră un cuplu, iar noi nu-i cunoşteam pe cei doi.

N-am aşezat să bem un aperitiv. Ne-am povestit unii altora ce-am mai făcut şi apoi, ca de obicei, eu am fost ignorată. Sunt obişnuită. Cu câteva excepţii, scenariul e acelaşi. Mi se pun de regulă două-trei întrebări, apoi, odată ce spun că nu mai lucrez, conversaţia alunecă spre altcineva şi nu se mai întoarce la mine. Oamenii nu-şi pot închipui că o casnică are şi ea viaţă, hobby-uri, ca să nu mai spunem de subiecte de conversaţie. Nu-şi pot închipui că ea ar fi în stare să spună câteva fraze cu miez despre lumea din jur, nici că ar fi în măsură să formuleze vreo opinie. Totul se petrece de parcă o casnică ar fi, prin definiţie, lipită de casă, astfel că mintea ei, privată atâta timp de oxigen, se mişcă în reluare. Invitaţii de la petrecere descoperă, de altfel, cu un fel de teamă, că vor fi siliţi să suporte la masa lor o persoană

retrasă din lume şi din civilizaţie, care, în afară de subiectele strict legate de lucruri practice sau domestice, n-o să poată lua parte la nici o discuţie veritabilă. Prin urmare, sunt exclusă destul de repede din adunare. Nu mi se mai adresează vreun cuvânt şi, mai ales, nu se mai uită nimeni la mine. De cele mai multe ori, mă las absorbită de zugrăveala pereţilor sau de arabescurile tapetului, urmăresc cu privirea liniile de fugă şi dispar.

Drept să spun, din varii motive, William apreciază că sunt o femeie tăcută.

Dar sâmbăta asta, în toiul cinei, soţul meu a început să spună o anecdotă. Lui William i-a făcut mereu plăcere să fie în centrul atenţiei. Adoră momentul ăla în care se face linişte la masă şi privirile se întorc spre el, când toţi se arată interesaţi. O formă de devotament colectiv. Gândurile mele rătăceau aiurea, abia urmăream ce spune. Era vorba despre un congres din provincie şi despre o cină udată cu mult alcool. Pierduse vremea pe afară cu vreo câţiva colegi, cu toţii foarte abţiguiţi, când o tânără care participase la colocviu, dar pe care nu o cunoşteau, trecuse prin faţa lor. Unul dintre ei s-a luat de ea, ca să facă mişto.

Tonul lui William când povestea despre tânăra aceea m-a smuls din familiara plutire interioară în care mă refugiasem.

— ...să vezi cum îi țâțâia curul! tocmai zicea el când am devenit atentă la discuție.

Toată lumea a râs. Până și femeile. Sunt mereu uimită că femeile râd la anumite glume.

— Serios, l-am întrerupt eu, îi țâțâia curul? Și asta te surprinde?

Nu i-am dat timp să răspundă.

— Vrei să-ți zic eu de ce?

Se uita la ceilalți de parcă ar fi spus: poftim, uitați-vă cu ce femeie m-a procopsit soarta.

— Pentru că voi erați patru tipi chiauni într-o zonă în care nu era nici țipenie, pe lângă un hotel Ibis sau Campanile aproape gol. Și, da, William, asta e cu siguranță una dintre diferențele esențiale dintre bărbați și femei, chiar fundamentale: femeile au motive întemeiate să le țâțâie curul.

Peste comeseni s-a lăsat o tăcere stânjenitoare. Am văzut că William nu se putea hotărî între a mă încuraja să explic ce voiam să zic cu asta (cu riscul de a mă face de râs în fața prietenilor săi, dacă, de exemplu, copleșită de emoție, m-aș pomeni scoțând pe gură vreuna dintre expresiile pe care nu le poate suporta) sau să dea deoparte remarca mea, ca cu dosul palmei, și să continue cu povestirea. M-a întrebat, cu o ușoară condescendență:

— Ce vrei să zici, draga mea?

(Să mai spun că William foloseşte formula asta, *draga mea*, ca să răspundă femeilor care-l contrazic pe reţelele de socializare sau care se revoltă citind ce scrie? De exemplu, scrie „*draga mea*, uită-te în jur, cei mai mulţi tipi sunt găozari“ sau „*draga mea*, du-te să te fută în cur un farmacist jidan, e specialitatea lor“.)

M-am adresat lui William, dar şi celorlalţi doi bărbaţi din grup.

— Vouă vă ţâţâie curul când daţi, noaptea, peste un grup de tinere evident bete?

Tăcerea se îngroşase.

— Sigur că nu. Pentru că niciodată vreo femeie, nici beată moartă, nu v-a pus mâna de sex sau pe fund, nici n-a strigat vreo remarcă sexuală în urma voastră. Pentru că rar se întâmplă ca o femeie să se dea la un bărbat pe stradă, sub un pod sau într-o cameră, ca să-l penetreze sau să-i introducă mai ştiu eu ce în anus. Iată de ce. Aflaţi, aşadar, că da, oricărei femei zdravene la cap îi ţâţâie curul când trece prin faţa unui grup de patru tipi, la trei dimineaţa. Nu doar că-i ţâţâie curul, dar evită să-i privească şi se abţine de la orice reacţie care ar putea sugera frica, sfidarea sau încuviinţarea. Se uită drept înainte, încearcă să n-o ia la fugă şi răsuflă uşurată abia când e în sfârşit singură în lift.

William m-a privit uimit. Am văzut cum gura îi desenează o grimasă amară şi m-am gândit că, fără îndoială, Wilmor avea expresia asta când tasta la calculator.

— *Draga mea*, nu mai vorbi aiurea, tu nu ieşi niciodată singură, cu atât mai puţin noaptea.

— Poate că nu-i prea târziu să încep. Vă mulţumesc pentru cina asta minunată, dar trebuie să mărturisesc că discuţia mă cam plictiseşte. De altfel, asta mi-ai spune şi tu, în maşină, dacă m-aş întoarce acasă cu tine, peste vreo două ore: „Da' nesăraţi mai sunt!“. Nu-i aşa, dragul meu?

Câteva minute mai târziu, eram în stradă şi râdeam singură.

Pentru prima dată, încălcasem regulile. Nu-i mai cântasem în strună soţului meu. Trebuie să spun că am derulat scena în minte de mai multe ori. Da, ştiu, vorbeam singură în afara casei. Ba chiar mă prăpădeam de râs! La urma urmei, o grămadă de oameni vorbesc singuri. Am mai mers puţin pe jos, înainte să opresc un taxi. Încă râdeam când m-am aşezat pe bancheta din spate.

Pe drum, mi-am imaginat cu ce cuvinte, cu ce detalii aveam să-i povestesc scena doctorului Felsenberg.

E stupid, dar eram atât de fericită că aveam în sfârşit ce să-i povestesc.

La opt şi jumătate eram acasă.

Băieţii nu se aşteptau să mă întorc aşa devreme.

I-am găsit stând pe canapea, uitându-se la un reality-show. La picioarele lor, o sticlă de whisky, două sau trei doze de cola şi pahare de plastic.

Nu auziseră cheia răsucindu-se în uşă. Ajunsesem în spatele lor, erau în culmea euforiei, într-atât încât Théo aproape că se rostogolea pe jos – la propriu – şi am crezut că vreunul dintre protagoniştii emisiunii zisese ceva care îi făcuse să pice în veselia asta exagerată.

Când, în sfârşit, Mathis şi-a dat seama că sunt acolo, am văzut cum se schimbă la faţă, trecând într-o clipă de la râsul ăla dezinhibat de alcool la panică. Au amuţit. Mathis s-a apucat să adune paharele, să şteargă urmele crimei. Théo se aşezase pe canapea. Nu era în stare să facă nimic. Mathis mi s-a părut mai puţin beat decât prietenul lui. Asta m-a liniştit cât de cât: pe scala dezastrului, nu noi deţineam recordul.

Am întrebat cine a adus băutura.

Fără să ezite, Théo a răspuns că el.

S-a ridicat să stea în fața mea oarecum cu mândrie, ca pentru a-l proteja pe Mathis, ca și cum se hotărâse să încaseze singur toată furia mea, în timp ce Mathis continua să se agite ca să arate că face ordine.

L-am întrebat de unde cumpărase sticla aia. Și cu ce bani. Cât băuseră. Părinții lui știau că, la doisprezece ani și jumătate, el bea alcool? Nu-i vorbisem niciodată atât de dur unui copil. Nu mai zicea nimic. Îmi venea să-i ard două palme și să-l dau pe ușă afară, fără alte discuții. Sau, dacă nu, să iau un taxi și să-l duc acasă, dar adevărul e că mi-era teamă să nu i se facă rău în mașină. Abia se ținea pe picioare.

Mathis a încercat să-mi explice circumstanțele întâmplătoare și independente de voința lor care i-au adus în fața sticlei ăleia de whisky, care ajunsese în apartament de una singură și prin efracție (sau cam așa ceva), dar am urlat:

— Treceți la culcare!

N-a trebuit să le mai zic și-a doua oară.

Fiul meu l-a ajutat pe prietenul lui să se târască pe hol și s-au făcut nevăzuți amândoi.

M-am așezat unde stătuseră ei. O tânără în costum de baie, cu sâni voluptuoși și al cărei machiaj te fascina prin nuanțe și strălucire, vorbea la cameră.

Am stat puţin să mă gândesc dacă s-ascult sau nu ce zice – poate era în posesia unui adevăr care mie îmi scăpase –, dar am auzit-o spunând „o să dăm din fund" şi chirăind, şi-atunci am stins televizorul.

Mi-am turnat o porţie zdravănă de whisky într-un pahar de plastic gol şi l-am băut dintr-o înghiţitură. Îmi venea să râd din nou.

Théo

Nu i-a fost teamă când ea s-a întors pe la jumătatea serii. S-a gândit numai că e mult prea devreme şi că, din cauza ei, nici de data asta n-o să poată merge până la capăt.

Nu i-a fost frică nici când ea l-a luat la întrebări, un interogatoriu mai ceva ca la poliţie, fiindcă voia să-i dea detalii.

Știe să-şi ţină gura. I se rupea complet că mama lui Mathis era furioasă şi că i-a trimis la culcare ca pe nişte băieţei.

Dar i-a fost frică a doua zi dimineaţă, când a dat buzna în cameră, la ora nouă, şi l-a anunţat că o să-l însoţească acasă. Știa că stă la tatăl lui weekendul ăla, şi tocmai de asta voia să stea de vorbă cu el. Avea să-i spună nişte lucruri. E important ca părinţii să se avertizeze unii pe alţii, zicea ea. Nu putea să treacă sub tăcere ceva atât de grav, trebuie să înţeleagă şi

el. A zis că-i *pare rău*, dar nu arăta deloc că i-ar părea. Arăta ca o persoană care se plictiseşte şi tocmai îşi găsise o ocupaţie. I-a spus să facă un duş şi să se îmbrace cât pregăteşte ea micul dejun.

În faţa bolului său de cacao cu lapte, Théo a zis că tatăl lui lucrează duminica dimineaţa şi că n-o să-l găsească acasă. Dar ea nu s-a lăsat dusă de nas.

— Dă-mi numărul lui de telefon să văd ce zice el.

— N-are mobil şi telefonul fix e stricat.

— Atunci o să mergem până acolo.

Nu-i era foame. În corpul lui totul era înnodat. Toate organele desenate la ora de ştiinţe intraseră unele într-altele şi alcătuiau acum un ghem compact, dureros.

Ea n-avea de gând să se răzgândească, să fie sigur de asta.

A insistat să-şi termine bolul de cacao cu lapte, afară era foarte frig şi nu voia ca el să iasă cu stomacul gol. Făcea eforturi să-i vorbească amabil, dar vocea ei suna ca o notă falsă.

Știe că mama lui Mathis nu-l place.

Nici lui nu-i place de ea. Când vorbeşte, foloseşte expresii dubioase pe care probabil le-a copiat din vreo carte veche. Vorbeşte de parcă franceza ar fi

pentru ea o limbă străină pe care a învăţat-o pe de rost sau a împrumutat-o de la cineva.

S-a chinuit să înghită laptele cald. Aşezat în faţa lui, Mathis se uita la el, neputincios. Încerca să găsească un mijloc de a o împiedica pe mama lui să-l însoţească, dar nu-i venea nici o idee.

Ea a dat semnalul de plecare şi s-a dus să-i aducă geaca din cuier. (La Mathis acasă e ordine. Fiecare lucru are un loc al lui, pe care nu trebuie să-l schimbi.) Întinzându-i haina, s-a mirat că e îmbrăcat aşa subţire.

N-a vrut să vină şi Mathis cu ei. Ştia că tatăl lui stă pe lângă Place d'Italie şi se uitase pe harta cu staţiile de metrou ca să vadă ce traseu să urmeze. După ce ieşeau din staţie, se aştepta ca Théo s-o ghideze mai departe.

Au luat liftul să coboare din clădire. În cabină, ca să nu-şi vadă faţa în oglindă şi se evite privirea femeii, şi-a mai legat o dată şireturile.

Théo simţea că inima îi bate în burtă, în locul ăla pe care alcoolul îl încălzeşte şi-l calmează cel dintâi.

Ea nu trebuie să intre pe uşa casei lui. Ea nu trebuie să intre în apartamentul tatălui său şi cu atât mai puţin să stea de vorbă cu el.

Dacă intră pe uşa aia, s-a dus naibii tot.

Trebuie s-o ţină la distanţă, cu orice preţ. S-o împiedice să se apropie.

Se îndreaptă amândoi spre metrou. Şi-a potrivit mersul după al ei. Ea simte că el ţine pasul, aşa că vigilenţa îi slăbeşte pentru o clipă, iar Théo profită şi o rupe la fugă.

A fugit până i s-a tăiat răsuflarea pe boulevard de Grenelle, a fugit fără să se uite înapoi, a trecut de prima staţie a Liniei 6, în caz că l-ar fi ajuns din urmă, şi a fugit încă şi mai tare până la următoarea.

La Sèvre-Lecourbe, urcă sărind câte patru trepte odată până la trenul suspendat. Râde. Sare în ultima clipă în vagonul ale cărui uşi tocmai se închid.

Hai c-a scăpat de ea.

A rămas mască, biata femeie. N-a apucat să zică nici pâs.

Hélène

Data trecută, când am anunţat că o să vorbim despre reproducere la întoarcerea din vacanţă, Rose m-a întrerupt.

— Doamnă, dumneavoastră aveţi copii?

Am răspuns că nu şi am continuat lecţia. De obicei, în faţa elevilor, mă scot spunând ceva ironic. Nu şi de data asta.

Am primit loviturile şi am păstrat secretul până la capăt. Am treizeci şi opt de ani şi nu am copii. Nu am fotografii de arătat, nici nume, nici vârsta copiilor de anunţat, n-am vreo anecdotă sau vreo replică amuzantă de povestit.

Adăpostesc înlăuntrul meu, ascuns de toată lumea, copilul pe care nu-l voi avea. Pântecele meu vătămat e populat de chipuri cu pielea diafană, cu

dinţi minusculi şi albi, cu păr mătăsos. Și atunci când sunt întrebată – adică de fiecare dată când fac cunoştinţă cu cineva (mai ales femei), de fiecare dată după ce sunt întrebată ce meserie am (sau chiar înainte), sunt întrebată dacă am copii –, aşadar de fiecare dată când sunt nevoită să mă resemnez în a trasa linia asta de cretă albă care desparte lumea în două (cele care au şi cele care n-au), îmi vine să spun: nu, nu am, dar uită-te în pântecele meu la toţi copiii pe care nu i-am avut, uită-te cum dansează în ritmul paşilor mei, nu cer nimic altceva decât să fie legănaţi, uită-te la iubirea asta, pe care mi-am reţinut-o, transformată în lingouri, uită-te la energia asta pe care n-am cheltuit-o şi care mi-a rămas de împărţit, uită-te la curiozitatea naivă şi neîmblânzită, e a mea, şi pofta pentru tot, uită-te la copilul care am rămas, în ciuda faptului că nu am devenit mamă sau datorită lui.

Cu mult timp în urmă, un bărbat m-a părăsit pentru că nu pot avea copii. Acum, în fiecare seară, rămâne la birou după program şi se întoarce acasă cât mai târziu cu putinţă, ca să nu-i vadă pe-ai lui.

Când mă trezesc, noaptea, îmi răsare în minte întrebarea asta. De ce n-am zis nimic? De ce am lăsat

Roata Norocului să se învârtă fără să spun cuiva, fără să cer ajutor, de ce l-am lăsat pe tatăl meu să-şi înmulţească seriile de chestionare, capcane şi şuturi, de ce n-am strigat, de ce nu l-am reclamat? *Haide, Hélène, să ne concentrăm, o întrebare de istorie acum, sau mai degrabă de psihologie, de ce ţi-ai ţinut gura? Oh, ce păcat, Hélène, ai fi putut dubla miza.*

Dar, în fond, ştiu.

Ştiu că toţi copiii îşi protejează părinţii şi ştiu pactul de tăcere care îi duce uneori la moarte.

Astăzi ştiu ceva ce alţii nu ştiu. Şi nu trebuie să închid ochii.

Câteodată, îmi spun că să devii adult nu foloseşte la altceva decât la asta: să recuperezi ce ai pierdut şi să îndrepţi stricăciunile începuturilor. Şi să-ţi ţii promisiunile faţă de copilul care ai fost.

Nu am ascultat de sfaturile lui Frédéric. Am venit în continuare la şcoală şi l-am observat pe Théo. Stând în picioare, în spatele geamului, din clipa în care elevii intră în curtea şcolii, îi caut silueta cu privirea. Dacă reuşesc să-l zăresc în mijlocul celorlalţi – trupuri magnetizate, unite de pacturi ciudate – îmi petrec recreaţia pândindu-i gesturile, eschivele, în căutarea unui răspuns.

Sub un pretext oarecare, am consultat la biroul consilierei pentru educaţie fişele personale completate de elevi la începutul anului şcolar. Aşa am găsit adresa mamei lui.

M-am dus acolo de mai multe ori. Nu ştiu ce căutam. Poate, dintr-o pură întâmplare, să dau peste Théo în afara şcolii ca să-mi poată vorbi. M-am tot apropiat de bloc, din ce în ce mai îndrăzneţ, ba chiar într-o seară am stat pe trotuarul din faţă şi m-am uitat la ferestrele luminate.

Deunăzi, chiar în momentul în care treceam prin faţa plăcuţei cu numărul străzii, cineva a format codul şi a intrat în clădire. Am intrat imediat în spatele lui. În faţa cutiilor poştale, pe afişier, erau trecute numele locatarilor şi etajele. N-am stat pe gânduri, am urcat pe scări până la etajul trei. M-am apropiat, inima îmi bătea gata să-mi sară din piept. Apartamentul era cufundat în linişte, nu se auzea nici un sunet. Deodată, uşa s-a deschis şi am dat nas în nas cu mama lui Théo. (Ar fi corect să zic că ea a dat nas în nas cu mine.) Cred că privirile ni s-au întâlnit – o miime de fracţiune de secundă – şi apoi am luat-o la goană în jos pe scări. Ar fi trebuit să inventez o scuză, un motiv pentru prezenţa mea acolo,

aş fi putut să mă îndrug că aveam nişte prieteni tot în blocul acela, da, oh, ce coincidenţă, şi greşisem uşa, dar era prea târziu: eram pe stradă, fugeam gâfâind.

Théo

Duminică, atunci când s-a întors acasă, l-a găsit pe taică-său culcat în camera lui, cu draperiile închise. A înaintat tiptil, până ce i s-au obişnuit ochii cu întunericul. Când s-a apropiat de pat, a văzut că tatăl lui nu doarme. Părea să aştepte ceva, stătea în capul oaselor, sprijinit în perne, cu braţele inerte lăsate peste cearşaf şi fixa un punct de pe perete pe care doar el îl vedea. S-a uitat la Théo câteva secunde, ca şi cum ar fi avut nevoie de răgazul ăsta ca să-şi recunoască fiul, apoi alte câteva ca să poată adopta o atitudine potrivită. În intervalul dintre două clipe, faţa lui şi-a regăsit scânteia fugară de veselie care-l însufleţea pe vremea când venea să-l caute pe Théo la şcoala primară, apoi şi-a ascuns mâinile sub cearşaf. L-a întrebat pe Théo dacă s-a distrat, a repetat de mai multe ori întrebarea, nu era vreo formulă

abstractă de politeţe, era o întrebare pe bune şi chiar îl interesa răspunsul.

Théo a zis că fusese bine. S-a lăsat un scurt moment de tăcere, în care Théo nu s-a putut împiedica să se întrebe dacă nu cumva mama lui Mathis l-a urmărit şi cât o să mai dureze până o să găsească adresa lor şi să dea buzna fără să anunţe.

În prima oră, ciulea urechea de fiecare dată când se auzea liftul şi împietrea îndată ce auzea vreo voce pe casa scărilor.

Apoi şi-a petrecut după-amiaza făcând ordine şi curăţenie, în caz că venea cineva. Ceva îi spunea că ăsta e cel mai important lucru pe care trebuie să-l facă: ordine în apartamentul tatălui său.

Nu e atât de greu. Trebuie doar să transformi corvoada în joc, chiar tatăl lui l-a învăţat şmecheria asta, pe când era în stare să râdă şi să rămână mai mult de patru minute în picioare. Ca să transformi sarcina cea mai nesuferită într-o vânătoare de comori, e de ajuns să-ţi fixezi un obiectiv, o provocare sau să inventezi o poveste.

De data asta, Théo şi-a imaginat că participă la un reality-show. Era filmat de vreo zece camere, răspândite prin toate colţurile apartamentului, ce transmiteau live proba *Marea curăţenie*. În momentul

în care umplea ligheanul cu apă, mai mult de un milion de oameni îl urmăreau. Era cel mai tânăr candidat din toată istoria emisiunii şi, în mod clar, preferatul telespectatorilor. Proba de azi era neobişnuit de lungă şi de grea, dar ar fi putut să-i aducă victoria. Căci, la fel ca ceilalţi, va fi punctat, pe parcursul *Marii curăţenii*, atât pentru rapiditate, cât şi pentru eficienţă. Și el este, în ambele privinţe, cel mai bun.

O voce din off imaginară îi comentează imediat fiecare gest şi ţine să sublinieze cât de e rapid şi de perspicace. În seara asta, pe canapeaua pentru mărturisiri, o să povestească în faţa camerei ce a simţit de-a lungul probei, care au fost momentele de îndoială şi cum voinţa nu l-a părăsit nici o clipă. Cu puţin noroc, va fi curând pe coperta tuturor revistelor de televiziune.

De duminică, tatăl lui nu s-a mai ridicat din pat. Asta înseamnă trei zile de când picoteşte, cu uşa întredeschisă, dar cu draperiile închise. Nu se ridică decât pentru a merge la toaletă, târşâindu-şi paşii. Théo aude zgomotul papucilor de casă pe plăcuţele parchetului, apoi cel al apei trase. N-a făcut duş şi practic n-a mâncat nimic. Théo îi aduce apă într-o

carafă şi-i face sandviciuri mici, de care aproape că nu se atinge.

Théo ar putea s-o prevină pe bunica, dar nu are numărul ei de telefon. Oricum, ea nu mai trece pe acolo. Iar ultima dată când a venit, au trecut câteva luni de atunci, s-a certat cu tatăl lui. Când să plece, s-a uitat la Théo şi, cu o mirare prefăcută, i-a zis:

— Ce mai semeni cu maică-ta!

Pe dulapul din bucătărie, o pungă de plastic cu sigla unei farmacii din apropiere conţine medicamentele pe care tatăl lui le ia în fiecare zi. Seara, Théo scoate cutiile din pungă şi citeşte prospectele.

La ora de ştiinţe, doamna Destrée le-a vorbit despre substanţele care au efect asupra creierului. Le-a explicat cum funcţionează dopajul la sportivi şi de ce e interzis. Apoi le-a vorbit despre medicamentele care îţi pot schimba dispoziţia, care te ajută să fii mai puţin trist, mai puţin agitat şi uneori îi fac pe cei care vorbesc aiurea şi fac tot felul de tâmpenii să revină la normal. Dar acestea sunt medicamente periculoase şi pot fi prescrise doar de un psihiatru sau de un medic.

Totuşi tatăl lui Théo are o grămadă, cutii şi cutiuţe, în condiţiile în care nu iese din apartament. Ai zice că şi-a făcut provizii cu luni înainte.

Théo ar putea să se ducă să stea de vorbă cu doamna Destrée despre tatăl lui.

Când desenează la tablă cu creta sau când explică tot ce se petrece în organism, are câteodată impresia că lui îi vorbeşte. Poate că ştie. Poate că va şti şi să păstreze un secret.

Cécile

Acum mi-e frică. Mi-e frică să nu ni se întâmple ceva. Îmi imaginez tot felul de prăpăstii, nu mă pot stăpâni. Îmi trec prin minte tot felul de scenarii catastrofale, înlănţuiri funeste, coincidenţe tragice. În fiecare seară, când mă duc la culcare, mă gândesc că poate n-o să mă mai trezesc. O greutate mă apasă pe piept, în partea stângă, şi nu mă lasă să respir. Sau mi se pare că simt o durere difuză în josul pântecelui şi mi-e frică să nu adăpostesc în ţesuturile corpului meu unul dintre cancerele alea invazive care o să iasă curând la iveală.

Copiii mei sunt prea mici să-şi piardă mama. Iată la ce mă gândesc când închid ochii.

Doctorul Felsenberg le numeşte gânduri morbide.

După el, indică o vinovăţie mai veche.

E chinuitor. E ca un vârtej care mă trage înăuntru, mă absoarbe, şi împotriva căruia n-am nici o putere.

Gândurile morbide mă cuprind indiferent ce aş face, imagini sau cuvinte, dar dacă încerc să le descriu, îşi pierd consistenţa, incandescenţa, nu mai par atât de vii, ci doar ceea ce sunt: proiecţii ale angoasei, ameninţări virtuale şi îndepărtate. Dar pe moment nu mă lasă să respir.

Vremea s-a răcit dintr-odată, a dat îngheţul mai multe nopţi la rând. Camioane cu material antiderapant străbat oraşul în zorii zilei, ca să prevină formarea poleiului. Iniţial, m-am gândit că gerul ar putea să sterilizeze tot, să elimine microbii, bacteriile, paraziţii, să stârpească toate mizeriile alea invizibile de care suntem înconjuraţi, dar apoi frigul însuşi a devenit un pericol viclean, perfid, o ameninţare la fel de stăruitoare în elucubraţiile mele sordide.

Nu i-am zis nimic despre Mathis lui William. Pentru că sunt sigură că e o înclinaţie pe care a moştenit-o de la mine. Poate că, în general, problema vine de la mine. Eu sunt piesa defectă, camuflată în inima unui mecanism burghez care funcţiona dintotdeauna fără cusur. Eu sunt grăuntele de nisip care gripează motorul, picătura de apă buclucaşă căzută în rezervorul de benzină, oaia neagră deghizată în femeie de casă.

La originea dezastrului se află impostura mea. Visam la un apartament familial şi opulent, în faţa căruia oamenii să se extazieze. Visam la copii cu ochi albaştri, crescuţi cu blândeţe şi în confort. Visam o viaţă liniştită, pornită din educaţia copiilor şi mulţumirea soţului meu. Nu ceream nimic mai mult şi mi-aş fi ţinut promisiunea. Credeam c-o să fie de ajuns. Să stai în banca ta, să dai cu aspiratorul şi să pregăteşti gustări. Ca să fiu bine înţeleasă, sunt acolo unde mi-am dorit să fiu. Și totuşi m-am înşelat. Da, poate că eram un pescăruş năclăit de mareea neagră, dar azi semăn în mod curios cu acel corb din povestea pe care mi-o spunea bunica, pasărea grosolană cu penele ca de abanos care visa să fie albă. Căci aşa continuă fabula: pasărea se tăvăleşte mai întâi prin talc, apoi prin făină, dar şiretlicul nu durează mult şi culoarea se duce. Atunci, se scufundă cu totul într-un vas cu vopsea albă, din care nu mai poate ieşi. Eu sunt pasărea neagră care a vrut să devină albă şi i-a trădat pe ai săi. Credeam că sunt mai isteaţă de-atât. Credeam că sunt în stare să imit uguitul turturelelor. Dar nici eu nu mai pot să-mi folosesc aripile şi, în punctul în care sunt acum, n-are rost să mă mai zbat.

Nu mai reuşesc să stau de vorbă cu William. Nu pot.

Cu cât petrec mai mult timp citind ce scrie el pe Internet – urmele astea care n-o să se șteargă în veci, amprente care dăinuie peste timp și care, mai devreme sau mai târziu, o să dezvăluie diformitatea unui monstru –, cu atât îmi e mai greu să-i vorbesc. Soţul meu a devenit un străin.

Aş vrea să pot uita ce-am citit. Să nu ştiu de mlaştina asta care ne înconjoară şi care în curând o să ne invadeze sufrageria. Ar trebui să nu mai deschid niciodată calculatorul. Dar nu pot.

În schimb, în fiecare zi inventez o altă minciună, încă şi mai mare decât cele care ne-au transformat pe William şi pe mine în nişte escroci de joasă speţă, niciodată demascaţi. Îmi ţin gura şi îmi văd în continuare de lupta cu praful, de învârtit cu atenţie butonul maşinii de spălat, de băgat în priză mixerul şi fierul de călcat, de schimbat lenjeria şi de şters geamurile până nu se mai vede nici o pată, nici când sunt în plin soare.

Care e adevăratul William? Cel care îşi diseminează proza veninoasă sub protecţia anonimatului sau cel care umblă prin lume cu faţa descoperită, îmbrăcat într-un costum gri-antracit, uşor cambrat pe talie? Cel care se bălăceşte în noroi sau cel care

poartă cămăşi albe, imaculate, călcate cu grijă de soţia lui?

Ar trebui să-i spun soţului meu că ştiu.

Poate atunci şi cele două părţi din el vor deveni una singură? Poate atunci aş reuşi să identific legătura între aceste două entităţi? Să pricep ceva ce mi-a scăpat?

Câteodată, mă gândesc la cocoloşul ăla mototolit, lăsat în coşul de gunoi. Mă întreb dacă nu cumva, fără să-şi dea seama, William spera ca dublul lui să fie descoperit, demascat şi stigmatizat, ca în sfârşit să-l trimită cineva la puşcărie, în cătuşe.

Trebuie să găsesc o soluţie pentru Mathis. Nu vreau să-l mai frecventeze pe Théo. Da, zic *frecventeze*, cum zicea mama mea, şi aşa e. Nu vreau să se mai întoarcă împreună cu el de la şcoală, nici să mai stea cu el în bancă. Sunt sigură că băiatul ăsta are o influenţă nocivă asupra fiului nostru, nesănătoasă, dincolo de faptul că-l învaţă să bea.

Am intrat pe site-ul şcolii şi am cerut o întâlnire cu doamna Destrée, diriginta lor.

O să vorbesc cu ea. O să-i explic.

Și după aceea, la sfârşitul anului şcolar, dacă trebuie, putem chiar să-l mutăm pe Mathis la altă şcoală.

Théo

Nu-i spune mamei că Sylvie a plecat, nu-i spune mamei că tata nu mai are serviciu, nu-i spune mamei că mamaia Françoise e supărată, nu-i spune mamei că picură chiuveta, nu-i spune mamei că am vândut maşina, nu-i spune mamei că nu-ţi mai găsesc hanoracul, spune-i mamei că nu ştim încă ce-o să facem, spune-i mamei că aştept să-mi înapoieze cineva o datorie şi că o să pot plăti curând cantina, nu-i spune mamei că n-am ieşit în oraş, spune-i mamei că n-am putut să mă întâlnesc cu ea, nu-i spune c-am …

Când închide ochii, vede uneori feţele lor de dinainte, cele din fotografia în care sunt numai ei şi zâmbesc. Mama lui are părul lung, stă întoarsă spre tatăl lui, care se uită la obiectiv, el poartă un

tricou polo cu mâneci scurte şi o ţine pe după mijloc. Înainte, fotografia asta îl liniştea. Acum ştie că fotografiile sunt nişte păcăleli ca oricare altele.

Mathis

I-ar plăcea să poată da timpul înapoi, să se întoarcă în perioada aia când era mic, când ore întregi nu făcea decât să asambleze bucăţele de plastic, când nu avea altceva de făcut decât să construiască maşini, case, avioane şi tot felul de creaturi mobile cu puteri excepţionale. Îşi aminteşte de perioada aia, nu-i pare atât de îndepărtată – parcă la un braţ distanţă şi totuşi de mult depăşită –, perioada aia în care se juca împreună cu Sonia Recunoaşte personajul şi Loveşte cârtiţa, pe covorul din sufragerie.

Totul părea mai simplu. Poate fiindcă dincolo de pereţii apartamentului şi de ai şcolii, lumea era numai o idee: un teritoriu imens, rezervat adulţilor, cu care n-avea nici o treabă.

Accesul sub scara de la cantină a fost blocat, nu mai au unde să se ascundă. Mathis a simţit un fel

de uşurare pe care n-a ştiu cum să şi-o explice, dar n-a durat mult şi Théo şi-a pus în cap să caute alt loc, unde să nu fie prinşi. Hugo le-a povestit de o grădină, pe lângă esplanada Domului Invalizilor, unde te poţi strecura uşor, după programul de vizită.

În dimineaţa asta, cum aşteptau în faţa şcolii să sune de intrare, Hugo a venit spre ei, cu moaca lui complice. Dacă ar fi fost puţin mai mare şi mai puternic, Mathis i-ar fi zis să se care înainte să deschidă gura, dar ştie de mult că nu e dotat cu fizicul cu care să-şi permită să aibă toane. Desigur, Hugo încă nu avea sticla pe care o comandase Théo. În schimb, avea o veste bună: sâmbăta viitoare, Baptiste, fratele lui, dădea o petrecere. Aveau să se strângă mai mulţi, undeva afară, şi urma să aibă de băut. A spus de mai multe ori, râzând: „Destul cât să ne facem pulbere!".

Au stabilit să se întâlnească la opt fix în faţa pieţei Santiago-du-Chili. Baptiste o să le arate cum să sară bariera fără să bage cineva de seamă. Odată ajunşi înăuntru, trebuia să rămână cu ochii în patru şi să se mai ascundă, din când în când, căci se mai întâmpla ca vreun paznic să-şi facă rondul. Şi dacă

o să le fie frig, nu-i grav, o să se încălzească de la gin.

De dimineaţă, Mathis se gândeşte la asta.

N-are nici un chef să se ducă. Şi, oricum, n-ar putea. Având în vedere ce s-a întâmplat ultima dată, în seara în care ai lui erau la nişte prieteni la cină, mama lui n-o să-l lase pe afară.

Dacă n-ar fi vorba decât despre el, ar refuza propunerea. Baptiste şi prietenii lui au păstrat banii lui Théo pentru ei, ca să-şi mai cumpere o sticlă, şi acum fac pe şmecherii. Nu-i place chestia asta. N-au cuvânt.

Ar fi vrut să refuze şi Théo. Dar prietenul lui a zis da şi-a făcut deja planul: o să spună că doarme la Mathis. Nici un risc ca tatăl lui să sune să verifice. Şi restul n-are importanţă. El hotărăşte când şi unde se duce: o seară întreagă de libertate. Când Mathis, îngrijorat, l-a întrebat unde o să doarmă *de fapt*, Théo a răspuns că vede el.

Lui Mathis i-ar plăcea să se ţină departe de povestea asta, să stea acasă şi să nu se amestece. Dar nu-l poate lăsa pe Théo singur cu ei.

Trebuie să găsească o metodă să fie şi el acolo. Va trebui să mintă. Să găsească un motiv de nerefuzat

ca maică-sa să-l lase să iasă pe-afară în ciuda *a ceea ce s-a întâmplat*, cum zice ea, în şoaptă.

Nu îi spusese nimic tatălui său.

Trebuie să se gândească.

Să minţi nu e greu, de fapt, când ai un motiv bun. De exemplu, în ziua aceea când mama lui s-a întors acasă la nici zece minute de când plecaseră, nervoasă că Théo îi trăsese clapa la staţia de metrou de suprafaţă, Mathis a jurat că nu are adresa prietenului său – nici pe cea de la tată, nici pe cea de la mama sa – şi că nici nu ştie cum să ajungă acolo.

În săptămâna care a urmat, a coborât cu maică-sa în boxă ca să ia o cutie de carton în care ea credea că pusese nişte lucruri de-ale ei. Odată ajunşi jos, a stat de vorbă cu el. I-a spus că nu mai vrea ca el să-şi petreacă timpul cu Théo, nici să mai stea cu el în bancă. Că aşteptă de la el să se depărteze de prietenul lui şi să se împrietenească şi cu alţi băieţi din clasă. Era exclus ca Théo să mai vină vreodată pe la ei sau ca Mathis să meargă la el.

Nu o auzise vorbind niciodată atât de ferm, fără drept de apel. Nu era negociabil, era un ordin şi ea voia ca el să-l îndeplinească.

În ultima vreme, maică-sa se poartă ciudat. Vorbeşte singură şi fără să-şi dea seama. Nu mai are aerul ăla melancolic care îl tulbura, nici privirea aia tristă pe care i-o surprindea uneori, nu, acum pare agitată, grăbită.

Hélène

Joi seară, Théo a rămas în clasă la sfârşitul orei mele, a aşteptat să iasă toţi. Era ultima oră pe ziua aia şi tocmai terminasem capitolul despre activitatea cerebrală şi funcţionarea sistemului nervos, pe care-l predau de obicei în două sau trei ore. Am văzut că trage de timp să-şi strângă lucrurile. Mathis plecase înaintea lui, cred că joia are un curs de pian, nu întârzie niciodată.

Când am rămas singuri, Théo a venit la mine; stătea drept, cu geaca închisă, cu bărbia ridicată, rucsacul pe umăr. M-am gândit: are ceva să-mi spună. Mi-am ţinut respiraţia. Cu nici un chip nu trebuia să forţez lucrurile, nici să le grăbesc. I-am zâmbit şi m-am prefăcut că-mi adun hârtiile împrăştiate pe catedră. După câteva clipe, m-a întrebat:

— Poţi să mori dacă iei medicamentele care nu trebuie?

Pulsul mi-a luat-o razna, nu aveam dreptul să greşesc.

— Vrei să zici, dacă iei medicamente care nu sunt prescrise pentru tine?

— Nu, nu asta întrebam.

— Dar ce?

— Păi... dacă cineva ia medicamente care nu funcţionează. Aţi spus că sunt anumite medicamente care au efect asupra creierului. Care schimbă dispoziţia. Dar eu cred că uneori sunt degeaba. Și oamenii care le iau rămân la pat. Nu mai mănâncă aproape deloc, nu se mai ridică din pat şi stau aşa toată ziua.

Vorbise foarte repede. Trebuia să decriptez şi să pun întrebările potrivite.

— Da, e adevărat, Théo, se mai întâmplă. Te gândeşti la cineva anume?

A ridicat ochii spre mine. De la stres, pupilele i se dilataseră.

Și exact în momentul acela directorul a dat buzna în clasă, fără să bată la uşă. M-am întors spre el, siderată, n-am apucat să deschid gura, că i-a şi ordonat lui Théo să se ducă acasă, pe un ton care sugera clar că n-avea ce căuta aici. Théo mi-a mai aruncat o privire, încruntat, acuzator, de parcă eram angajata de la bancă ce tocmai apăsase pe butonul de alarmă de sub ghişeu.

A ieşit fără să se uite în urmă.

L-am urmat pe domnul Nemours în biroul lui.

Calm, cu o stăpânire de sine puţin jucată, mi-a expus situaţia.

Mama lui Théo Lubin sunase să facă reclamaţie. Nu doar că o chemasem la şcoală fără motiv, dar a zis şi că dau târcoale prin preajma locuinţei sale. Că am ajuns până şi la ea în bloc. Desigur, îi povestise şi ce discutaserăm când ne întâlniserăm, în urmă cu câteva săptămâni, specificând că i se păruse c-am fost nedreaptă şi c-am învinovăţit-o. Directorul a rugat-o să-i spună exact ce îi spusesem, iar ei nu-i fusese prea greu, având în vedere raportul detaliat pe care mi l-a pus el în faţa ochilor.

În afară de faptul că încălcasem regulamentul instituţiei şi că îmi depăşisem atribuţiile, omisesem să menţionez convorbirea asta la şedinţa la care discutaserăm tocmai situaţia acestui elev. Şedinţă întrunită, oare trebuia să-mi amintească, din cauza primului meu derapaj. De ce n-am zis nimic? Era o greşeală. O greşeală gravă. Purtarea mea împiedica buna funcţionare a serviciului public de învăţământ şi aducea un prejudiciu de imagine acestui serviciu.

Mama lui Théo ceruse ca fiul ei să fie transferat în altă clasă. Directorul promisese să-mi ceară explicaţii şi să mă sancţioneze.

Aştepta reacţia mea. Argumentele mele. Justificările. Ce puteam să spun când eram încolţită în felul ăsta? N-aveam nimic de zis în apărarea mea, aşa că am tăcut şi eu. Din fericire, nu avea de gând să mă sancţioneze. Preda şi el de mai bine de douăzeci de ani. Ştia la ce presiune, la ce stres suntem supuşi şi câte responsabilităţi aveam pe cap. Trebuie să fim solidari. Să ne sprijinim unii pe alţii. Din respect pentru lucrurile bune pe care le-am făcut pentru şcoală în atâţia ani, nu avea să meargă mai departe cu reclamaţia şi cu sancţiunea. În schimb, mi-a cerut să mă retrag o vreme şi să-mi iau un concediu medical. Măcar o lună. Până se mai calmează spiritele. Era singura condiţie şi nu era negociabilă.

Mi-am golit dulăpiorul şi am ieşit din şcoală cu certitudinea tulburătoare că nu aveam să mă mai întorc vreodată.

Muzica de la Roata Norocului îmi bâzâia în creier, *cumpăr un A, propun un L, cumpăr un C*, sunt atât de aproape de final, trebuie să mă gândesc bine ca să pricep, ca să găsesc răspunsul corect, *ei, da' ce faci, Hélène, nu-i atât de simplu, cine te crezi? Doar nu-ţi închipui că poţi inversa direcţia Roţii, nu-i aşa?*

Nu am ascultat mesajele colegilor care au curs toată ziua pe robotul telefonului.

Nu l-am sunat înapoi pe Frédéric care a încercat de mai multe ori să dea de mine.

De la fereastră, mă uit la trecătorii înfofoliţi în paltoanele lor, cu mâinile în buzunare sau cu mănuşi, cu capul băgat între umeri, cum grăbesc pasul şi se luptă cu frigul umed care străpunge baricadele lor superficiale.

Printre ei, o femeie se întreabă cât timp trebuie să stea la cuptor plăcinta cu ceapă, o alta tocmai s-a hotărât să-şi părăsească soţul, şi o alta socoteşte în minte câte bonuri de masă i-au mai rămas, o tânără regretă că şi-a pus dresuri atât de subţiri, o alta tocmai a aflat c-a primit postul pentru care a trecut prin mai multe interviuri, un bătrân a uitat de ce e acolo.

Cécile

Când vorbeşti singur, avantajul e că poţi să-ţi spui glume. Știu o grămadă de glume bune, unele pe mi le zicea fratele meu, când eram copii. Ne tăvăleam pe jos de râs.

Zilele trecute, m-am destins vorbind cu mine însămi cu accent englezesc, era amuzant, trebuie să recunosc, îl imitam destul de bine. E incredibil cum poţi diminua gravitatea unei situaţii făcând asta. E ca şi cum Jane Birkin şi-ar fi pus în cap să mă îmbărbăteze. Însă, desigur, nu eram decât eu şi numai eu, care vorbeam cu mine însămi, da, da, cu voce tare, în sufrageria mea. De altfel, am trecut în revistă toate subiectele.

I-am povestit asta doctorului Felsenberg. Voia să ştie de ce anume mă înstrăinasem vorbind cu accent englezesc.

Tatăl meu a murit de mult, iar Thierry a plecat, până la urmă, de acasă. De atunci, mama locuieşte singură într-un apartament mic la parterul scării G, în acelaşi bloc unde am copilărit. Primăria i-a dat un apartament cu două camere, în locul celui cu patru în care locuiserăm, iar asta i-a permis să plătească chiria şi să trăiască *decent*. Nu e genul care să se plângă.

Am sunat-o zilele trecute, fără să-mi fi propus asta, am luat telefonul şi am format numărul. Nu se aştepta, n-o sun prea des. I-am zis că mi-e dor s-o aud, să văd ce mai face, pentru câteva momente a fost tăcere, apoi ea m-a întrebat dacă e totul în regulă. I-am zis că da şi după asta s-a lăsat din nou tăcerea. Mama nu-mi pune niciodată întrebări directe sau la obiect, trăiesc într-o lume care i se pare foarte străină de-ai ei. Știu că Sonia o mai vizitează din când în când. Mama îi face un ceai şi-o serveşte cu biscuiţi pe care îi aranjează în cercuri, pe o farfuriuţă. La plecare, îi pune într-o cutie, pentru ca fiica mea să-i ia la pachet. I-am zis c-o să trec pe la ea cu Mathis, într-una din zilele astea. După un alt moment de tăcere, mama a zis bine, vă aştept, ca şi cum nu mai era nimic de aşteptat de la viaţă între clipa rostirii unei promisiuni şi cea în care avea să fie onorată.

Doamna Destrée nu a răspuns solicitării mele de a ne vedea. Mi s-a părut de cacao. E diriginta clasei a şaptea B, dar nu răspunde atunci când un părinte îi cere să discute cu ea în afara acelor şedinţe colective interminabile, care au loc de două ori pe an. Am intrat de mai multe ori pe site-ul şcolii, am trimis din nou mesajul şi, până la urmă, am sunat. Mi s-a spus că e bolnavă, fără să mi se precizeze cât timp lipseşte. Sper să mă întâlnesc cu ea când se întoarce.

Aparent, nimic nu s-a schimbat. William n-a adus niciodată vorba despre cina aia la prietenii lui. E clar că, după el, a fost un incident fără prea mare importanţă. O toană. Probabil a făcut o glumiţă, ca să se scoată, şi şi-a mai turnat un pahar. Nu-mi dau seama dacă William observă că trupul meu se ţine la distanţă de-al lui. N-am mai făcut dragoste de câteva săptămâni, dar n-ar fi prima dată. Cred că-şi închipuie că e o fază din aceea tulbure prin care mai trec femeile uneori. Chestie de hormoni, fără doar şi poate, căci prin prisma asta judecă el femeile, dac-ar fi să mă iau după ce scrie Wilmor.

De fapt, am şi încetat să-l mai caut. Nu mai deschid calculatorul de când am descoperit că soţul meu şi-a făcut şi un cont de Twitter, care-i permite, într-un

format şi mai incisiv şi într-o manieră la fel de perfidă, să comenteze tot ce-i pică sub ochi, fără să-şi asume consecinţele celor spuse. Lume de doi bani, care ne dă voie să aruncăm ici şi colo o vorbă anonimă, în doi peri sau tăioasă, fără să ne dea de gol vreodată.

În aceeaşi seară, după cină, William s-a aşezat lângă mine pe canapea. Și-a trecut braţul în jurul umerilor mei, am simţit cum îmi înţepeneşte tot corpul, atingerea palmei lui îmi ardea pielea prin ţesătura hainelor. Mi-a zis că mai avea ceva de lucru, îi părea rău, un raport complicat pe care trebuia să-l trimită a doua zi managerului de departament.

L-am privit timp de câteva clipe, întâi în tăcere, apoi am întrebat: eşti sigur că nu ai nimic să-mi spui?

A râs, cu râsul ăla nazal care-i dă câteodată de gol stânjeneala, a simţit că întrebarea nu era pusă la întâmplare, că ieşea din contextul discuţiilor domestice, de zi cu zi, la care se reducea conversaţia noastră, William nu e tâmpit. S-a uitat lung la mine, întrebător, aştepta continuarea.

L-am mai întrebat o dată.

— Eşti sigur că n-ai nimic să-mi spui... despre tine, despre ce faci?

Nu puteam să spun mai mult. N-aveam forţa necesară. Dar sunt convinsă că în momentul acela a înţeles.

A ezitat.

O fracţiune de secundă.

Am văzut asta căci, dacă pe Wilmor nu-l ştiu, pe William îl cunosc foarte bine: infima tresărire a sprâncenei, felul de a-şi împreuna mâinile, tusea aceea scurtă de stinghereală, care-l ajută să încheie discuţia.

Apoi m-a mângâiat pe obraz, rapid, aproape hoţeşte, un gest de demult, de foarte demult; dinainte să avem copii, calculator, telefon mobil, dinainte de păianjenul de pe web.

S-a ridicat. S-a întors cu spatele, înainte să-mi răspundă:

— Ţi se pare.

William s-a închis la el în birou. M-am uitat la televizor, la un documentar despre cum se face pizza pe scară industrială, era vorba despre amelioratorii de aromă şi despre condimentele adăugate pentru a masca întrucâtva calitatea îndoielnică a ingredientelor, subterfugiu dat în vileag la capătul unei anchete îndelungate, desfăşurate pe fundalul unei complicităţi tacite şi a unei muzici de suspans. Un adevărat

thriller. Ca să fiu sinceră, mi se rupea cu totul, dar l-am urmărit până la capăt. Duminica trecută, mă uitasem la cel despre nucile de cocos. Oare de când au început documentarele de la televizor, difuzate la ore de audiență maximă, să aibă drept subiecte viața pisoilor sau chiftelele de burger?

Am vorbit cu mine însămi câteva minute, aveam chef să dezbat. Vocea mea nu se mai limita la a mă liniști, acum emitea opinii.

I-am zis lui William prin ușă că mă duc să mă culc. Am adunat două-trei chestii nelalocul lor în bucătărie și am tras draperiile la fereastra de la sufragerie.

După aceea, am făcut operațiunile de dinainte de culcare (demachiant, apă de flori, cremă de noapte, cremă de mâini), un soi de ritual pe care, îmi imaginez, îl urmează toate femeile de la vârstă încolo.

M-am întins în pat. Am stins lumina și mi-a venit în minte o frază, atât de clar, că parcă am rostit-o cu voce tare: vreau să cobor.

Mathis

În seara aceea a aşteptat ca tatăl lui să se închidă în birou şi ca mama lui să rămână singură în sufragerie. S-a pregătit bine pentru asta.

A mai tras o dată aer adânc în piept.

— Ştii, sâmbătă mergem la Filarmonică, cu domnul Châle.

E surprinsă, cum se şi aştepta el să fie.

— Serios, când s-a hotărât? N-aţi mai fost o dată?

— Nu, atunci am fost la Opera Garnier. Nu mai ţii minte? Scria pe hârtia pe care ţi-am dat-o s-o semnezi acum câteva zile, mi-ai dat şi bani.

— Unde e hârtia asta?

— I-am dat-o domnului Châle, el păstrează foile cu acordul semnat de părinţi.

S-a oprit pentru o clipă din ce făcea (de două zile, tot timpul pune ordine în lucruri, de parcă ar fi pe

punctul de a fi evacuați din apartament). Mathis simte mișunându-i prin burtă zeci de insecte și se roagă să nu le audă și ea.

Mama lui pare perplexă. Dar el a prevăzut toate întrebările.

— Într-o sâmbătă seara?

— Păi, da, că școala a reușit să facă rost de locuri mulțumită unui grup de pensionari care și-a anulat rezervarea. Domnul Châle a zis că e o ocazie minunată, chiar dacă locurile sunt destul de departe de scenă.

— Merge toată clasa?

— Nu, doar cei de la muzică.

— Și ce-o să ascultați?

— Marea Orchestră din Paris. Henry Purcell și Gustav Mahler.

S-a gândit dinainte la toate amănuntele: cum aveau să ajungă acolo, cum aveau să se întoarcă, profesorii care îi însoțeau. Ea e genul de mamă care e în stare să creadă că școala organizează ieșiri la Filarmonică, sâmbătă-seara.

E foarte ușor să minți. Îi face chiar plăcere să mai înflorească. Vorbește pe tonul ăla de băiețel bine-crescut.

— Trebuia să vină cu noi și doamna Destrée, dar până la urmă o să fie altcineva, că ea e bolnavă.

În mod ciudat, precizarea asta pare s-o liniştească pe maică-sa şi să dea consistenţă credibilităţii spuselor lui.

Îi zice c-o să vină să-l ia, după concert, ca să nu se întoarcă singur. O imploră să nu vină, îl face de ruşine, de parcă ar fi la grădiniţă, ceilalţi o să-l ia la mişto, domnul Châle a zis că-i însoţeşte el pe cei care stau mai aproape de şcoală, ca să nu-i deranjeze pe părinţii care şi-au stabilit deja un program.

Mama lui cedează, în final, şi el are impresia că deja se gândeşte la altceva sau că n-are puterea să meargă mai departe cu investigaţia. De câteva zile se poartă ca şi cum ar duce o viaţă secretă, foarte agitată, foarte obositoare.

Puţin mai târziu, când Mathis se pregăteşte să stingă lumina, ea intră în camera lui.

Îl întreabă direct – nu se aştepta la asta.

— Ia spune, Mathis, nu-mi vinzi gogoşi, nu-i aşa?

Nu ezită nici măcar o clipă.

— Nu, mama, mă jur.

Théo

Frigul a acoperit oraşul într-o hârtie de mătase. O pudră albă, incredibil de fină, s-a aşternut peste peluza esplanadei. Băncile sunt goale, vântul a gonit trecătorii.

S-au întâlnit la opt fix.

Baptiste le-a zis să se posteze la colţul străzii, la câţiva metri de intrarea în piaţă, în faţa semnului cu sens interzis.

Au aşteptat semnalul lui.

Unul câte unul, cu mişcări rapide şi tăcute, au trecut pe sub barieră şi s-au pitit în tufiş. O primă etapă a fost depăşită, trebuiau doar să verifice dacă n-au fost văzuţi.

După câteva minute au înaintat către fundul grădinii. În şir indian, cu Baptiste în frunte.

În spatele copacilor e un mic loc liber. Pe jos se pot distinge contururile gropii cu nisip, acum

acoperită cu pământ. Baptiste le-a zis să se aşeze acolo, în cerc şi la distanţă unul de celălalt, ca să poată începe jocul.

Baptiste şi prietenii lui au adus mai multe sticle de Oasis în care au amestecat gin cu suc de fructe. Jumate-jumate. Propune o tură de băut ca să-şi intre în mână şi dă fiecăruia un pahar de plastic.

Băutura e dulce şi tare în acelaşi timp. Théo goleşte tot paharul dintr-odată, îi dau lacrimile, dar nu tuşeşte.

Aşteaptă ca valul de căldură să i se propage în umeri şi de-a lungul şirei spinării.

Quentin râde, mirat că Théo poate să bea paharul până la fund, la vârsta lui.

Baptiste le dă câteva sfaturi: din cauza frigului, să nu stea mult timp aşezaţi. Să se ridice, din când în când, să sară pe loc şi să bată din palme, ca să se mai încălzească.

Théo nu zice nimic. Pândeşte senzaţia aia de căldură pe dinăuntru care întârzie să apară, se uită la ceilalţi. Mathis e palid, pare să-i fie frică. Poate din cauză c-a minţit-o pe maică-sa. Hugo stă lângă fratele lui, concentrat, îi aşteaptă instrucţiunile. În timp ce băieţii mai mari vorbesc despre ce urmează în

program, Théo îşi mai toarnă un pahar şi-l bea la fel de repede ca pe primul. Nu zice nimeni nimic.

Baptiste explică regulile jocului. Pe rând, o să pună o întrebare fiecăruia, înainte să tragă o carte: roşu sau negru? Pică, treflă, cupă sau caro? Dacă răspunsul e corect, bea. Dacă e greşit, bea Baptiste. Apoi trece la următorul jucător şi repetă schema. Și tot aşa, în sensul acelor de ceasornic.

Sunt cu toţii de acord. Aşteaptă să le vină rândul. Sunt obişnuiţi ca Baptiste să conducă jocul.

S-a lăsat o tăcere colectivă.

Pe care o sparge Théo: i-ar plăcea să pună el întrebările.

N-a contestat superioritatea lui Baptiste, nici dreptul acestuia, n-a zis „vreau“, a zis „mi-ar plăcea“. E copilul separării corporale şi de bunuri, de ranchiună, de datorii greu de plătit şi de pensie alimentară: ştie regulile diplomaţiei.

Privirile se întorc spre Baptiste, care zâmbeşte amuzat.

Quentin râde batjocoritor.

Baptiste îl lasă să fiarbă câteva momente. Îl evaluează pe contravenient. Nici un semn de rebeliune. Doar un moft de băieţel.

— Tu? Vrei să pui tu întrebările? Dar îţi dai seama că, dacă ţii cont de regula mea şi eşti conducătorul

de joc, riști să bei de vreo cinci ori mai mult decât ceilalți?

— Da, știu, am calculat.

— Cunosc genul tău, ești bun la mate… Crezi c-o să poți duce?

Se mai uită o dată unii la alții, nu mai au mult până să dea drumul la zeflemeli, dar provocarea a fost deja lansată. Baptiste nu prea vrea să-i dea curs. Théo sesizează toate acestea, indiferent de ce cred ei.

Baptiste se mai uită o dată la ceilalți, apoi spune: bine.

Împinge sticlele spre Théo. Au culori diferite, portocaliu, verde, galben, în funcție de sucurile pe care le-au amestecat cu alcoolul. Théo le aliniază în fața lui. Zahărul s-a scurs pe afară, plasticul e puțin lipicios.

Baptiste dă ultimele instrucțiuni: Théo trebuie să varieze întrebările: număr sau figură? De dedesubt sau de deasupra (cărții de joc trase înainte)? Înăuntrul sau în afara (intervalului ultimelor două cărți extrase). Fiecărei categorii de întrebări îi corespunde un număr de înghițituri, de la una la patru.

Quentin și Clement își dau coate, în timp ce Baptiste mai bate o dată cărțile.

Théo ia pachetul și pune prima întrebare.

Pierde. Bea.

Mai pune o întrebare. Mai pierde o dată. Bea.

Nota stridentă începe să dispară.

Urmează regulile jocului, fiorul acela plăcut îi străbate şira spinării, în timp ce membrele i se moleşesc, lăsându-se ridicate sau purtate de un fel de vată uşoară, delicată.

Știe când trebuie să bea sau să întindă sticla.

Fiecare înfrângere e întâmpinată de râsete. Dar el simte că, înăuntrul lui, ceva, o undă sau o transmisie, e pe cale să cedeze. Nu-i e frică. Simte cum muşchii i se relaxează unul câte unul, gambe, braţe, picioare, degete, până şi inima pare să-i bată mai rar – din ce în ce mai rar. Totul e fluid. Destins.

Vede o uriaşă faţă de masă albă, care flutură şi foşneşte în vânt. A ieşit din nou soarele. I se pare că recunoaşte sfoara de rufe a bunicii lui, în spatele vechii case din piatră.

Aude iarăşi râsete, dar nu sunt ale lor, e un râs mai subţire, cristalin, ascuţit şi bucuros.

Mathis

Théo își pusese două cărți în față, un decar de treflă și o damă de caro, cu fața în sus; s-a întors spre Quentin și l-a întrebat: înăuntru sau în afară?

Ninsoarea a început să danseze în jur, cu fulgi mărunți, dar nici unul nu părea să atingă pământul. Quentin a închis ochii înainte să răspundă.

— Înăuntru.

Théo a întors cartea pe care o ținea pe palmă cu fața în jos. Valet de pică.

Théo a luat sticla, a băut cele patru înghițituri regulamentare. Apoi a căzut blană pe spate. S-a izbit de pământ cu o bufnitură surdă.

S-au uitat unii la alții, Quentin și Clement au izbucnit în râs, dar Baptiste a zis: ciocu' mic!

I-au întins picioarele, trunchiul zăcea pe covorul de frunze, iar restul trupului, pe beton. Baptiste i-a tras câteva palme, repetând „hei, hei, nu face pe

prostul“, dar Théo era țeapăn. Mathis nu mai văzuse niciodată un trup atât de dezarticulat.

Tăcerea din jurul lor părea din altă lume: întreg orașul părea să-i fi dat ascultare lui Baptiste și își încetase forfota.

Mathis ar fi putut să jure că i se auzea inima bătând, ca metronomul domnului Châle, măsurând, una după alta, secundele de groază. Mirosul de pământ și de frunze mucede îl strângea de gât.

S-au mai uitat o dată unii la alții, Hugo a scos fără să vrea un geamăt de spaimă.

Baptiste a ordonat: ne cărăm.

L-a luat pe frate-său de guler, l-a tras în fața lui, zgâlțâindu-l de umeri cu brutalitate. S-a uitat fix în ochii lui și a zis:

— N-am fost niciodată aici, ne-am înțeles?

S-a întors către Mathis și a repetat, sec:

— N-am fost aici, ne-am înțeles?

Mathis a dat din cap. Frigul îi pătrundea prin haine.

În mai puțin de un minut, au adunat tot – cărțile, țigările, sticlele – și au șters-o.

Mathis a rămas acolo, lângă prietenul lui, care părea să doarmă dus. Și-a apropiat fața de-a lui, i s-a părut că-i simte răsuflarea.

L-a scuturat de câteva ori, dar Théo n-a dat nici un răspuns.

Mathis a început să plângă.

Dacă ar suna-o pe maică-sa, ar trebui să admită că n-a fost la Filarmonică. A minţit şi i-a trădat încrederea. Ea o să-şi iasă din minţi. Şi o să ţină morţiş să-i anunţe pe părinţii lui Théo. Şi dacă se ducea cineva la taică-său, Théo n-avea să-l ierte toată viaţa.

Prin cap i se învârteau cu o viteză incredibilă tot felul de lucruri neclare şi întunecate, pe care nu reuşea să le mai descifreze, o avalanşă de ameninţări şi nu-şi dădea seama care e mai gravă.

Tremura din toate încheieturile, începuseră să-i clănţănească dinţii, ca atunci când stătea prea mult timp în apă, la piscină.

E timpul să se întoarcă acasă. Trebuie să se întoarcă.

Strigă la Théo. Iar şi iar. Îl zgâlţâie, se roagă de el.

Mai încearcă o dată, vocea lui aproape că nu se mai aude.

Îl acoperă trupul întins cu geaca lui de fâş.

Apoi iese din piaţă.

O ia pe bulevardul Le Motte-Piquet, apoi pe rue de Grenelle, se uită din nou la ceas, o ia la fugă.

După câteva minute, ajunge la parterul blocului său. Formează codul de la intrare şi intră în hol.

Aşteaptă câteva clipe, cât să-şi potolească răsuflarea. Bagă cheia în uşă şi o aude imediat pe maică-sa, care-l aştepta în sufragerie. Deschide braţele să-l îmbrăţişeze.

Îi zice: ai îngheţat.

El se lipeşte de ea şi ea îi mângâie părul şi-i zice: nu-ţi face griji, o să fie totul bine. Nu-l întreabă cum a fost la concert, probabil se gândeşte că e prea obosit şi c-o să-i povestească mâine.

În camera lui, Mathis deschide dulapul unde sunt de obicei hainele lui.

E gol.

Se uită în dulap de mai multe ori.

Sub pătură, încearcă să închidă ochii. Dar mintea îi e năpădită de imagini care se multiplică şi se difractă, după rotirile unui caleidoscop invizibil. Culorile sunt din ce în ce mai vii şi, dintr-odată, frânturile de imagini se adună şi i se înfăţişează întregi. Perfect clare.

Sunt schemele de la ora doamnei Destrée, care se lăţesc chiar şi atunci când ţine ochii deschişi: o inimă invadată de sânge, ale cărei bătăi încetinesc, apoi plămânii încremeniţi în gheaţă, acoperiţi de un strat de promoroacă, apoi sângele care i se scurge pe mâini, vineţiu.

Se ridică în capul oaselor, suspinele înăbuşite îi sfâşie pieptul.

Apoi îşi aminteşte că doamna Destrée le-a dat numărul ei, în ziua în care au fost la Jardin des Plantes, şi că a cerut ca toţi elevii să-l salveze în telefon.

Hélène

Când mi-a sunat telefonul, era aproape miezul nopții. Un număr necunoscut. Era cât pe ce să resping apelul, am ezitat mult, dar în final am răspuns.

Am auzit o răsuflare precipitată, aproape gâfâită. N-a lipsit mult să-nchid, dar mi s-a părut că în capătul celălalt cineva se lupta să nu plângă. Am așteptat în tăcere.

După câteva clipe, o voce de copil. Vorbea cu fereală, vocea îi tremura la fiecare cuvânt și părea c-o să izbucnească în plâns dintr-un moment în altul.

— Bună ziua, doamnă, sunt Mathis Guillaume. Voiam să vă spun că Théo și-a pierdut cunoștința, în piața Santiago-du-Chili. E singur. Întins pe jos. În fundul pieței. A băut mult alcool.

L-am rugat să repete informațiile importante. Cât. De când.

Am tras nişte blugi pe mine, am înşfăcat o geacă şi am plecat.

În taxi, am chemat ajutoare. Am repetat, cuvânt cu cuvânt, ce mi-a zis Mathis.

Maşina a oprit la intrarea în piaţă. M-am repezit să sar peste barieră. Începusem să înaintez în zona întunecată, când m-a strigat şoferul de taxi.

— Doamnă, doamnă, luaţi asta!

Vântul ridica folia de supravieţuire şi părea că din ea se răspândeşte o lumină.

În seria ACTUAL

au apărut:

Mia Couto – *Confesiunile leoaicei*

Ngũgĩ wa Thiong'o – *Petale de sânge*

Gao Xingjian – *O undiță pentru bunicul meu*

Kazuo Ishiguro – *Rămășițele zilei*

Kazuo Ishiguro – *Să nu mă părăsești*

Kazuo Ishiguro – *Amintirea palidă a munților*

Kazuo Ishiguro – *Nocturne. Cinci povești despre muzică și amurg*

Serge Joncour – *Contează pe mine*

Kazuo Ishiguro – *Pe când eram orfani*

Elif Shafak – *Cele trei fiice ale Evei*

Bandi – *Acuzația*

Kazuo Ishiguro – *Un artist al lumii trecătoare*

Bernhard Schlink – *Cititorul*

Elias Khoury – *Copiii ghetoului. Numele meu este Adam*

Peter S. Beagle – *În Calabria*

Janice Pariat – *Inima cu nouă încăperi*

Hisham Matar – *Întoarcerea. Tați, fii și pământul dintre ei*

Juan Gabriel Vásquez – *Forma ruinelor*

David Grossman – *Cineva cu care să fugi de acasă*

Golnaz Hashemzadeh Bonde – *Ceea ce datorăm*

Azar Nafisi – *Citind* Lolita *în Teheran*

Sayaka Murata – *Femeia minimarket*

Chuck Palahniuk – *Fight Club*

Kazuo Ishiguro – *Nemângâiații*

Yan Lianke – *Zile, luni, ani*

Carlos Ruiz Zafón – *Labirintul spiritelor*

Jeffrey Eugenides – *Marele Experiment*

Jesmyn Ward – *Cântec pentru cei neîngropați*

Michel Bussi – *Nuferi negri*

Paolo Cognetti – *Băiatul sălbatic*

Olga Tokarczuk – *Rătăcitorii*

Philippa Gregory – *Ultimul dintre Tudori*

Azar Nafisi – *Lucruri nespuse*

Tom Perrotta – *Doamna Fletcher*

Kamel Daoud – *Zabor sau Psalmii*

Jón Kalman Stefánsson – *Inima omului*

Jonathan Franzen – *Libertate*

Yannick Haenel – *Apără-ți coroana*

Matthew Weiner – *Heather, cu totul*

Rabih Alameddine – *Îngerul istoriei*

José Eduardo Agualusa – *Teoria generală a uitării*

Olga Tokarczuk – *Ultimele povestiri*

Irvine Welsh – *Artistul Begbie*

Arturo Pérez-Reverte – *Falcó*

Daniel Rondeau – *Mecanica haosului*

Bernhard Schlink – *Olga*

Simone van der Vlugt – *Albastrul din miez de noapte*

Négar Djavadi – *Dezorientală*

Jonathan Coe – *Numărul 11 sau Mărturii despre nebunie*

Nnedi Okorafor – *Cine se teme de moarte*

André Aciman – *Strigă-mă pe numele tău*

Ian McEwan – *Maşinării ca mine*

Daniel Mendelsohn – *O odisee*

Andrew Sean Greer – *Less*

Delphine de Vigan – *Legămintele*

în pregătire:

Tayari Jones – *O căsnicie americană*

www.polirom.ro

Redactor: Cristina Jinga
Coperta: Carmen Parii
Tehnoredactor: Gabriela Gheţău

Bun de tipar: mai 2019. Apărut: 2019
Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. BOX 266
700506, Iaşi, Tel. & Fax: (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;
(0232) 21.74.40 (difuzare); E-mail: office@polirom.ro
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A,
sc. 1, et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53
Tel.: (021) 313.89.78; E-mail: office.bucuresti@polirom.ro

Tiparul executat la GANESHA PUBLISHING HOUSE – Bucureşti
tel.: 021 423.20.58, tel./fax: 021 424.98.13,
e-mail: contact@ganesa.ro, web: ganesa.ro

Contravaloarea timbrului literar se depune în contul
Uniunii Scriitorilor din România
Nr. RO44RNCB5101000001710001 BCR UNIREA

DELPHINE DE VIGAN (n. 1969) este romancieră şi scenaristă franceză. A publicat romanele *Jours sans faim* (2001), *Les Jolis Garçons* (2005), *Un soir de décembre* (2005), *No et moi* (2007, pentru care a primit Prix des Libraires), *Les Heures souterraines* (2009), *Rien ne s'oppose à la nuit* (2011, recompensat cu Prix du roman Fnac, Prix Roman France Télévisions şi Prix Renaudot des Lycéens) şi *D'après une histoire vraie* (2015, recompensat cu Prix Renaudot şi Prix Goncourt des Lycéens şi ecranizat în regia lui Roman Polanski, în 2017).

Coperta seriei: Radu Răileanu
Foto copertă:
© mooremedia/Shutterstock.com

BIBLIOTECA POLIROM — ACTUAL

„Chiar aşa mult se pot schimba oamenii? Oare fiecare dintre noi adăposteşte în el ceva de nerostit care iese la iveală într-o zi, la fel cum o cerneală necurată, *antipatică*, ar ieşi la iveală sub căldura flăcării? Oare fiecare dintre noi ascunde înlăuntrul lui demonul ăsta tăcut, în stare să ducă, ani la rând, o existenţă de măscărici?"

„*M-am gândit că puştiul era bătut acasă*... aşa începe acest roman fascinant. Ar putea fi începutul unui thriller... Dar romanul *Legămintele* pune întrebări mai subtile. Până unde trebuie să mergem ca să-i protejăm pe cei iubiţi? Loialitatea ar putea fi un instinct nobil, locul în care se nasc prieteniile şi familiile, dar cu ce preţ?"

The Guardian

„Delphine de Vigan înlănţuie mai multe poveşti într-un roman tensionat, plin de secrete, minciună şi adâncimile de nepătruns ale oamenilor."

Tatler

ISBN 978-973-46-7854-9

www.polirom.ro

Carte publicată şi în ediţie digitală